

IPA ÇERÇEVE ANLAŞMASI KAPSAMINDA YERLEŞİK EŞLEŞTİRME DANIŞMANLARI VERGİ İSTİSNASI REHBERİ

I- VERGİ İSTİSNALARI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

Avrupa Birliği'nin aday ve potansiyel aday ülkelere ilişkin mali yardım mekanizması, Katılım Öncesi Yardım Aracı (*IPA-Instrument for Pre-Accession Assistance*) olarak yeniden düzenlenmiş ve tek bir hukuki çerçeve içerisine dahil edilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde Avrupa Birliği'nin 2007-2013 bütçe dönemine ilişkin mali yardımlar için 11.07.2008 tarihinde Türkiye ile Avrupa Komisyonu arasında imzalanan “*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Topulukları Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) ile Temin Edilen Yardımın Uygulanması Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetine Sağlanan Avrupa Topluluğu Mali Yardımlarıyla İlgili İşbirliği Kuralları Hakkında Çerçeve Anlaşma*”nın (IPA Çerçeve Anlaşması), 03.12.2008 tarih ve 5824 sayılı Kanun¹la onaylanması uygun bulunmuş, 19.12.2008 tarih ve 2008/14450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı² ekinde yayımlanmış ve 21.01.2009 tarih ve 2009/14614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı³ ile 24.12.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir (**EK-1**).

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinde yer alan vergi istisnalarına ilişkin hükümlerin uygulama usul ve esasları Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan ve 1 Sıra No'lu Türkiye - Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği⁴ (**EK-2**) ile belirlenmiştir.

1- Vergi İstisnalarına İlişkin Genel Kural

IPA Çerçeve Anlaşması'nın “*Vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve yükleri ve/veya eş etkili vergilere ilişkin kurallar*” başlıklı 26. maddesinin ilk fıkrasında; “*Sektörel Anlaşma ya da bir Finansman Anlaşmasında başka bir şekilde belirtilmedikçe vergiler, gümrük ve ithalat vergi ve yükleri ve/veya eş etkiye sahip vergiler, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında finanse edilmeyecektir. Bu muafiyet, Türkiye Cumhuriyeti tarafından sağlanan ortak finansmanı da kapsamaktadır*” denilmektedir.

Buna göre, Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen sözleşmelerin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek vergiler, gümrük ve ithalat vergi ve yükleri ve/veya eş etkiye sahip vergiler, IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinde yer alan hükümlere göre mali yardımlardan finanse edilmeyecektir.

2- İthalat İstisnası

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 25/1-e ve 26/2-a maddelerine göre, AT Yüklenicisi olan Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından AT Sözleşmesi kapsamında yapılan ithalat işlemleri, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, Katma Değer Vergisi (KDV), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve diğer benzeri vergi ve harçlardan istisnadır. Bu istisna, sadece AT Sözleşmesi

¹ 07.12.2008 tarih ve 27077 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² 24.12.2008 tarih ve 27090 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³ 10.02.2009 tarih ve 27137 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴ 08.05.2009 tarih ve 27222 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

kapsamında AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır.

Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından ithal edilecek mallara ilişkin bilgileri içeren IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 1/a numaralı eki İthal Edilecek Mallar Listesi'nin düzenlenmesi ve düzenlenen bu listedeki malların AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun hibe yararlanıcısına onaylatılması ve bu liste ile birlikte vergi idaresi tarafından kendisine verilen KDV İstisna Sertifikası'nın örneğinin ilgili Gümrük İdaresi'ne ibraz edilmesi halinde, söz konusu listede yer alan mallar, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV, ÖTV ve diğer benzeri vergi ve harçlardan istisna olarak ithal edilebilecektir.

İthalat istisnası ile ilgili diğer hususlar söz konusu Tebliğin 4.2. numaralı bölümünde yer almaktadır.

3- Katma Değer Vergisi (KDV) İstisnası

Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, KDV İstisna Sertifikası almak için doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvuracaktır. Başvurunun uygun bulunması halinde kendisine Gelir İdaresi Başkanlığı'nca özelge ve ekinde KDV İstisna Sertifikası verilecektir.

a) KDV İstisna Sertifikası Başvurusunda İstenilen Evraklar

- **Başvuru talep dilekçesi:** Dilekçede, KDV İstisna Sertifikası talebi açıkça belirtilerek Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından tarih, isim ve unvan yazılarak imzalanmalı ve dilekçeye iletişim bilgileri (adres, telefon, faks ve e-mail) yazılmalıdır (**EK-3**).
- **Sözleşme, Ekleri ve Bütçe örneği:** Sözleşme Makamı ile imzalanan sözleşmenin ve ekinde varsa bütçesinin bir örneğinin her sayfası, Sözleşme Makamı veya AT Yüklenicisi tarafından "aslının aynısıdır" şeklinde ibare konularak ve onaylayan kişinin isim ve unvanı ile tarih yazılarak imzalanmalıdır. Sözleşmenin tutarı, uygulamaya başlama ve sona erme tarihi, değişiklik yapma usulleri vb. hususlar sözleşmede yer almayıp eklerinde yer alıyorsa; sözleşmenin yanı sıra, bu ekler ve hibelere ilişkin olarak yapılan başvuruda Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından aynı şekilde onaylanarak başvuru belgeleri arasına eklenmelidir.
- **Bildirim (notification) Belgesi:** Ayrıca, eşleştirme sözleşmelerinde, Sözleşme Makamı tarafından verilen işe başlama tarihini belirtir "Bildirim (notification) Belgesi"nin bir örneği Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından "aslının aynısıdır" şeklinde onaylanmalıdır.
- **Bilgi Formunun Aslı:** IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 4 numaralı eki "Bilgi Formu", hem Yerleşik Eşleştirme Danışmanı hem de Sözleşme Makamı yetkilisi tarafından imzalanmalıdır. İmza atan kişilerin adı-soyadı ve unvanı ile imza tarihi mutlaka yer almalı, Bilgi Formu'ndaki bilgiler ile sözleşmedeki bilgiler aynı olmalıdır. Bilgi Formu'nda eğer elle doldurulan bölümler varsa Sözleşme Makamı'nca mutlaka paraflanmalı ve mühürlenmelidir. Bilgi Formunda AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'nı ilgilendirmeyen kısımlar varsa bu bölümlere "Yok" ibaresi yazılmalıdır.

Başvuru Adresi ve İletişim Bilgileri

Gelir İdaresi Başkanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı Avrupa Birliği Müdürlüğü, İlkadım Cd. No: 2 Kat: 14 06450 Dikmen-Çankaya/ANKARA

b) Eşleştirme Sözleşmeleri ile ilgili Özel Durumlar

Avrupa Birliği veya Avrupa Birliği-Türkiye ortak katkısı ile finanse edilen eşleştirme projeleri kapsamında Sözleşme Makamı ile AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı arasında imzalanan AT Sözleşmesinin uygulaması sırasında görev alan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye’de ikamet etmeyen kısa veya orta vadeli uzmanlar, KDV istisnasından yararlanmak için Gelir İdaresi Başkanlığı’na talep dilekçesi ve Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından verilen “*söz konusu uzmanların isimleri ve görev sürelerini belirtir*” yazı ile başvuracaklardır. Aynı AT Sözleşmesi kapsamında görevli uzmanlar, her birinin dilekçede imzası olmak kaydıyla, tek bir dilekçe ile KDV istisnası talebinde bulunabileceklerdir.

Bu başvuru üzerine, tedarikçilere ibraz etmeleri için, kendilerine AT Sözleşmesi kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımı ile işlerin katma değer vergisinden istisna olduğu hususunda özelve verilecektir. Söz konusu uzmanlar, tedarikçilere bu özelveğin örneği ve Yerleşik Eşleştirme Danışmanına Gelir İdaresi Başkanlığı’nca verilen KDV İstisna Sertifikası’nın da bir örneğini ibraz edeceklerdir. Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, söz konusu özelve ve sertifikanın örneklerini “*aslı gibidir*” şeklinde onaylayacaktır.

Eşleştirme sözleşmesi kapsamında Yerleşik Eşleştirme Danışmanı’na hizmet sunan Yerleşik Eşleştirme Danışmanı Asistanı, IPA Çerçeve Anlaşması uygulamasında tedarikçi konumundadır. Buna göre, Yerleşik Eşleştirme Danışmanı Asistanı Eşleştirme Sözleşmesi çerçevesinde Yerleşik Eşleştirme Danışmanı’na sunacağı hizmet sırasında söz konusu Tebliğin 4.3.3 numaralı bölümünde belirlenen usul ve esaslara uymak zorundadır.

c) AT Sözleşmesi’ndeki Değişikliklerde İstenilen Belgeler ve Yapılacak İşlemler

Herhangi bir şekilde AT Sözleşmesi’nin süresinde, bedelinde, işe başlama tarihinde, AT Yüklenicisi olan Yerleşik Eşleştirme Danışmanı’nın ve hibe yararlanıcısının unvanında, AT sözleşmesinin konusu ve numarasında Sözleşme Makamı tarafından değişiklik yapılması halinde daha önce alınmış olan KDV İstisna Sertifikası’nın yenisi ile değiştirilmesi gerekmektedir.

Mevcut KDV İstisna Sertifikası’nı değiştirmek için sözleşme süresi halen devam ediyorsa AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı,

- değişiklik ile ilgili talep dilekçesi,
- değişiklik ile ilgili Sözleşme Makamından alınmış kanıtlayıcı belgenin, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından “*aslının aynıdır*” şeklinde ibare konulmak suretiyle isim, unvan ile tarih yazılarak imzalanmış bir örneği,
- Daha önce alınmış KDV İstisna Sertifikası’nın aslı,

ile Gelir İdaresi Başkanlığı’na başvuracaktır. Yerleşik Eşleştirme Danışmanı’nın başvurusunun uygun bulunması halinde, kendisine yazı ekinde yeni KDV İstisna Sertifikası düzenlenip verilecektir.

d) KDV İstisna Sertifikası’nın Kullanılması

i- 2.000 TL’nin Üstündeki Alımlarda

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında, temin edeceği mal, hizmet ve işler için tedarikçinin düzenlediği fatura bedeli (KDV Hariç) 2.000 TL’nin üstünde ise; öncelikle tedarikçi ile “tedarik sözleşmesi” yapacaktır. Söz konusu tedarik sözleşmesinin, sözleşmeye konu mal, hizmet ve işlerin AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun

hibe yararlanıcısı tarafından “*Bu tedarik sözleşmesi tarih ve sayılı AT Sözleşmesine dayanılarak yapılmıştır*” şeklinde şerh düşülerek onaylanması halinde bu mal teslimi, hizmet ifası ve işlere KDV uygulanmayacaktır.

Tedarik sözleşmesi, sözleşme taraflarının kimliklerini, sözleşmenin konusunu, bedelini ve dayanağı olduğu AT Sözleşmesini açıkça ihtiva etmelidir.

Tedarikçi ancak, hibe yararlanıcısı tarafından onaylanmış AT Yüklenicisi ile yaptığı tedarik sözleşmesinin ve KDV İstisna Sertifikası örneğinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu tedarik sözleşmesi ve sertifikanın birer örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta “*5824 sayılı Kanun’la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26/2. maddesi gereğince, sayılı AT Sözleşmesi kapsamında KDV hesaplanmamıştır*” şeklinde atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaktır.

Söz konusu sertifika ile katma değer vergisi ödemeksizin mal ve hizmet alan, iş yaptıran AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı; unvanını, vergi kimlik numarasını, katma değer vergisi ödemeksizin almış olduğu mal ve hizmetler ile işlerin türünü, tutarlarını, fatura tarihi ile numaralarını ve mal ve hizmet satın aldığı, iş yaptırdığı mükelleflerin; unvanlarını, vergi kimlik numaralarını gösteren IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği’nin 7 numaralı eki tabloyu doldurarak takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle bu dönemleri izleyen ayın 25. günü akşamına kadar Gelir İdaresi Başkanlığı’na bildirecektir.

ii- 2.000 TL’nin Altındaki Alımlarda

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından AT Sözleşmesi kapsamında (KDV Hariç) 2.000 TL’nin altında yapılacak her bir alım için, tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapmak ve hibe yararlanıcısına onaylatmak şartı aranmaksızın, KDV İstisna Sertifikası’nın örneğinin ibrazı ile KDV istisnası kendiliğinden uygulanır.

Bu kapsamda, AT yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle ve izleyen ayın 25. günü akşamına kadar, KDV istisnasından yararlanarak yapmış olduğu harcamalarla ilgili olarak söz konusu IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği’nin 8 numaralı eki bildirim tablosunu hazırlayarak hibe yararlanıcısına, “*Bu tabloda yer alan harcamalar, sayılı AT sözleşmesi kapsamında yapılmıştır*” şeklinde şerh düşülerek onaylattırmak suretiyle, Gelir İdaresi Başkanlığı’na bildirecektir.

Bu kapsamda, KDV’siz mal teslimi, hizmet ifası veya iş yapan tedarikçi, kendilerine ibraz edilen sertifikanın bir örneğini alarak muhafaza edecek ve düzenleyeceği fatura ve benzeri evrakta “*5824 sayılı Kanun’la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26/2. maddesi gereğince, sayılı AT Sözleşmesi kapsamında KDV hesaplanmamıştır*” şeklinde atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaktır.

e) Katma Değer Vergisi İadesi

KDV yönünden mükellefiyet kaydı olmayan AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki AT Sözleşmesi çerçevesinde tedarik ettiği mal, hizmet veya işler nedeniyle ödediği ve Sözleşme Makamından tahsil edemediği katma değer vergilerini aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak iade alabilecektir.

i- Süresi Devam Eden AT Sözleşmeleri Kapsamındaki İadeler

KDV mükellefiyeti bulunmayan AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, yürüttüğü AT Sözleşmesi kapsamında daha önceden KDV İstisna Sertifikası almamış ise; öncelikle IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği’nin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve

esaslar dahilinde Gelir İdaresi Başkanlığı'na KDV İstisna Sertifikası talebinde bulunarak KDV İstisna Sertifikası'nı alması gerekmektedir.

Gelir İdaresi Başkanlığı, AT Sözleşmesi kapsamında yüklenilen KDV'lerin iadesinin yapılabilmesi için AT Yüklenicisi'ne özelge vererek iade başvurusunun yapılabileceği vergi dairesi müdürlüğüne yönlendirecektir.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı iade için, özelgede belirtilen vergi dairesi müdürlüğüne, aşağıdaki belgelerle birlikte başvuracaktır.

- 1) İade talep dilekçesi,
- 2) Sözleşme Makamı tarafından AT sözleşmesi kapsamında yapılan harcamaya ait olduğu onaylanmış yüklenilen KDV tablosu,
- 3) Mal ve hizmet alımları ile yaptırılan işlere ilişkin fatura ve benzeri belgelerin aslı veya onaylı örnekleri,
- 4) Sözleşme Makamı tarafından, kendisine ibraz edilen fatura ve benzeri belgeler karşılığında yapılan ödemelere ilişkin makbuzların (banka dekontu dahil) aslı veya onaylı fotokopisi,
- 5) Kendisine Gelir İdaresi Başkanlığı iade ile ilgili verilen özelge örneği veya KDV İstisna Sertifikası'nın onaylı fotokopisi,
- 6) KDV'den başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunması halinde, bu vergi türünden dolayı borcu olup olmadığına dair ilgili vergi dairesinden alınan yazı.

Yüklenilen KDV tablosunda, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin 1.1.3.1 bölümünde belirtilen bilgilere yer verilecektir. Sözleşme Makamı, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'na Avrupa Birliği fonundan yapılan ödemenin KDV dahil olup olmadığı konusunda yüklenilen KDV tablosuna şerh düşerek, yetkilinin ismi, unvanı ve tarihi belirtmek suretiyle onaylayacaktır. AT Sözleşmesi ile ilgili olarak düzenlenmiş Yeminli Mali Müşavir Raporu'nun bulunması halinde, Sözleşme Makamı bu rapora dayanarak anılan tabloyu onaylayacaktır.

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından bu fotokopilerin aslının aynısı olduğuna dair bir şerh verilerek, varsa kaşe tatbiki, imza ve tarih konulmak suretiyle onaylanması gerekir.

ii- Süresi Sona Eren AT Sözleşmeleri Kapsamındaki İadeler

KDV mükellefiyeti bulunmayan AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'nın yürüttüğü AT Sözleşmesi'nin süresi sona ermiş ise, öncelikle AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvuru yapılacaktır.

Başvurunun uygun bulunması halinde, Sertifika düzenlenmeyecek ve iade ile ilgili gerekli işlemlerin yapılması için AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'na özelge verilerek, verilen özelge ve söz konusu Genel Tebliğin 4.4.3.3 numaralı bölümünde belirtilen diğer belgelerle birlikte, iade başvurusunu yapacak olan vergi dairesi müdürlüğüne yönlendirilecektir.

f) KDV Açısından Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler ile İlgili Hususlar

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında teslim edeceği mallar veya sunacağı hizmetler veya yapacağı işler ile bağlantılı olarak temin edeceği

Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri (ATİK), ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT Sözleşmesi kapsamında kullanılan kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT Sözleşmesinin sona ermesi ile hibe yararlanıcısına bedelsiz tesliminin öngörülmesi halinde, yukarıda yer alan esaslara göre KDV'siz olarak temin edebilme imkânına sahiptir. Bu durumda AT Yüklenicisinin tedarikçi ile yapacağı ve hibe yararlanıcısı tarafından onaylanacak tedarik sözleşmesinde, bu kıymetin AT Sözleşmesi sonunda hibe yararlanıcısına bedelsiz devir olunacağı açıkça belirtilecektir.

Tedarikçi, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı ile yapmış olduğu tedarik sözleşmesinin hibe yararlanıcısı tarafından onaylanmış bir örneğini almak suretiyle düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT Sözleşmesi'ne "5824 sayılı Kanun'la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması ve sayılı AT Sözleşmesi gereğince KDV hesaplanmamıştır" şeklinde şerh düşerek KDV hesaplamayacaktır.

Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin AT Sözleşmesi'nde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı söz konusu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta KDV ödemek suretiyle satın alacak ve yüklenilen KDV'yi diğer vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV'den indirim konusu yapacaktır. AT Sözleşmesi'nin sona ermesi ile, ödenen KDV'nin, bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin, bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 4.3.4 numaralı bölümünde yer alan esaslara göre iade talep edecektir. Bu durumda AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, tedarik sözleşmesini hibe yararlanıcısına onaylatırken, hibe yararlanıcısının bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında ne kadar süre kullanılacağına dair bir şerh koymasını sağlayacaktır.

4- Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) İstisnası

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/d maddesinde; "AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet yalnızca, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır" denilmektedir.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV'ye tabi bir mal almak istediğinde öncelikle KDV İstisna Sertifikası başvurusunu IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar dahilinde yapmış olmak zorundadır.

a) ÖTV Mükellefi Olmayanlardan Yapılan Alımlarda

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV mükellefi olmayan tedarikçiden temin edeceği özel tüketim vergisine tabi mallar için başlangıçta ÖTV ödeyerek alış yapacaktır. AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesinin başlangıç tarihinden itibaren takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle bu kapsamda satın aldığı malları, liste (IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği Ek-10) halinde hazırlayarak, "Bu listede yer alan ürünler sayılı AT Sözleşmesi kapsamındadır" şeklinde şerh düşülerek hibe yararlanıcısına onaylattırarak ve iade için istenilen belgeler arasına ekleyecektir. AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından istisna olmasına rağmen ödenen ÖTV'ler, anılan Genel Tebliğin 4.4.3 numaralı bölümdeki yer alan usul ve esaslar çerçevesinde iade alınabilecektir.

b) ÖTV Mükellefi Olanlardan Yapılan Alımlarda

AT Sözleşmesi kapsamında AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından ÖTV mükellefi olanlardan temin edilecek malların ise tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapılması ve bu sözleşme konusu malların AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun hibe yararlanıcısı tarafından onaylanması halinde ÖTV ödenmeksizin tedarik edilmesi mümkündür. ÖTV mükelleflerinden alımlarda yapılacak tedarik sözleşmeleri için herhangi bir limit bulunmamaktadır.

Tedarikçi, ancak, AT Yüklenicisi ile yapmış olduğu tedarik sözleşmesinin yukarıdaki usullerde onaylanmış halinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu tedarik sözleşmesinin bir örneğini almak suretiyle düzenlediği fatura ve benzeri evrakta “5824 sayılı Kanun’la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması ve ... sayılı AT Sözleşmesi gereğince ÖTV hesaplanmamıştır” şeklinde şerh düşerek ÖTV hesaplamayacaktır.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV mükellefinden ÖTV ödeyerek yaptığı alımlar için ÖTV içeren mal alım listesini söz konusu Genel Tebliğin 4.4.2.1 numaralı bölümünde belirlenen şekilde onaylatarak ve iade için istenilen belgeler arasına ekleyecektir.

c) AT Yüklenicisi Tarafından Ödenen Özel Tüketim Vergisinin İadesi

i- KDV İstisna Sertifikası Almış AT Yüklenicisine ÖTV İadesi

Daha önce AT Sözleşmesi kapsamındaki mal ve hizmet alımları ile işlerin katma değer vergisinden istisna tutulması için KDV İstisna Sertifikası almış bulunan AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamındaki harcamaları dolayısıyla ödediği özel tüketim vergilerinin iadesi için IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği’nin 4.4.3.3 numaralı bölümünde belirtilen belgelerle birlikte, söz konusu Tebliğin 9 numaralı ekinde yer alan vergi dairesi müdürlüklerinden herhangi birine başvuru yapabilecektir.

ii- KDV İstisna Sertifikası Almamış AT Yüklenicisine ÖTV İadesi

Daha önceden KDV İstisna Sertifikası almamış olan AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, öncelikle, Sözleşme Makamı ile imzaladığı sözleşmenin; IPA Çerçeve Anlaşması kapsamında AT Sözleşmesi olduğunu ve kendisinin de AT Yüklenicisi olduğunu teyit etmek zorundadır. Bunun için AT Yüklenicisinin, anılan Tebliğin 4.3.2.2 numaralı bölümünde belirtilen belgelerle birlikte öncelikle Gelir İdaresi Başkanlığı’na müracaatı gerekmektedir. AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı’na, müracaatının uygun bulunması halinde, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bir özelge verilecektir.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, verilen özelge ve söz konusu Tebliğin 4.4.3.3 numaralı bölümünde belirtilen diğer belgelerle birlikte, yüklenilen ÖTV’lerin iadesi için, söz konusu Tebliğin 9 numaralı ekinde yer alan yer alan vergi dairesi müdürlüklerinden herhangi birine başvuru yapabilecektir.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı;

- 1) İade talep dilekçesi,
- 2) Gelir İdaresi Başkanlığı’ndan alınan özelgenin veya KDV İstisna Sertifikası’nın bir örneği,
- 3) Onaylı ÖTV İçeren Mal Alım Listesi (IPA Genel Tebliği Ek-10),
- 4) ÖTV içeren mal alımlarına ilişkin fatura veya benzeri evrakın aslı veya onaylı fotokopileri,

5) ÖTV içeren mal alımları içerisinde yer alan kendileri tarafından hesaplanmış iade edilecek ÖTV listesi,

ile birlikte vergi dairesine iade için başvuracaklardır.

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından bu fotokopilerin aslının aynı olduğuna dair bir şerh verilerek, varsa kaşe tatbiki, imza ve tarih konulmak suretiyle onaylanması gerekecektir.

Sözleşme süresi devam eden AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, ÖTV iade talebini, AT Sözleşmesi'nin başlangıç tarihinden itibaren takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle yapacaktır. Sözleşme süresi sona eren AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, ÖTV iade talebini sözleşmenin tamamlandığı tarihten itibaren yapabilecektir.

d) ÖTV Açısından Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler ile İlgili Hususlar

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV mükelleflerinden temin edeceği Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler için, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT Sözleşmesi kapsamında kullanılacak kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT Sözleşmesi sonunda hibe yararlanıcısına bedelsiz devrinin öngörülmüş olması halinde, bu kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemeksizin alabilecektir. Bunun için tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapan AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, söz konusu tedarik sözleşmesinde bu malların AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'nın taraf olduğu AT Sözleşmesi kapsamında olduğunu ve AT Sözleşmesinin sona ermesi ile AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından hibe yararlanıcısına bedelsiz olarak devir edileceğini de hibe yararlanıcısına onaylattıracaktır.

Tedarikçi, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı ile yapmış olduğu tedarik sözleşmesinin hibe yararlanıcısı tarafından, hibe yararlanıcısı ile AT Yüklenicisi'nin aynı olması durumunda ise Sözleşme Makamı veya yukarıda belirtilen şahıslar tarafından onaylanmış bir örneğini almak suretiyle düzenlediği fatura ve benzeri evrakta, AT Sözleşmesi'ne "5824 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması ve sayılı AT Sözleşmesi gereğince ÖTV hesaplanmamıştır" şeklinde şerh düşerek ÖTV hesaplamayacaktır.

Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin AT Sözleşmesi'nde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT Yüklenicisi söz konusu amortisman tabi iktisadi kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemek suretiyle satın alacaktır. AT Sözleşmesi'nin sona ermesi ile, ödenen ÖTV'nin, bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin, bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için anılan Tebliğin 4.4.3 numaralı bölümünde yer alan esaslara göre iade talep edecektir. Bu durumda AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, tedarik sözleşmesini hibe yararlanıcısına onaylattırırken, hibe yararlanıcısının bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında ne kadar süre kullanılacağına dair bir şerh koymasını sağlayacaktır.

e) ÖTV İstisnasından Yararlanılarak İlk İktisabı Yapılan Araçların Üçüncü Kişilere Devrinde ÖTV Uygulaması

ÖTV Kanunu'nun 15/2-a maddesi, (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi mallardan, veraset yoluyla intikaller hariç ilk iktisabında istisna uygulananların, istisnadan yararlananlar dışındakilerce iktisabında, ilk iktisaptaki matrah esas alınarak, adına kayıt ve tescil işlemi yapıldan, kayıt ve tescil tarihinde geçerli olan oran üzerinden bu tarihte ÖTV alınacağını hükme bağlamıştır. Bu hüküm uyarınca, ÖTV istisnasından yararlanılarak ilk iktisabı yapılan kayıt ve tescile tabi taşıt araçlarının, istisnadan yararlanan hibe yararlanıcısına devri ile veraset yoluyla intikalleri hariç olmak üzere, üçüncü kişiler tarafından iktisabında, söz konusu araçları

adına kayıt ve tescil ettirecek olan üçüncü kişiler tarafından Kanun'un 15/2-a maddesi kapsamında ÖTV beyanında bulunulmak suretiyle ÖTV tarhiyatı yapılacaktır. Söz konusu aracın AT Sözleşmesi'nde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması nedeniyle başlangıçta ÖTV ödemek suretiyle satın alınmış, ancak daha sonra sözleşme kapsamında kullanım süresine bağlı olarak hesaplanan ÖTV tutarı iade edilmiş olması halinde, iade edilen tutarın üçüncü kişiler tarafından beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

5- Gelir Vergisi İstisnası

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/c maddesinde; *“Türk vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen gerçek kişiler tarafından, Yararlanıcının ortak finansman katkısı ve Topluluk tarafından finansmanı sağlanan hizmet ve/veya iş ve/veya hibe ve/veya eşleştirme sözleşmelerinin ifasından elde edilen gelirler Türkiye'de gelir vergisine tabi tutulmaz.*

Tüzel kişiler de, Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri olmaması kaydıyla, yukarıdaki aynı hükme tabi olacaklardır.

AT sözleşmelerinden kaynaklanan kâr ve/veya gelir, bu kâr ve/veya geliri elde eden gerçek ve/veya tüzel kişilerin Yararlanıcı tarafından onaylanan ve bu kişilere uygulanabilir çifte vergilendirme anlaşmalarının hükümleri uyarınca, Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri var ise, Türkiye'nin vergi sistemine göre vergiye tabi tutulacaktır” hükmü yer almaktadır.

IPA Çerçeve Anlaşması'na göre, Avrupa Birliği veya Avrupa Birliği ve Türkiye ortak katkısı ile finanse edilen AT Sözleşmeleri'nin yürütülmesi çerçevesinde bu sözleşmelerde görev alan ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen gerçek kişi AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanları'nın bu sözleşmelerden elde ettiği gelirler, gelir vergisine tabi değildir.

Aynı zamanda, bu sözleşmeler kapsamında bir AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'na bağlı olarak hizmet ifa eden ve ücreti AT Sözleşmesi bütçesinden ödenen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen gerçek kişilerin de elde ettikleri gelirler, gelir vergisine tabi değildir.

Bununla birlikte, AT Sözleşmeleri'nden kaynaklanan kâr ve/veya gelir, bu kâr ve/veya geliri elde eden gerçek kişilerin, Türkiye tarafından onaylanan ve bu kişilere uygulanabilir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının hükümleri uyarınca, Türkiye'de iş yeri veya sabit yerlerinin bulunması halinde, Türk vergi mevzuatı uyarınca vergiye tabi tutulacaktır.

6- Veraset ve İntikal Vergisi İstisnası ve Uygulaması

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2-e maddesinde; *“Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki proje ve/veya sözleşme ve/veya faaliyetlerden faydalananlar, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında ne şekilde olduğuna bakılmaksızın kendilerine transfer edilen mal ve/veya hak ve/veya sağlanan olanaklar ve/veya fonlar ile ilgili olarak doğan ‘Veraset ve İntikal Vergisi’nden muaf olacaklardır”* hükmü yer almaktadır.

Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen AT Sözleşmesi ile ilgili olarak herhangi bir şekilde karşılıksız olarak kendilerine transfer edilen mal ve/veya hak ve/veya sağlanan olanaklar ve/veya sağlanan fonlar ilgili olarak hibe yararlanıcıları, veraset ve intikal vergisinden veya bu vergi yerine ihdas edilecek vergiden istisna tutulacaktır. Dolayısıyla söz konusu bu transferlerle ilgili Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından herhangi bir veraset veya intikal vergisi beyanında bulunulmayacaktır.

7- Damga Vergisi ve Harç İstisnası ve Uygulaması

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2-g maddesinde; *“AT sözleşmeleri, Türkiye Cumhuriyeti'nde damga vergisine veya tescil harcına veya eş etkili diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır. Bu muafiyet, tedarik sözleşmeleri hariç, AT sözleşmeleri kapsamındaki işlemler ve ilgili ödeme emirlerine de uygulanacaktır”* denilmektedir.

Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen ve Sözleşme Makamı ile AT Yüklenicisi arasında imzalanan ve IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 3.5 numaralı bölümünde tanımlanan AT Sözleşmesi, damga vergisinden istisna tutulacaktır. Buna göre, Avrupa Topluluğu veya Türkiye veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan ve bir faaliyetin, muhtemel ortak finansmanını da içerecek şekilde, IPA çerçevesinde finanse edilmesini sağlayan ve yasal olarak bağlayıcılığı olan her türlü belge damga vergisinden istisna tutulacaktır. Ancak, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı ile tedarikçi arasında düzenlenen tedarik sözleşmesi damga vergisi istisnasından yararlanamayacaktır.

Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen ve Sözleşme Makamı ile AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı arasında imzalanan AT Sözleşmesi ve AT Sözleşmesi kapsamında yapılacak işlemler harca tabi tutulmayacaktır. Ancak, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı ile tedarikçi arasında düzenlenen tedarik sözleşmesi ile bu sözleşme kapsamında yapılacak işlemler istisna kapsamında yer almadığından, söz konusu işlemler harca tabi tutulacaktır.

8- Özel İletişim Vergisi İstisnası ve Uygulaması

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/i maddesinde; *“Yukarıda bahsedilen vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ile yükler ve/veya eş etkili vergilerden başka; aşağıda belirtilenler de muafiyet kapsamındadır: Özel İletişim Vergisi”* denilmektedir.

AT Yüklenicisi'nin IPA Çerçeve Anlaşması uyarınca imzalanan AT Sözleşmesi kapsamında olan ve AT Sözleşmesi bütçesinden karşılanan özel iletişim vergisinin konusuna giren harcamaları, AT Sözleşmesi'nin süresi ile sınırlı olmak üzere, özel iletişim vergisinden istisnadır. AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, öncelikle bu istisna kapsamına giren harcamalara ilişkin özel iletişim vergisini ödeyecektir. Ancak, AT Sözleşmesi kapsamında istisna olan harcamalar dolayısıyla ödenen özel iletişim vergileri, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'na aşağıdaki usul ve esaslar dahilinde iade edilecektir.

İstisna kapsamında olmasına rağmen ödenen özel iletişim vergilerinin iadesi için, AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, devam eden AT Sözleşmeleri için AT Sözleşmesi'nin başladığı tarihten itibaren takvim yılı esas alınarak üçer aylık dönemlerle, süresi biten AT Sözleşmeleri için ise sürenin bittiği tarihten sonra IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 9 numaralı ekindeki listede yer alan vergi dairesi müdürlüklerinden herhangi birine aşağıdaki belgelerle başvurması gerekmektedir.

Özel İletişim Vergisinin İadesi Başvurusunda İstenilen Belgeler

- İadesi Talep Dilekçesi,
- Ödenen Özel İletişim Vergilerine İlişkin Onaylı Liste,

- Ödenen Özel İletişim Vergisi'ne ait fatura veya fatura benzeri belgelerin örnekleri,
- KDV İstisna Sertifikası ve/veya Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bu kapsamda verilen özelge örneği.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, istisna olmasına rağmen ödediği özel iletişim vergilerinin iadesi için öncelikle ödenen özel iletişim vergileri ile ilgili fatura veya fatura benzeri belgelere ilişkin olarak liste hazırlayacaktır. Söz konusu liste, hibe yararlanıcısı tarafından “*Bu listede belirtilen ve ekteki fatura veya fatura benzeri belgelerde ayrıntısı yer alan harcamalar, AT Sözleşmesi kapsamında yapılmış olup, AT Sözleşmesi bütçesinde bu konu için ayrılan bedel aşılmamıştır*” şerhi düşülmek suretiyle onaylanacaktır.

AT Sözleşmesi bütçesinde, özel iletişim vergisi kapsamındaki harcamalar için bir bedel yer almamışsa iade yapılamaz. Ayrıca, AT Sözleşmesi bütçesinde bu konuda bir bedel yer almasına rağmen ibraz edilen fatura ve benzeri belgeler toplamı bu bedeli aşması halinde, bu bedeli aşan kısım için de iade yapılamaz.

9- Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası ve Uygulaması

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/i maddesinde, “*Yukarıda bahsedilen vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ile yükler ve/veya eş etkili vergilerden başka; aşağıda belirtilenler de muafiyet kapsamındadır: Motorlu Taşıtlar Vergisi*” hükmüne yer verilmiştir.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı'nın, AT Sözleşmesi kapsamında satın alarak adına trafik, belediye veya liman sicili ile Ulaştırma Bakanlığı'na tutulan sivil hava vasıtaları vb. sicillerinden ilgili olana kayıt ve tescil ettirdiği ve bedelsiz olarak hibe yararlanıcısına devredilmek şartı ile kara, deniz veya hava nakil vasıtaları, AT Sözleşmesi'ndeki süre ve şartlarla sınırlı olmak üzere motorlu taşıtlar vergisinden (MTV) istisnadır.

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, AT Sözleşmesi kapsamında satın aldığı taşıtı öncelikle ilgili tescil kuruluşunda adına kayıt ve tescil ettirecek ve sözleşme süresince tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisini ödeyecektir.

AT Sözleşmesi kapsamında alınan araca ait AT Sözleşmesi'nin süresi içerisinde ödenen motorlu taşıtlar vergisi, AT Sözleşmesi'nin süresi sona erdikten ve söz konusu araç hibe yararlanıcısına devredildikten sonra, IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 4.9.3 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar dahilinde başvurulması halinde AT Yüklenicisi'ne iade edilecektir.

Ödenen MTV'lerin İadesi

AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, ödediği MTV'lerin sözleşme süresine isabet eden kısmının iadesi için;

- Talep dilekçesi,
- KDV İstisna Sertifikası alınması için yapılan başvuru sonrasında Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından verilen özelgenin bir örneği,
- Sözleşme Makamından taşıtın AT Sözleşmesi kapsamında alındığı ve/veya kullanıldığına dair alınan resmi yazının (IPA Genel Tebliği Ek-11) örneği,
- AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından satın alınan ve MTV'si ödenen araca ilişkin Motorlu Araç Tescil Belgesi'nin örneği ile bu aracın hibe yararlanıcısına devredilmesinden sonra hibe yararlanıcısı adına düzenlenen Motorlu Araç Tescil Belgesi'nin örneği,

ile birlikte iade başvurusu yapılmak istenen ildeki MTV'nin tahsiline yetkili vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır. MTV'nin tahsiline yetkili vergi dairesi müdürlüğünün bulunmadığı durumlarda ise, IPA Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin 9 numaralı eki listede belirtilen ve başvuru yapılmak istenen ilde görevli vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır.

Ödenen MTV'nin iadesi için bu belgelerin dışında yürürlükteki mevzuat hükümleri gereğince istenilen bilgi ve belgelerin bulunması halinde, AT yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı bunları da ibraz etmekle yükümlüdür.

Söz konusu AT Sözleşmesi'nin süresinin sona ermesine bağlı olarak AT Yüklenicisi Yerleşik Eşleştirme Danışmanı adına kayıt ve tescilli olup da mülkiyeti hibe yararlanıcısına geçen taşıt, sözleşme süresinin bittiği tarihten itibaren yürürlükteki MTV mevzuatı hükümleri gereğince motorlu taşıtlar vergisine tabi tutulacaktır.

Vergi İstisnalarına ilişkin daha fazla bilgi için irtibat:

Gelir İdaresi Başkanlığı Avrupa Birliği Müdürlüğü

İlkadım Cd. No:2 Kat:14 06450 Dikmen - ANKARA

Telefon: 0312 415 34 75-76-88

e-posta: avrupabirligi@gelirler.gov.tr.

EK-1 KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA) ÇERÇEVE ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE AVRUPA TOPLULUKLARI KOMİSYONU ARASINDA KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA) İLE TEMİN EDİLEN YARDIMIN UYGULANMASI ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİNE SAĞLANAN AVRUPA TOPLULUĞU MALİ YARDIMLARIYLA İLGİLİ İŞBİRLİĞİ KURALLARI HAKKINDA ÇERÇEVE ANLAŞMA

İÇİNDEKİLER

Bölüm I: Genel hükümler

- Madde 1: Yorumlama
Madde 2: Kısmi geçersizlik ve kasti olmayan boşluklar
Madde 3: Amaç ve kapsam
Madde 4: Mali yardımla ilgili genel kurallar
Madde 5: Uygulama Yöntemleri

Bölüm II: Yönetim yapıları ve yetkililer

- Madde 6: Merkezi Olmayan Yönetim için Yapıların Oluşturulması ve Yetkililerin Atanması
Madde 7: Merkezi ve Ortak Yönetim için Yapıların Oluşturulması ve Yetkililerin Atanması
Madde 8: Yapıların, yetkililerin ve birimlerin işlevleri ve ortak sorumlulukları

Bölüm III: Merkezî Olmayan Yönetim Kapsamında Yönetim Yetkilerinin Verilmesi ve Akreditasyonu

- Madde 9: Ortak koşullar
Madde 10: Ulusal yetkilendirme görevlisinin ve Ulusal Fonun yetkili akreditasyon görevlisi tarafından akreditasyonuna ilişkin usul
Madde 11: Program otoritelerinin ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından akreditasyonuna ilişkin usul
Madde 12: Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin usul
Madde 13: Ulusal yetkilendirme görevlisinin ve ulusal fonun akreditasyonunun kaldırılması veya askıya alınması
Madde 14: Program otoritelerinin akreditasyonunun kaldırılması veya askıya alınması
Madde 15: Yönetim yetkilerinin verilmesinin kaldırılması veya askıya alınması
Madde 16: Komisyon tarafından ön kontrol yapılmaksızın Merkezi Olmayan Yönetim
Madde 17: Ulusal yetkilendirme görevlisi tarafından verilen güvence beyanı
Madde 18: Denetim otoritesi tarafından raporların ve görüşlerin oluşturulması ve ulusal yetkilendirme görevlisi ve Komisyon tarafından

bunların takibi

Bölüm IV: Topluluk Mali Yardımına İlişkin Genel Kurallar

- Madde 19: Harcamaların Uygunluğu
Madde 20: Faize ilişkin tasarruf
Madde 21: Denetsel Takip
Madde 22: Yardımın yoğunluğu ve Topluluk katkısının oranı

Bölüm V: Uygulamaya İlişkin Genel Kurallar

- Madde 23: Satın Alma kuralları
Madde 24: Tanıtım ve Görünürlük
Madde 25: Programların uygulanması ve sözleşmelerin yerine getirilmesi için kolaylıklar sağlanması
Madde 26: Vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve diğer harçlara ilişkin kurallar
Madde 27: Komisyon ve Avrupa Sayıştay tarafından gerçekleştirilen gözetim, kontrol ve denetim
Madde 28: Usulsüzlük ve sahteciliğin önlenmesi, yolsuzluğa karşı önlemler
Madde 29: Usulsüzlük ve dolandırıcılık durumlarında fonların geri alınması
Madde 30: Mali düzeltmeler
Madde 31: Mali ayarlamalar
Madde 32: Mali düzeltmelere ilişkin kriterler
Madde 33: Mali düzeltmelere ilişkin usul
Madde 34: Geri Ödeme
Madde 35: Topluluk katkısının tekrar kullanımı
Madde 36: Merkezi olmayan yönetim durumunda izleme, Katılım Öncesi Yardım Aracı izleme komiteleri
Madde 37: Merkezi ve ortak yönetim durumunda izleme
Madde 38: Uygulama hakkında yıllık ve nihai raporlar
Madde 39: Merkezi olmayan yönetim kapsamındaki programların kapanışı
Madde 40: Merkezi ve ortak yönetim kapsamındaki programların kapanışı

Bölüm VI: Nihai Hükümler

- Madde 41: Danışma
Madde 42: Farklılıkların giderilmesi, tahkim
Madde 43: Üçüncü taraflarla uyumsuzluk
Madde 44: Duyurular
Madde 45: Ekler
Madde 46: Yürürlüğe Giriş
Madde 47: Değişiklik
Madde 48: Sona Erme
Madde 49: Dil

Ekler:

- EK A: Komisyon ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Çerçeve Anlaşmanın 8. maddesi uyarınca yapılar, yetkililer ve kurumların işlevleri ve ortak sorumlulukları
EK B: Komisyon ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Çerçeve Anlaşmanın 17. maddesi uyarınca Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin Model Güvence Beyanı
EK C: Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin Model Yıllık Denetim Faaliyet Raporu
EK D: Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin Model Yıllık Denetim Görüşü

EK E: Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesi uyarınca, bir programın ya da programın bölümlerinin kapatılmasıyla ilgili nihai harcama beyannamesi hakkında Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin Model Denetim Görüşü

Avrupa Topluluğu - bundan böyle "Topluluk" olarak anılacaktır - adına ve hesabına hareket eden Avrupa Toplulukları Komisyonu - bundan böyle "Komisyon" olarak anılacaktır - bir tarafta ve

Türkiye Cumhuriyeti adına hareket eden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti - bundan böyle "Yararlanıcı" olarak anılacaktır, diğer tarafta olmak üzere her iki taraf birlikte "Âkit Taraflar" olarak anılacaktır.

(1) 1 Ağustos 2006'da, Avrupa Birliği Konseyi, bir katılım öncesi yardım aracı tesis eden 17 Temmuz 2006 tarihli ve 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü⁵ (bundan böyle "Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü" olarak anılacaktır) kabul etmiştir. Bu yeni araç, 1 Ocak 2007'den itibaren geçerli olmak üzere, aday ülkelere ve potansiyel aday ülkelere Avrupa Birliği'nin üyeleri olmak amacıyla gerçekleştirecekleri siyasi, ekonomik ve kurumsal reformlarını güçlendirmeye yönelik çabaları için mali destek sağlanmasıyla ilgili tek yasal dayanağı oluşturduğundan;

(2) 12 Haziran 2007'de, Komisyon, Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü'ne uygulamaya koyan, buradaki uygulanabilir yönetim ve kontrol hükümlerini ayrıntılandırarak tüzüğü kabul ettiğinden;

(3) Yeni katılım öncesi yardım aracı daha önce var olan beş katılım öncesi aracın yerini aldığından: Bazı Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerine ekonomik yardım hakkında 3906/1989 sayılı Tüzük (AET), katılım öncesi yapısal politikalar için bir araç oluşturulması hakkındaki 1267/1999 sayılı Tüzük (AT), tarım ve kırsal kalkınmaya yönelik katılım öncesi tedbirlerin desteklenmesi hakkında 1268/1999 sayılı Tüzük (AT), 1628/96 sayılı Tüzüğü (AT) kaldıran ve 3906/89 ve 1360/90 sayılı Tüzükleri (AET) değiştiren Arnavutluk, Bosna-Hersek, Yugoslav Federal Cumhuriyeti ve Makedonya'ya yardım yapılması hakkında 2666/2000 sayılı Tüzük (AT) ve Türkiye'ye yardım yapılması hakkında 97/256/AT ve 1999/311/AT sayılı Kararlar ile 2500/2001 sayılı Tüzük (AT);

(4) Yararlanıcı, Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü ile Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü'ne uygulamaya koyan 12 Haziran 2007 tarihli ve 718/2007 sayılı Komisyon Tüzüğü⁶ (bundan böyle "Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü" olarak anılacaktır) öngörülmesi üzere Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında ehil olduğundan;

(5) Yararlanıcı, Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü EK I'de yer aldığından ve dolayısıyla Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında oluşturulan 5 bileşene erişimi olması gerektiğinden: Geçiş Dönemi Yardımı ve Kurumsal Yapılanma Bileşeni, Sınır Ötesi İşbirliği Bileşeni, Bölgesel Kalkınma Bileşeni, İnsan Kaynaklarını Geliştirme Bileşeni ve Kırsal Kalkınma Bileşeni;

(6) Bu nedenle, Yararlanıcıyla, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında AT mali yardımlarına ilişkin işbirliği kurallarının tespit edilmesi gerektiğinden;

AKİT TARAFLAR AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE ANLAŞMIŞLARDIR:

BÖLÜM I. GENEL HÜKÜMLER

Madde 1. Yorumlama

(1) Bu Çerçeve Anlaşmada aksini ifade eden bir açık hüküm bulunmadıkça, bu Anlaşmada kullanılan terimler onlara Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nde atfedilen anlamları taşırlar.

(2) Bu Çerçeve Anlaşmada aksini ifade eden bir açık hüküm bulunmadıkça, bu Anlaşmaya yapılan atıflar, onu değiştiren, ona eklenen ya da onun yerine geçen anlaşmalara da yapılmış sayılır.

(3) Konsey ya da Komisyon Tüzüklerine yapılan tüm atıflar bu tüzüklerin belirtilen sürümlerine yapılır. Gerektiği takdirde, bu tüzüklerde yapılan değişiklikler işbu Çerçeve Anlaşmaya tadilatlar vasıtasıyla aktarılır.

(4) Bu Anlaşmadaki başlıklar hukuki sonuç doğurmaz ve anlaşmanın yorumuna etki etmez.

(5) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komisyon arasındaki 14 Mayıs 2004 tarihli Çerçeve Anlaşma, önceki katılım öncesi araçları kapsamında kararlaştırılan ve üzerinde anlaşılacak tedbirler için, sözkonusu tedbirler ilgili Uygulama Anlaşmaları ile belirlenen kurallara uygun olarak tamamlanmaya kadar, uygulanabilir olmaya devam edecektir.

Madde 2. Kısmi hükümsüzlük ve kasti olmayan boşluklar

Eğer bu Anlaşmanın bir hükmü geçersizse ya da geçersiz hale gelirse veya bu Anlaşma kasti olmayan boşluklar içeriyorsa, bu durum Anlaşmanın diğer hükümlerinin geçerliğini etkilemez. Âkit Taraflar, geçersiz bir hükmün yerine o hükmün amaç ve niyetine mümkün olan en yakın geçerli hüküm getireceklerdir. Âkit Taraflar, kasti olmayan bütün boşlukları, Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü uyarınca, bu Anlaşmanın amaç ve niyetine en uygun hükümle gidereceklerdir.

Madde 3. Amaç ve Kapsam

(1) Âkit Taraflar arasındaki işbirliğini teşvik etmek ve üyelik hedefi çerçevesinde mümkün mertebe topluluk müktesebatını da içine alacak şekilde Avrupa Birliği standartlarına ve politikalarına tedrici uyumu için Yararlanıcıya destek olmak amacıyla, Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nde belirtilen ve Yararlanıcı için uygulanması mümkün olan çeşitli alanlardaki faaliyetleri yerine getirmek hususunda Âkit Taraflar anlaşmışlardır.

(2) Faaliyetler, bu Anlaşmada belirtilen ve olduğu takdirde Sektörel Anlaşmalarda ve/veya Finansman Anlaşmalarında daha da detaylandırılan hukuki, idari ve teknik çerçeve içerisinde finanse edilir ve uygulanır.

(3) Yararlanıcı, tüm faaliyetlerin en uygun şekilde yerine getirilmesini sağlamak ve ilgili programların uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli tüm adımları atar

Madde 4. Mali yardımla ilgili genel kurallar

(1) Topluluk mali yardımlarına ilişkin olarak Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında aşağıdaki kurallar uygulanır:

- Yardım; uyum, tamamlayıcılık, eşgüdüm, ortaklık ve odaklanma ilkelerine bağlı kalmalı;
- Yardım, AB politikalarıyla uyumludur ve Topluluk müktesebatına uyumu desteklenir;

⁵ Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 210, 31 Temmuz 2006, s. 82

⁶ Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 170, 29 Haziran 2007, s. 1

c) Yardım, Avrupa Topluluklarının genel bütçesine uygulanacak mali hükümlere ilişkin 25 Haziran 2002 tarih ve 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü⁷ (AT, AAET) (bundan böyle "Mali Tüzük" olarak anılacaktır) ve onun Uygulama Kurallarında⁸ belirtilen bütçe ilkelerine uyum sağlar;

d) Yardım, genişleme sürecinde tespit edilen ihtiyaçlarla ve Yararlanıcının hazmetme kapasiteleriyle tutarlı olmalıdır. Ayrıca, kazanılan deneyimler de göz önünde bulundurulur;

e) Yardımın programlanmasının ve uygulanmasının Yararlanıcı tarafından sahiplenilmesi kuvvetle teşvik edilir ve AB'nin müdahalesinin yeterince görünülebilir olması temin edilir;

f) Belirli bir süre içerisinde gerçekleştirilmesi gereken ve açık ve ulaşılabilir hedefleri olan faaliyetlerin hazırlıkları usulüne uygun bir biçimde yürütülmeli; elde edilen sonuçlar açık bir şekilde ölçülebilir ve yeterli göstergelerle değerlendirilebilir;

g) Yardımın uygulamasının muhtelif aşamalarında, cinsiyet, ırk ya da etnik köken, din ya da inanç, engellilik, yaş ya da cinsel tercihe dayanan her türlü ayrımcılık engellenir;

h) Katılım Öncesi yardımın hedefleri, sürdürülebilir kalkınma ile çevrenin korunması ve iyileştirilmesinin Toplulukça teşviki çerçevesinde takip edilir.

(2) Yararlanıcıya yapılan yardım, Katılım Ortaklığı, topluluk müktesebatının üstlenilmesine ilişkin ulusal program, Komisyonun yıllık genişleme paketinde yer alan raporlar ve strateji belgesi ve müzakere çerçeve belgesi gibi belgelerde yer alan önceliklere dayanır.

(3) Bir Sektörel Anlaşma ya da Finansman Anlaşmasıyla aksi yönde karar alınmadıkça, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında yardım alan tüm faaliyetler prensip olarak Yararlanıcı ve Topluluk tarafından ortaklaşa finanse edilir.

(4) Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi Yararlanıcının kendi kaynaklarına ya da başka fon kaynaklarına dayanan mali taahhütlere bağlı olduğunda, Topluluğun fon temini Yararlanıcının mali taahhütleri ya da diğer fon kaynakları kullanılabilir durumda olduğu zaman mümkün olur.

(5) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında Topluluk finansmanı sağlanması Yararlanıcının işbu Çerçeve Anlaşma ile eğer varsa Sektörel Anlaşmalar ve Finansman Anlaşmaları kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlıdır.

Madde 5. Uygulama Yöntemleri

(1) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında yardımın Türkiye Cumhuriyetinde uygulanmasında, Komisyonun, Mali Tüzüğün 53c Maddesi ve AT Antlaşmalarının ilgili hükümleri uyarınca genel bütçenin uygulanması konusundaki nihai sorumluluğunu saklı tutarken, belirli faaliyetlerin yönetimini Yararlanıcıya bıraktığı merkezi olmayan yönetim ana kural olarak uygulanır. Merkezi olmayan yönetim en azından ihaleye çıkma, sözleşme yapma ve Yararlanıcının ulusal idaresi tarafından yapılan ödemeleri kapsar. İşlemler, Mali Tüzüğün 53c maddesinde yer alan ve bu maddede atıfta bulunulan hükümler uyarınca uygulamaya koyulur.

(2) Bununla birlikte, Âkit Taraflar aşağıdakilerden yararlanmak konusunda anlaşabilirler:

(a) Geçiş Dönemi Yardımı ve Kurumsal Yapılanma Bileşeni kapsamında, özellikle bölgesel ve yatay programlar için ve Sınır Ötesi İşbirliği Bileşeni kapsamında, Mali Tüzüğün 53a maddesinde tanımlandığı şekliyle merkezi yönetim. Merkezi yönetim herhangi bir Katılım Öncesi Yardım Aracı Bileşeni kapsamında teknik yardım için de kullanılabilir. İşlemler, Mali Tüzüğün 53(a), 53a ve 54'ten 57'ye kadar olan maddelerinde ortaya konan hükümler uyarınca uygulanır.

Komisyon Yararlanıcıya, Avrupa Komisyonu Delegasyonu tarafından yönetilen projeler de dâhil olmak üzere merkezi yönetim kapsamında uygulanan programlar ve projelere ilişkin gerekli bilgiyi yıllık olarak sağlar.

(b) Geçiş Dönemi Yardımı ve Kurumsal Yapılanma Bileşeni kapsamında özellikle bölgesel ve yatay programlar için ve uluslararası örgütleri içine alan programlar için Mali Tüzüğün 53d maddesinde tanımlandığı şekliyle ortak yönetim. Faaliyetler, Mali Tüzüğün 53 (c), 53 (d) maddelerinde ortaya konan hükümler uyarınca uygulanır.

(c) Avrupa Birliği Üyesi Devletlerin de katıldığı sınır ötesi programlar için Sınır Ötesi İşbirliği Bileşeni kapsamında, Mali Tüzüğün 53b maddesinde tanımlanan şekliyle paylaşılan yönetim. Faaliyetler, Mali Tüzüğün 53 (b), 53b maddelerinde ve İkinci Bölümünün İkinci Başlığı altında ortaya konan hükümler uyarınca uygulanır. Aşağıdaki özel hüküm Üye Devletlerle sınır ötesi programlar uygulanması sırasında göz önünde bulundurulur.

Sınır ötesi bir programa dahil olan bir ya da birden fazla Avrupa Birliği Üyesi Devlet ve Yararlanıcı tüm programın paylaşılan yönetim ile uygulanmasına henüz hazır olmadığına, programın Üye Devlet(ler)le ilgili olan kısmı Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü Başlık II (Sınır Ötesi İşbirliği Bileşeni), Bölüm III, Kısım 2 (madde 101-138) uyarınca, programın Yararlanıcıyla ilgili olan kısmı da Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü Başlık II, Bölüm III, Kısım 3 uyarınca uygulanır. (142. madde hariç Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü Madde 139-146. 110. maddenin Ortak İzleme Komitesiyle ilgili hükümleri uygulanır).

(3) İlgili Finansman Kararı gerektirdiği takdirde, Komisyon ve Yararlanıcı, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 8. Maddesi uyarınca çok yıllık veya yıllık programlara ilişkin olarak bir Finansman Anlaşması yaparlar. Çok ülkeli programlar ve yatay inisiyatifler için yardım yapılmasına ilişkin Finansman Anlaşmaları Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçevesinde Komisyon ile Yararlanıcı dâhil farklı yararlanıcı ülkeler arasında yapılabilir.

(4) Bu Çerçeve Anlaşma, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında verilen mali yardım için Âkit Taraflar arasında yapılan tüm Finansman Anlaşmalarına uygulanır. Belirli bir bileşenle ilgili olarak Sektörel Anlaşmalar yapıldığında, bu anlaşmalar o bileşen altında yapılan tüm finansman anlaşmalarına uygulanır. Hiçbir finansman anlaşması bulunmadığında bu Çerçeve Anlaşmada yer alan kurallar, eğer varsa, sektörel anlaşmalarla birlikte uygulanır. Bu Çerçeve Anlaşmanın hükümleri Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında yapılan Finansman Anlaşmalarından üstündür.

BÖLÜM II. YÖNETİM YAPILARI VE YETKİLİLER

Madde 6. Merkezi Olmayan Yönetim için Yapıların Oluşturulması ve Yetkililerin Atanması

(1) Merkezi Olmayan Yönetim uygulanması durumunda Yararlanıcı, aşağıda belirtilen yapıları oluşturmalı, yetkilileri atamalıdır:

⁷ 16 Eylül 2002 tarih ve L 248 sayılı Resmî Gazete s. 1, 13 Aralık 2006 tarih ve 1995/2006 sayılı Tüzükle (Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 390, 30 Aralık 2006, s. 1) değiştirilmiş haliyle

⁸ 23 Nisan 2007 tarihli ve 478/2007 sayılı Komisyon Tüzüğüyle (Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 111, 28.4.2007) son olarak değiştirilen 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kuralları ortaya koyan 23 Aralık 2002 tarih ve 2342/2002 tarihli Komisyon Tüzüğü (AT, Euratom) (Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 357, 31.12.2002, s.1)

- (a) Yetkili Akreditasyon Görevlisi (CAO);
- (b) Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü (NIPAC);
- (c) Bölgesel Kalkınma Bileşeni ve İnsan Kaynaklarını Geliştirme Bileşeni için stratejik koordinatör;
- (d) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO);
- (e) Ulusal Fon;
- (f) Katılım Öncesi Yardım Aracı Tüzüğü kapsamında yapılan yardımın yönetimi ve uygulanmasını sağlayacak, her bileşen ya da program için program otoriteleri;

(g) Denetim otoritesi

(2) Yukarıda tanımlanan birimler ve yetkililer tarafından belirlenen genel çerçeve kapsamında, program otoritelerinin içinde veya dışında spesifik birimler kurulabilir. Yararlanıcı, program otoritelerinin işlevleriyle ilgili nihai sorumluluğun başlangıçta belirlenen program otoritesinde kalmasını temin eder. Bu şekilde bir yeniden yapılanma yazılı anlaşmalarla resmileştirilir ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akreditasyonuna ile Komisyon tarafından yönetsel yetkilerin verilmesine bağlıdır.

(3) Yararlanıcı, yukarıda yer alan 1. ve 2. paragraflarda belirtilen birim ve yetkililer için uygun bir görev ayrımına gidilmesini Mali Tüzüğün 56. maddesi uyarınca temin eder. Bir işlemle ilgili farklı görevler birbirinden farklı personele verildiği zaman görevler ayrılmış olur ve böylece her bir ayrı görevin layığıyla yerine getirilmesinin sağlanmasına yardımcı olunur.

Madde 7. Merkezi ya da Ortak Yönetim için Yapıların Oluşturulması ve Yetkililerin Atanması

(1) Merkezi ya da ortak yönetim uygulanması durumunda, Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü Yararlanıcının Komisyon nezdinde temsilcisi olarak hareket eder. Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü hem genel katılım süreciyle hem de Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında AB katılım öncesi yardımıyla ilgili olarak Komisyonla Yararlanıcı arasında yakın bir bağın korunmasını sağlar.

(2) Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü ayrıca, Yararlanıcının hem Üye Devletlerle hem de diğer Yararlanıcılarla birlikte ilgili sınır-ötesi programlara ve başka Topluluk araçları kapsamında ulusötesi, bölgelerarası ya da deniz havzası programlarına katılımının eşgüdümünden sorumludur. Bu ikinci sorumlulukla ilgili görevleri bir sınır ötesi işbirliği koordinatörüne de devredebilir.

(3) Sınır-ötesi İşbirliği Bileşeninin uygulanması durumunda, program otoriteleri Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 139. maddesi uyarınca Yararlanıcı tarafından belirlenir ve ihdas edilirler.

Madde 8. Yapıların, yetkililerin ve birimlerin işlevleri ve ortak sorumlulukları

(1) Yukarıda kayıtlı 6. maddede belirtilen birim ve yetkililere bu Çerçeve Anlaşmanın A EK'inde ortaya konan görevler ve ortak sorumluluklar verilir.

(2) Bileşenlerle ilintili işlev ve sorumlulukların özel olarak tahsisi Sektörel Anlaşmalar ya da Finansman Anlaşmalarıyla yapılabilir. Bunlar, EK A'da gösterildiği şekilde işlev ve ortak sorumlulukların tahsisi için tercih edilen yaklaşımla çelişkili olamazlar.

(3) Merkezi olmayan yönetim kapsamında belirli kişilere programların yönetimi, uygulanması ve kontrolü konusunda sorumluluk yüklendiğinde, Yararlanıcı, bu kişilerle gerçekleştirilmekte olan faaliyete katılan birimler arasında herhangi bir hiyerarşik bağ bulunmadığı durumlar da dahil olmak üzere, onların sorumluluklarıyla bağlantılı görevlerini yerine getirmelerini sağlar. Yararlanıcı, bu kişilere, ilgili birimlerle kendileri arasındaki resmi çalışma düzenlemeleri aracılığıyla, Özellikle,

(a) bilgi talep etme yetkisi ve gerektiğinde belgelere ve çalışanlara yerinde erişim hakkı da dahil olmak üzere, bilgi alışverişini gerçekleştirmek için uygun sistemi;

(b) karşılanacak standartları;

(c) takip edilecek prosedürleri oluşturmaları için gereken yetkiyi verir.

BÖLÜM III. MERKEZİ OLMAYAN YÖNETİM KAPSAMINDA YÖNETİM YETKİLERİNİN VERİLMESİ VE AKREDİTASYONU

Madde 9. Ortak koşullar

Bir bileşene, bir programa ya da bir tedbire ilişkin yönetim yetkileri, yalnızca aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi halinde Türkiye Cumhuriyeti'ne verilebilir:

a) Yararlanıcı, özellikle yönetim ve kontrol sistemlerine ilişkin olanlar olmak üzere, Mali Tüzüğün 56. Maddesinde yer alan koşulları yerine getirmelidir. Türkiye Cumhuriyeti'nde oluşturulan yönetim ve kontrol sistemleri, en azından Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü Ekinde belirtilen alanlarda ve bu Çerçeve Anlaşmanın EK A 1 c) sayılı başlığında sıralandığı şekilde etkili ve etkin kontrol sağlamalıdır. Akit taraflar, Sektörel Anlaşmalar ya da Finansman Anlaşmalarında ilave hükümler tanımlayabilir.

b) Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Ulusal Yetkilendirme Görevlisini aşağıdaki hususlar bağlamında akredite etmelidir.

• Türkiye Cumhuriyeti'nde AB fonlarının mali yönetiminden bütünüyle sorumlu ve bu çerçevede yapılan işlemlerin mevzuata ve usulüne uygunluğundan sorumlu olan Ulusal Fonun Başkanı olarak;

• Ulusal yetkilendirme görevlisinin, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişini teminen sorumluluklarını yerine getirme kapasitesiyle ilgili olarak.

Ulusal yetkilendirme görevlisinin akreditasyonu, EK A 5'te tanımlandığı şekilde Ulusal Fonu da kapsar.

c) Ulusal yetkilendirme görevlisi ilgili program otoritelerini akredite etmelidir.

Madde 10. Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin ve Ulusal Fonun Yetkili Akreditasyon Görevlisi tarafından akreditasyonuna ilişkin usul

(1) Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11. Maddesi uyarınca Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akredite edilmesi, sözkonusu Tüzüğü'nün 11. maddesinde belirtilen ve EK A 4'te daha detaylı tanımlanan uygulanabilir koşulların yerine getirilmesine bağlıdır. Bu akreditasyon, yönetim ve kontrol sistemleri içinde yer alan bütün aktörlerden işlevsel olarak bağımsız bir dış denetçi tarafından hazırlanacak bir denetim görüşü ile desteklenmelidir. Denetim görüşü, uluslararası olarak kabul görmüş denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilen incelemelere dayanmalıdır.

(2) Yetkili Akreditasyon Görevlisi, ilk program otoritesinin akredite edildiğine dair bildiriminden daha geç olmayacak şekilde, Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akreditasyonunu Komisyona bildirir. Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Komisyon tarafından talep edilen ilgili bütün destekleyici bilgileri sağlar.

(3) Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ya da Ulusal Fona ilişkin değişiklikler hakkında Komisyonu derhal bilgilendirir. Meydana gelen değişikliğin Ulusal Yetkilendirme Görevlisini ya da Ulusal Fonu Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11. Maddesinde yer alan uygulanabilir koşullarla bağlantılı olarak etkilemesi halinde,

Yetkili Akreditasyon Görevlisi bu değişikliğin akreditasyonun geçerliliği üzerindeki sonuçlarına dair değerlendirmesini Komisyona iletir. Değişikliğin önemli olması halinde, Yetkili Akreditasyon Görevlisi Komisyonu akreditasyona ilişkin karar hakkında bilgilendirir.

Madde 11. Program otoritelerinin Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından akreditasyonuna ilişkin usul

(1) Bir program otoritesinin akredite edilmesi, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11. Maddesinde belirtilen koşulların yerine getirilmesine bağlıdır. Bu akreditasyon, yönetim ve kontrol sistemleri içinde yer alan bütün aktörlerden işlevsel olarak bağımsız bir dış denetçi tarafından hazırlanacak bir denetim görüşü ile desteklenmelidir. Denetim görüşü, uluslararası olarak kabul görmüş denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilen incelemelere dayalıdır.

(2) Ulusal yetkilendirme görevlisi program otoritelerinin akreditasyonu hakkında Komisyonu bilgilendirir ve yönetim ve kontrol sistemlerinin tanımlanması dâhil, Komisyon tarafından talep edilen ilgili bütün destekleyici bilgileri temin eder.

Madde 12. Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin usul

(1) Komisyon yönetim yetkilerini Yararlanıcıya yalnızca, yukarıda 6. Maddede yer alan kurumların ihdas edilmesi ve yetkililerin atanması ve görevlendirilmesi ve bu maddede belirtilen koşulların yerine getirilmesinden sonra verir.

(2) Yönetim yetkilerinin verilmesinden önce Komisyon, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve program otoritelerinin akreditasyonlarını yukarıda 10 ve 11. Maddelerde belirtilen çerçeve içinde gözden geçirir ve Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan ilgili kurumlar ya da yetkililerin çalışma usullerini ve yapılarını inceler. Bu, Komisyon birimleri tarafından yerinde kontroller şeklinde veya alt yüklenici bir denetçi firma tarafından gerçekleştirilebilir.

(3) Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11. Maddesinde atıfta bulunulan koşulların yerine getirilmesini sağlamak amacıyla Komisyon, yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin kararında ilave koşullar getirebilir. Yönetim yetkilerinin verilmesinin geçerli olmaya devam edebilmesi için bu koşulların, Komisyon tarafından tespit edilecek belirli bir süre içerisinde yerine getirilmesi gereklidir.

(4) Yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin Komisyon Kararında, ihaleye çıkılması, ihale duyurularının yapılması ve ihale ve hibelerin verilmesi konularında şayet varsa Komisyon tarafından gerçekleştirilecek ön kontrollerin listesi yer alır. Bu liste bileşen ya da programa göre değişiklik gösterebilir. Ön kontroller, bileşen ya da programa bağlı olarak, Komisyonun aşağıda 16. Maddede atıfta bulunduğu şekilde ön kontrol olmadan merkezi olmayan yönetime imkân tanınmasına dek uygulanır.

Madde 13. Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin ve Ulusal Fonun akreditasyonunun kaldırılması veya askıya alınması

(1) Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesinden sonra, Yetkili Akreditasyon Görevlisi bu akreditasyonun sürdürülmesi için bütün koşulların devamlı olarak yerine getirilmesinin izlenmesinden sorumlu olur ve Komisyonu bununla ilgili önemli değişiklikler hakkında bilgilendirir.

(2) Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11. Maddesinde belirtilen ilgili koşullardan herhangi biri yerine getirilmez ya da yerine getirilmeye devam edilmez ise, Yetkili Akreditasyon Görevlisi Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akreditasyonunu askıya alır veya kaldırır ve Komisyonu bu kararı ve kararının gerekçeleri hakkında derhal bilgilendirir. Yetkili akreditasyon görevlisi akreditasyonu yeniden tesis etmeden önce bu koşulların tekrar yerine getirildiğinden emin olmalıdır. Bu güvence yukarıda Madde 10(1)'de belirtildiği şekilde bir denetim görüşü ile desteklenir.

(3) Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akreditasyonunun Yetkili Akreditasyon Görevlisi tarafından askıya alınması veya kaldırılması halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

- Komisyon, akreditasyonun yürürlükte olmadığı dönem süresince Yararlanıcıya fon aktarımı yapmayı durdurur;
- Akreditasyonun yürürlükte olmadığı dönem süresince, tüm avro hesapları ya da ilgili bileşenler için açılmış bulunan avro hesapları bloke edilir ve Ulusal Fon tarafından bu bloke edilen avro hesaplarından yapılan hiçbir ödeme Topluluk finansmanına uygun olarak değerlendirilmez;
- Diğer mali düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla Komisyon, yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin koşullara geçmişte uygun hareket etmediğinden ötürü Yararlanıcı aleyhinde aşağıda 30. Maddede belirtildiği şekilde mali düzeltmeler yapabilir.

Madde 14. Program Otoritelerinin akreditasyonunun kaldırılması veya askıya alınması

(1) Komisyon tarafından yönetim yetkilerinin verilmesinden sonra, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi bu akreditasyonun sürdürülmesi için gerekli bütün koşulların devamlı olarak yerine getirilmesinin izlenmesinden sorumlu olur ve Komisyonu ve Yetkili Akreditasyon Görevlisini bununla ilgili önemli değişiklikler hakkında bilgilendirir.

(2) Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11. Maddesinde belirtilen koşullardan herhangi biri yerine getirilmez ya da yerine getirilmeye devam edilmez ise, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ilgili program otoritesinin akreditasyonunu askıya alır veya kaldırır ve Komisyonu ve Yetkili Akreditasyon Görevlisini bu kararı ve kararının gerekçeleri hakkında derhal bilgilendirir.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi akreditasyonu yeniden tesis etmeden önce bu koşulların tekrar yerine getirildiğinden emin olmalıdır. Bu güvence yukarıda Madde 11(1)'de atıfta bulunduğu şekilde bir denetim görüşü ile desteklenir.

(3) Bir program otoritesinin akreditasyonunun Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından askıya alınması veya kaldırılması halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

- Komisyon, akreditasyonunun askıya alındığı veya kaldırıldığı dönem süresince, ilgili program otoritesi tarafından yürütülen programlar ya da işlemlerle ilgili olarak Yararlanıcıya herhangi bir fon aktarımında bulunmaz;
- Diğer mali düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla Komisyon, yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin şartlara ve gerekliliklere geçmişte uygun hareket etmemesi nedeniyle Yararlanıcı aleyhinde aşağıda 30. Maddede belirtildiği şekilde mali düzeltmeler yapabilir.
- Akreditasyonun yürürlükte olmadığı dönem süresince, ilgili program otoritesi tarafından yapılan hiçbir yeni hukuki taahhüt geçerli kabul edilmez;
- Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, ilgili program otoritesi tarafından imzalanan sözleşmelere veya yapılan ödemelere ilişkin uygun koruma tedbirlerini almakla yükümlüdür.

Madde 15 Yönetim yetkilerinin verilmesinin kaldırılması veya askıya alınması

(1) Komisyon, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11 inci Maddesinde belirtilen koşullara uyulmasını izler.

(2) Yetkili Akreditasyon Görevlisinin Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akreditasyonunu sürdürme, askıya alma veya kaldırma kararından ya da Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin program otoritesinin akreditasyonunu sürdürme, askıya alma veya kaldırma kararından bağımsız olarak Komisyon, herhangi bir zamanda ve özellikle Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama

Tüzüğü'nün 11. Maddesinde bahse konu koşullardan herhangi birinin yerine getirilmemesi ya da yerine getirilmeye devam edilmemesi halinde, yönetim yetkilerinin verilmesini askıya alabilir veya kaldırabilir.

(3) Yönetim yetkilerinin verilmesinin Komisyon tarafından askıya alınması veya kaldırılması halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

- Komisyon, Yararlanıcıya fon aktarımı yapılmasına son verir;
- Diğer mali düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla Komisyon, yönetim yetkilerinin verilmesi şartlarına geçmişte uygun hareket etmemesi nedeniyle Yararlanıcı aleyhinde aşağıda 30. Maddede belirtildiği şekilde mali düzeltmeler yapabilir.

Komisyon bu tür bir askıya alma veya kaldırmanın diğer sonuçlarına belirli bir Komisyon Kararında yer verebilir.

(4) Komisyon Kararı, belirli kurumlar ya da yetkililer ilgili olarak yönetim yetkilerinin verilmesinin askıya alınması veya kaldırılmasına ilişkin hükümleri ortaya koyabilir.

Madde 16 Komisyon tarafından ön kontrol yapılmaksızın merkezi olmayan yönetim

(1) Yardımın yukarıda Madde 5'e uygun olarak merkezi olmayan bir temelde yürütüldüğü bütün Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşenlerinin uygulanmasının hedefi, Komisyon tarafından ön kontrol yapılmaksızın merkezi olmayan yönetim tesis edilmesidir. Bu hedefe ulaşmanın zamanlaması, ilgili Katılım Öncesi Yardım Aracı Bileşenine bağlı olarak değişebilir.

(2) Yönetim yetkilerinin verilmesine ilişkin Komisyon Kararında öngörülen ön kontrolleri kaldırmadan önce Komisyon, yönetim ve kontrol sisteminin ilgili Topluluk kuralları ve ulusal kurallara uygun olarak etkin şekilde işlediğinden emin olur. Komisyon özellikle, Finansman Anlaşmasında yer alan ve farklı ön kontrol türlerinin aşamalı olarak kaldırılmasını da içerebilecek yol haritasının Yararlanıcı tarafından uygulanmasını izler. Komisyon bu bağlamda, özellikle yardımın sağlanmasında ve müzakere sürecinde olmak üzere Yararlanıcı tarafından elde edilen başarıları gerektiği şekilde dikkate alır.

Madde 17 Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından verilen Güvence Beyanı

(1) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi aşağıdaki hususları kapsayan Yıllık Yönetim Beyanında bulunur.

• Ulusal Fonun başkanı olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan AB fonlarının mali yönetimi ve bu çerçevede yapılan işlemlerin mevzuata ve usule uygunluğu konusundaki genel sorumluluğu;

• Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişine yönelik sorumluluğu.

Bu yönetim beyannamesi, bir nüshası Yetkili Akreditasyon Görevlisine verilmek üzere her yıl 28 Şubat tarihine kadar Komisyona sunulacak bir güvence beyanı biçimini alır.

(2) Güvence Beyanı, Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin yönetim ve kontrol sistemini mali yıl boyunca asli gözetimine dayalıdır.

(3) Güvence Beyanı işbu Çerçeve Anlaşmaya eklenen EK B'deki modele göre hazırlanır.

(4) Yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişini ve işlemlerin mevzuata ve usule uygunluğunu teyid edecek verilerin Güvence Beyanında mevcut olmaması halinde, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Komisyonu ve Yetkili Akreditasyon Görevlisini bunun nedenleri ve muhtemel sonuçları ile Topluluğun çıkarlarını korumak ve bu duruma çözüm getirmek üzere yapılan işlemler hakkında bilgilendirir.

Madde 18 Denetim Otoritesi tarafından raporların ve görüşlerin oluşturulması ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ile Komisyon tarafından bunların takibi

(1) Denetim Otoritesi, işbu Çerçeve Anlaşmanın A EK'inde yer verilen detaylı görev ve sorumlulukları çerçevesinde özellikle aşağıdaki rapor ve görüşleri hazırlar:

a) İşbu Çerçeve Anlaşmanın eki C EK'indeki modele uygun olarak hazırlanacak Yıllık Denetim Faaliyet Raporu;

b) İşbu Çerçeve Anlaşmanın D EK'indeki modele uygun olarak hazırlanacak yönetim ve kontrol sistemi hakkında Yıllık Denetim Görüşü;

c) İşbu Çerçeve Anlaşmanın E EK'indeki modele uygun olarak hazırlanacak bir programın ya da bir programın bölümlerinin kapatılmasına ilişkin nihai harcama beyannamesi hakkında denetim görüşü.

(2) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, 1. paragrafta atıfta bulunulan Yıllık Denetim Faaliyet Raporu ve Yıllık Denetim Görüşünü almasını müteakip:

a) Yönetim ve kontrol sistemlerinde iyileştirmeler yapılmasının gerekli olup olmadığına karar verir, buna ilişkin kararları kaydeder ve bu iyileştirmelerin zamanında uygulanmasını sağlar;

b) Komisyona yapılan ödeme başvurularında gerekli düzeltmeleri yapar.

(3) Komisyon, raporlar ve görüşlere cevaben, örneğin bir mali düzeltme prosedürü başlatmak suretiyle kendisi takibe karar verebilir ya da Yararlanıcıdan harekete geçmesini talep edebilir ve buna dair kararı hakkında Ulusal Yetkilendirme Görevlisini ve Yetkili Akreditasyon Görevlisini bilgilendirir.

BÖLÜM IV. TOPLULUK MALİ YARDIMINA İLİŞKİN GENEL KURALLAR

Madde 19 Harcamaların uygunluğu

(1) Merkezi olmayan yönetim durumunda, Yetkili Akreditasyon Görevlisi ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından akreditasyonlar yapılmış olsa da, ulusal makamlar tarafından imzalanan sözleşmeler ve zeyilnameler ile yapılan harcamalar ve ödemeler, ilgili yapılara ve makamlara Komisyon tarafından yönetim verilmeden önce Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında finansman için uygun hale gelmezler. Gerekli olduğu yerlerde, harcamaların uygunluğuna dair son tarih Finansman Anlaşmalarında belirtilir.

(2) 1. paragrafta istisna olarak,

a) Yönetim ve kontrol sistemlerinin kurulmasına destek olmak için sağlanan teknik yardım, 1 Ocak 2007'den sonra yapılan harcamalar için geçerli olmak üzere, yönetim yetkilerinin başlangıçtaki devrinden önce uygun addedilebilir;

b) İhale duyurularının ve teklif çağrılarının yapılmasını takiben gerçekleştirilen harcamalar, duyuruların başlangıçtaki yönetim devrinden önce yapılmış olması koşuluyla ve sözkonusu yönetim devrinin ilgili işlemler veya çağrılara dercedilecek bir ihtirazi kayıta tanımlanan süre sınırlamaları içinde gerçekleşmesine ve ilgili belgelerin Komisyon tarafından ön kabulüne tabi olmak kaydıyla uygun bulunabilir. İlgili ihale duyuruları veya teklif çağrıları, yönetimin devri kararına bağlı olarak iptal edilebilir ya da değiştirilebilir.

(3) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında finanse edilen harcamalar, Topluluk bütçesi kapsamında diğer herhangi bir finansmana tabi değildir.

(4) Yukarıdaki 1 ila 3. paragraflara ek olarak, Finansman Anlaşmaları ya da Sektörel Anlaşmalarla harcamaların uygunluğu ile ilgili daha detaylı kurallar getirilebilir.

Madde 20 Faize ilişkin tasarruf

Herhangi bir bileşene öngü avro hesabından elde edilen faiz Yararlanıcının tasarrufunda kalır. Bir programın Topluluk tarafından finansmanı neticesinde kazanılan faiz, Yararlanıcı için ulusal kamu katkısı biçiminde bir kaynak olarak değerlendirilerek münhasıran o programa aktarılır ve programın nihai olarak tamamlandığı tarihte Komisyona bildirilir.

Madde 21 Denetsel Takip

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, her zaman yeterince detaylandırılmış bir denetsel takibe imkân verecek şekilde ilgili bütün bilgilerin hazır bulundurulmasını temin eder. Bu bilgiler, ödeme başvurularının onaylanması, bu tür başvuruların muhasebesinin tutulması ve ödenmesi, avanslar, teminatlar ve borçlara ilişkin belgeye dayalı kanıtları ihtiva etmelidir.

Madde 22 Yardımın yoğunluğu ve Topluluk katkısının oranı

(1) Topluluk katkısı, her bir Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni için Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün II. Bölümünde tanımlandığı şekilde, uygun görülen harcamalar temel alınarak hesaplanır.

(2) Her bir Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni için yıllık ya da çok yıllık programların kabul edilmesine ilişkin finansman kararları, Topluluk katkısının azami endikatif miktarını ve her bir öncelik alanı için sözkonusu olan müteakip azami oranı belirler.

BÖLÜM V. UYGULAMAYA İLİŞKİN GENEL KURALLAR

Madde 23 Satın alma kuralları

(1) Bütün Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşenleri kapsamında yapılan yardımlar, Mali Tüzük'te yer alan Dış Yardıma ilişkin kurallara göre yönetilir. Katılımcı Üye Ülke aksine karar vermediği sürece bu kural, Sınır Ötesi İşbirliği Bileşenine ilişkin olarak Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 99. Maddesinde yer alan geçici düzenlemeler kapsamında, programın Üye Ülkelerin topraklarında yürütülen bölümü için verilen yardıma uygulanmaz.

(2) İhale sürecinin sonuçları, yukarıda 1. paragrafta atıfta bulunulan kurallar uyarınca ve aşağıda Madde 24(3)'te belirtildiği üzere yayımlanır.

(3) Katılım öncesi Yardım Aracı Çerçeve Tüzüğü'nün 19. Maddesinde belirtilen katılım ve menşe kuralları, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki tüm ihale verme usullerinde uygulanır. Yararlanıcı, gümrük kaynaklı nedenlerle, menşemaçlı menşei kuralları hakkındaki ilgili Topluluk mevzuatına uygun şekilde yerel olarak üretilen mallar için, talep üzerine, menşe sertifikalarını veya benzer belgeleri hazırlamakla görevli bir makam tayin edecektir. Tayin edilen makam bu kurallara tam olarak uyulduğuna temin etmek üzere etkin kontroller uygulayacaktır.

(4) Sektörel Anlaşmalarda veya Finansman Anlaşmalarında aksine bir düzenleme getirilmedikçe; tüm hizmet, satın alma ve iş sözleşmeleri, Komisyon tarafından dış faaliyetlerin uygulanmasına ilişkin olarak düzenlenen ve yayımlanan ve sürecin başladığı dönemde yürürlükte olan usul ve standart belgelere göre yapılır ve yürütülür.

Madde 24 Tanıtım ve görünürlük

(1) Merkezi ve ortak yönetim olması durumunda; program ve faaliyetlerle ilgili bilgi, Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörünün uygun düşecek yardımıyla Komisyon tarafından sağlanır. Merkezi olmayan yönetim durumunda ya da paylaşılan yönetim ile yürütülmeyen sınır ötesi işbirliği kapsamındaki programlara ya da programların bazı kısımlarına ilişkin olarak, Yararlanıcı, Özellikle de Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, programlar ve faaliyetlerle ilgili bilgi sağlar ve bunları tanıtır. Paylaşılan yönetim durumunda ise, Üye Devletler ve Yararlanıcı, programlar ve faaliyetlerle ilgili bilgi sağlar ve bunları tanıtır. Tanıtım faaliyeti, Topluluğun rolünü vurgulamak ve şeffaflık sağlamak amacıyla vatandaşlara ve yararlanıcılara yöneltilir.

(2) Merkezi olmayan yönetim durumunda, program otoriteleri, nihai yararlanıcıların listesinin, faaliyetlerin adlarının ve hibe temini yoluyla faaliyetlere tahsis edilen Topluluk fonlarının miktarlarının aşağıda belirtilen şekilde yayımlanmasından sorumludurlar:

a) Yayımlama, Yararlanıcının internet sitesinde bunun için ayrılmış ve kolayca erişilebilir bir yerde standart bir sunuma uygun olarak yapılır. Eğer internette bu tarz bir sunumun yapılması imkân dâhilinde değilse, bilgi, ulusal resmî gazete de dâhil olmak üzere uygun başka bir vasıta ile yayımlanır.

b) Yayımlama, fonların Yararlanıcıya tahsis edildiği bütçe yılının kapanmasının ardından gelen yılın ilk yarısında gerçekleşir.

c) Yararlanıcı, yayımlamanın yapılacağı yerin adresini Komisyona iletir. Eğer bilgi başka bir şekilde yayımlanırsa, Yararlanıcı, Komisyon'a kullanılan araçlarla ilgili tüm detayları iletir.

d) Program otoriteleri, finansman desteği sağlanmasının aynı zamanda yayımlanacak yararlanıcılar listesine dâhil olunması anlamına geldiği konusunda nihai yararlanıcının bilgilendirilmesini sağlar. Listede yer alan herhangi bir kişisel bilgi, Topluluk kurumları ve organları tarafından kişisel bilgilerin kullanımı ve bu bilgilerin serbest dolaşımı⁹ ile ilgili 18 Aralık 2000 tarih ve 45/2001 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tüzüğü'nde yer alan kurallara uygun olarak ve güvenlik gereklerine riayet ederek kullanılır.

(3) Merkezi olmayan yönetim durumunda, ilgili birimler, ihale imzalandıktan sonra ihalenin verildiğine dair bildirim hazırlar ve bunu yayımlanmak üzere Komisyon'a gönderirler. İhale verildiğine dair bildirim ayrıca yararlanıcı tarafından uygun düşen ulusal yayın organlarında da yayımlanabilir.

(4) Komisyon ve Yararlanıcının ilgili ulusal, bölgesel veya yerel yetkilileri, Türkiye Cumhuriyeti'nde Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında yapılan yardımcıyı tanıtmak amacıyla birbiriyle uyumlu bir dizi etkinlik düzenlenmesi hususunda anlaşmaya varırlar. Bu tür etkinliklerin uygulanmasına ilişkin usuller Sektörel Anlaşmalarda veya Finansman Anlaşmalarında belirtilir.

(5) 4. Paragrafta bahsedilen etkinliklerin uygulanması nihai yararlanıcıların sorumluluğundadır ve bu etkinlikler ilgili program ya da faaliyetlere ayrılan miktardan karşılanabilir.

Madde 25 Programların uygulanması ve sözleşmelerin yerine getirilmesi için kolaylıklar sağlanması

(1) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki programların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için Yararlanıcı, kamu güvenliği ve sağlığına halel getirmeksizin aşağıdakileri temin etmek üzere gerekli tüm önlemleri alır:

a) hizmet, tedarik veya iş ihale usullerinde, sözleşmenin taşıdığı önemin gerektirdiği şekilde, yukarıdaki 23. Madde uyarınca ihalelere katılmaya ehil gerçek ya da tüzel kişilere geçici kurulum ve ikamet hakkı verilmesi. Bu hak, ihaleye çıkıldıktan sonra kazanılır ve çalışmaların yürütülmesi ile ihale tekliflerinin tanzim edilmesine yönelik diğer hazırlık tedbirlerini

⁹ Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 8,12 Ocak 2001, s. 1

gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan teknik personel bu haktan yararlanır. Bu hak, ihalenin verilmesinden itibaren bir ay sonra son bulur;

b) Katılım Öncesi Yardım Aracı eşleştirme projelerinde görev alan Yerleşik Eşleştirme Danışmanları da dahil olmak üzere, finansmanı Toplulukça sağlanan etkinliklerde yer alan personele ve bunların yakın aile üyelerine, diğer ikili ya da çok taraflı anlaşma veya yardım ve teknik işbirliği düzenlemeleri altında Türkiye Cumhuriyeti'nde istihdam edilen muadili seviye ve statüdeki uluslararası personele verileden daha az imtiyaz, ayrıcalık ve muafiyet sağlanmaması;

c) Finansmanı Toplulukça sağlanan etkinliklerde yer alan personel ve yakın aile üyelerinin, sözleşmenin niteliği gerektirdiği ölçüde, Yararlanıcının mevcut ulusal mevzuatına uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti'ne girme, Türkiye Cumhuriyeti'nde yerleşme, çalışma ve Türkiye Cumhuriyeti'nden ayrılmalarına izin verilmesi;

d) Yararlanıcının mevcut kanun, kural ve düzenlemelerine tabi olarak sözleşmenin yerine getirilmesi için gerekli malların ithalatını sağlayacak tüm izinlerin verilmesi; profesyonel ekipman ithal edecek gerçek ve tüzel kişiler, talepleri halinde, sözkonusu ekipmana ilişkin olarak Yararlanıcının ulusal mevzuatında tanımlandığı şekilde geçici ithalat sisteminden yararlanacaklardır.

e) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında gerçekleştirilen ithalatların, vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve/veya eş etkili diğer vergilerden muaf tutulmaları;

f) sözleşmenin bütünüyle gerçekleştirilmesini müteakip, yukarıda bahsedilen malların yeniden ihracı için gerekli tüm izinlerin verilmesi;

g) sözleşmenin yürütülmesi için gerekli yabancı döviz edinimi veya ithali için izin verilmesi ve milliyetlerine ya da yerleşim yerlerine bakılmaksızın, ulusal döviz kontrol düzenlemelerinin yüklenicilere ayrımcılık yapmadan uygulanması;

h) Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte olan döviz kontrolü düzenlemeleri uyarınca, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında finanse edilen etkinlik çerçevesinde alınan fonların iadesi için gerekli tüm izinlerin verilmesi.

i) Katılım öncesi Yardım Aracı kapsamındaki sözleşmelerin yürütülmesi için gerekli işlemler, Türkiye Cumhuriyeti'nde faaliyet gösteren bankalar ve mali kurumlar aracılığıyla yurtdışındaki yükleniciye ürünlerin ve/veya hizmetlerin ücretlerinin transferini gerektiren usullerden muaf olacaktır,

(2) Yararlanıcı ilgili tüm makamların tam işbirliği göstermelerini sağlayacaktır. Yararlanıcı ayrıca, programa dahil olan ya da programın uygulanması veya sözleşmenin gerçekleştirilmesi için gerekli olan kamuya ait şirketlere ya da diğer kamu kurumlarına erişimi sağlar.

(3) İşbu Çerçeve Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra Yararlanıcı, bu maddede yer verilen usullerin gereğinin yerine getirilmesini sağlamak için bir ikincil düzenleme yapacak ve uygulamadaki gecikmeleri önlemek üzere bu usulleri olabildiğince basit ve hızlı uygulanabilir kılacaktır.

Madde 26 Vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve yükleri ve/veya eş etkili vergilere ilişkin kurallar

(1) Sektörel Anlaşma ya da bir Finansman Anlaşmasında başka bir şekilde belirtilmedikçe vergiler, gümrük ve ithalat vergi ve yükleri ve/veya eş etkiye sahip vergiler, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında finanse edilmeyecektir. Bu muafiyet, Türkiye Cumhuriyeti tarafından sağlanan ortak finansmanı da kapsamaktadır.

(2) Aşağıda yer alan ayrıntılı hükümler uygulanacaktır:

a) AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatın, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, Katma Değer Vergisi (KDV) ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, harç veya ücrete tabi olmaksızın Türkiye Cumhuriyeti'ne girmesine izin verilir. Bu muafiyet, sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır. Türkiye Cumhuriyeti, yukarıda belirtilen vergi, gümrük vergisi veya harçlar ile ilgili herhangi bir uyumsuzluk veya gecikmeye bakılmaksızın, sözleşme hükümlerinde belirlendiği üzere ve sözleşmenin normal olarak uygulanması için gerektiği gibi hemen kullanılmak üzere AT yüklenicisine teslimi için giriş noktasından serbest bırakılmasını sağlayacaktır.

b) AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet ve/veya tedarik edilen mal ve/veya yapılan iş için KDV'den muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de KDV'den muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV'den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği KDV'yi, diğer işlemleri için tahsil ettiği KDV'den indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, KDV'nin iadesine ilişkin Türk mevzuatı kapsamında istenen gerekli belgelerle birlikte vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde vergi idaresinden doğrudan KDV iadesi alabilecektir.

c) Türk vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen gerçek kişiler tarafından, Yararlanıcının ortak finansman katkısı ve Topluluk tarafından finansmanı sağlanan hizmet ve/veya iş ve/veya hibe ve/veya eşleştirme sözleşmelerinin ifasından elde edilen gelirler Türkiye'de gelir vergisine tabi tutulmaz.

Tüzel kişiler de, Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri olmaması kaydıyla, yukarıdaki aynı hükme tabi olacaklardır.

AT sözleşmelerinden kaynaklanan kâr ve/veya gelir, bu kâr ve/veya geliri elde eden gerçek ve/veya tüzel kişilerin Yararlanıcı tarafından onaylanan ve bu kişilere uygulanabilir çifte vergilendirme anlaşmalarının hükümleri uyarınca, Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri var ise, Türkiye'nin vergi sistemine göre vergiye tabi tutulacaktır.

d) AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet yalnızca, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır.

e) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki proje ve/veya sözleşme ve/veya faaliyetlerden faydalananlar, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında ne şekilde olduğuna bakılmaksızın kendilerine transfer edilen mal ve/veya hak ve/veya sağlanan olanaklar ve/veya fonlar ile ilgili olarak doğan 'Veraset ve İntikal Vergisi'nden muaf olacaklardır.

f) Hizmet ve/veya iş ve/veya hibe sözleşmeleri ve/veya eşleştirme sözleşmelerinde veya anlaşmalarında belirtilen görevleri yerine getirmek üzere yerel olarak istihdam edilenler dışında kalan gerçek kişiler (ve onların birinci derecedeki aile üyeleri) tarafından kişisel kullanımlarına yönelik olarak ithal edilen şahsi eşyalar ve ev eşyaları, sözleşmenin sona ermesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak yeniden ihraç edilmeleri ya da ülke içinde elden

çıkarılmaları kaydıyla gümrük vergileri, ithalat vergileri, vergiler, yükler ve/veya eş etkiye sahip diğer vergilerden muaf tutulacaktır.

g) AT sözleşmeleri, Türkiye Cumhuriyeti'nde damga vergisine veya tescil harcına veya eş etkili diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır. Bu muafiyet, tedarik sözleşmeleri hariç, AT sözleşmeleri kapsamındaki işlemler ve ilgili ödeme emirlerine de uygulanacaktır.

h) Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "AT yüklenicisi" terimi, AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe yürüten gerçek ve tüzel kişiler olarak kabul edilir. "AT yüklenicisi" terimi ayrıca, bir konsorsiyum veya ortak teşebbüsteki ortakları, yüklenicileri ve yerleşik eşleştirme danışmanları olarak bilinen katılım öncesi danışmanları kapsamaktadır.

'AT sözleşmesi' terimi, Avrupa Topluluğu veya Yararlanıcı veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan ve bir faaliyetin, muhtemel ortak finansmanı da içerecek şekilde Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde finanse edilmesini sağlayan yasal olarak bağlayıcı herhangi bir belge anlamına gelir.

i) Yukarıda bahsedilen vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ile yükler ve/veya eş etkili vergilerden başka; aşağıda belirtilenler de muafiyet kapsamındadır:

- Özel İletişim Vergisi,
- Motorlu Taşıt Vergisi.

(3) (a) Gerektiğinde Yararlanıcı, bu Anlaşmadaki vergi hükümlerini yürütebilmek için Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden kısa bir süre sonra ikincil mevzuat çıkaracaktır.

(b) Bir önceki paragraf (a)'da bahsi geçen mevzuat, AT yüklenicileri için KDV İstisna Sertifikası verilme usulleri ile bu sertifikaların 30 takvim gününü aşmayan verilme sürelerini düzenleyen kuralları içerecektir. Mevzuat ayrıca, vergi iadesi, beyan ve mahsup usullerini ve önemli ilave maliyetler getirmeksizin en fazla 10 takvim günü içinde bu işlemlerin tamamlanması gerekliliğini içerecektir. Söz konusu mevzuat bunların yanı sıra, istisna usulüyle doğrudan bağlantılı olması gereken ibraz edilecek belgelerin kapsamlı bir listesini içerecektir. Red halinde mevzuat, açık ve tam olarak kabul edilebilir gerekçelere mesnet oluşturacak hükümlere de yer verecektir. Bu Anlaşma kapsamında sağlanacak olan vergi muafiyeti önceden uygulama temelinde olacaktır.

(4) Bu madde altında belirtilen usul ve esaslar, mevcut olanların yerine veya onlara ilave olarak bu anlaşmanın imza tarihinden sonra yürürlüğe konulabilecek benzer vergi, gümrük vergisi veya yük ve/veya eş etkili vergilere de uygulanacaktır.

Madde 27 Komisyon ve Avrupa Sayıştay tarafından gerçekleştirilen gözetim, kontrol ve denetim

(1) Tüm Finansman Anlaşmaları ve bunların neticesinde ortaya çıkan tüm program ve müteakip sözleşmeler, Komisyonun Avrupa Sahtecilikle Mücadele Bürosunu da (OLAF) içeren gözetim ve mali kontrolü ile Avrupa Sayıştay'ının denetimine tabidirler. Bu, yukarıda kayıtlı 16. Madde uyarınca ön kontrol kaldırılmadığı sürece Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Avrupa Komisyonu Delegasyonu'nun ön kontrol önlemlerini yürütmesini ve ilgili program otoritelerince gerçekleştirilen ihale, sözleşme yapma ve sözleşme yürütmeye dair uygulamaların kontrolleri gibi harcama sonrası denetimleri içerir. Komisyon ve OLAF'ın usulünce yetkilendirilmiş birim ya da temsilcileri, Komisyon'un finanse ettiği etkinliklerin yürütüldüğü alan ve binalara yapılan ziyaretler de dahil olmak üzere programın uygulanmasını izlemek için Komisyon ya da OLAF'ın gerekli gördüğü teknik ya da mali incelemeyi yürütme hakkına sahiptirler. Komisyon, ilgili ulusal yetkililere bu tarz inceleme ziyaretleriyle ilgili ön bildirimde bulunur.

(2) Yararlanıcı, bilgisayara aktarılmış veriler de dahil olmak üzere talep edilen tüm bilgi ve belgeleri temin eder ve denetim veya teftişleri yürütmekle görevlendirilmiş kişilerin çalışmalarını kolaylaştırmak için gerekli tüm önlemleri alır.

(3) Yararlanıcı, güvenilir muhasebe usulleri çerçevesinde, ilgili Finansman Anlaşması kapsamında finanse edilen hizmet, tedarik, iş ve hibeleri belirlemeye yarayacak kayıt ve hesapları muhafaza eder. Yararlanıcı ayrıca, OLAF ve Komisyon temsilcilerinin ya da birimlerinin ilgili Finansman Anlaşması kapsamında finanse edilen unsurlarla ilgili tüm belge ve hesapları inceleme haklarının olmasını ve Topluluk fonlarının kullanımı ile ilgili denetimlerin gerçekleştirilmesinde Avrupa Sayıştayına yardımcı olmayı temin eder.

(4) Topluluğun mali çıkarlarının etkin bir şekilde korunmasını sağlamak için, OLAF ve Komisyon, 11 Kasım 1996 tarih ve 2185/1996 sayılı Konsey Tüzüğü'nün (AT, AAET) (6) usüle ilişkin hükümleri uyarınca belgeye dayalı ya da yerinde kontroller yapabilir ve teftiş yürütebilir. Bu teftiş ve kontroller, Yararlanıcı tarafından belirlenen ve gerekli tüm yardımı sağlayabilmelerini teminen teftiş ya da kontrolün kanuni gerekçesi, konusu ve amacı konusunda zamanlıca bilgilendirilen yetkili makamlarla yakın işbirliği içerisinde hazırlanır ve yürütülür. Yararlanıcı, 2185/1996¹⁰ (AT, AAET) sayılı Konsey Tüzüğü uyarınca soruşturmaların yürütülmesinde OLAF ile birlikte çalışacak bir birim belirler. Bu birim aynı zamanda OLAF ile ulusal makamlar arasındaki bilgi alışverişini kolaylaştıracaktır. Yararlanıcının talep etmesi halinde, yerinde kontrol ve teftişler ulusal makamlarla ortaklaşa yürütülebilir. Toplulukça finanse edilen faaliyetlerin katılımcılarının yerinde kontrol ve teftişe direnmeleri durumunda ulusal kurallar çerçevesinde hareket eden Yararlanıcı, Komisyon/OLAF müfettişlerine, soruşturma çerçevesinde işbirliği yapılması da dahil olmak üzere, yerinde kontrol veya soruşturmayı yürütürken görevlerini yerine getirebilmeleri için ihtiyaç duydukları yardımı sağlar.

Komisyon/OLAF müfettişlerine, yararlanıcının usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş temsilci veya ajansları eşlik edebilir.

Komisyon/OLAF yerinde kontrol ya da teftiş sırasında dikkatini çeken usulsüzlükle bağlantılı herhangi bir şüpheyi ya da durumu mümkün olan en kısa sürede Yararlanıcıya rapor eder. Her hal ve karda, Komisyon/OLAF'ın bu tarz kontrol ve teftiş sonuçlarını, yukarıda bahsedilen makama bildirme yükümlülüğü bulunmaktadır.

(5) Yukarıda tanımlanan kontrol ve teftişler, ulusal katkıya ilişkin olarak Yararlanıcının Ulusal Fon belgelerinde yer alan ilgili tüm bilgileri de içerecek şekilde, Topluluk fonlarından yararlanan tüm yüklenici ve alt-yükleniciler için geçerlidir.

(6) Komisyonun ve Avrupa Sayıştay'ının sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, Ulusal Fonun hesap ve faaliyetleri ve ayrıca ilgili oldukları takdirde program otoriteleri ve diğer yönetim yapıları, otoriteleri ve kurumlarının hesap ve faaliyetleri de, Komisyon'un insiyatifine bağlı olarak, Komisyon'un kendisi tarafından ya da Komisyon tarafından görevlendirilen bir dış denetçi tarafından kontrol edilebilir.

Madde 28 Usulsüzlük ve sahteciliğin önlenmesi, yolsuzluğa karşı önlemler

¹⁰ Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 292, 15 Kasım 1996, s. 2

(1) Yararlanıcı, usulsüzlük ve sahtecilik şüphelerinin soruşturulmasını ve etkin bir şekilde ele alınmasını ve 8 Aralık 2006 tarih ve 1828/2006 (AT) numaralı Komisyon Tüzüğünde¹¹ öngörülenlere eşdeğer kontrol ve raporlama mekanizmalarının işleyişini temin eder. Sahtecilik ya da usulsüzlük şüphesi durumunda Komisyon'a gecikmeksizin bilgi verilir.

(2) Yararlanıcı ayrıca, satın alma ya da hibe verilmesi işlemlerinin herhangi bir aşamasında ya da ilgili sözleşmelerin uygulanması sırasında karşılaşılabilecek herhangi bir aktif ya da pasif yolsuzluğu önlemek için her türlü uygun önlemi alır.

(3) Yararlanıcı, Topluluğun finanse ettiği faaliyetlerin uygulanmasından sorumlu personel de dahil olmak üzere, herhangi bir çıkar çatışması riskini önlemek için gerekli tüm önlemleri alır ve böyle bir çıkar çatışması riski olması durumunda ya da buna meydan verecek bir durum oluşması halinde Komisyon'u derhal bilgilendirir.

(4) İşbu Anlaşma kapsamında aşağıdaki tanımlar geçerlidir;

a) Usulsüzlük, iktisadi işletmecinin, AB genel bütçesine hesabı verilemeyen bir harcama unsuru yüklemek suretiyle AB genel bütçesine hanelerle getirme etkisini doğuran veya doğuracak şekilde, geçerli kuralların ve sözleşmelerin bir hükmünün ihlaline neden olan fiil veya ihmali anlamına gelecektir.

b) Sahtecilik, aşağıdakilere ilişkin herhangi bir kasti fiil veya ihmal anlamına gelmektedir: Avrupa Toplulukları genel bütçesi içindeki veya Avrupa Toplulukları tarafından veya Topluluklar adına yönetilen bütçelerdeki fonların yanlış tahsis edilmesi veya haksız yere alıkonulması sonucunu doğuran sahte, gerçek dışı veya eksik ifadelerin veya belgelerin kullanılması ya da sunulması; aynı etkiyi doğuracak belirli bir yükümlülüğün ihlal edilmesi suretiyle bilginin gizlenmesi; bu tür fonların hibe ediliş maksatları dışında başka amaçlara yönelik olarak kötü kullanılması.

c) Aktif yolsuzluk, bir kamu görevlisinin Avrupa Topluluğu'nun mali çıkarlarına zarar veren veya zarar verme potansiyeli taşıyan görevini kötüye kullanma veya görevin gereklerini yerine getirmekten kaçınma şeklinde davranışlara girmesi için, doğrudan ya da bir aracı vasıtasıyla bu görevliye veya bu görevli namına üçüncü bir kişiye menfaat sağlamaya veya menfaat sağlama vaadine yönelik kasti hareketi ifade eder.

d) Pasif yolsuzluk, bir kamu görevlisinin, Avrupa Topluluğu'nun mali çıkarlarına zarar veren veya zarar verme potansiyeli taşıyan görevini kötüye kullanma veya görevin gereklerini yerine getirmekten kaçınma şeklinde davranışlara girmesi için, doğrudan ya da bir aracı vasıtasıyla kendisi veya bir üçüncü kişi için kasti olarak menfaat temin veya talep etmesi ya da menfaat sağlama vaadini kabul etmesidir.

(5) Bu maddedeki tanımlar Türk Ceza Kanuna yeni suç türleri eklenmesi veya kanundaki suç türlerinin değiştirilmesi şeklinde yorumlanmamalıdır.

Madde 29 Usulsüzlük ve dolandırıcılık durumlarında fonların geri alınması

(1) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki yardımın uygulanması esnasında herhangi bir zamanda veya bir mali denetim sonucunda ortaya çıkan kanıtlanmış bir usulsüzlük ya da dolandırıcılık, Komisyonun fonları Yararlanıcıdan geri almasına yol açacaktır.

(2) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi Yararlanıcıya ödenen topluluk katkısını, usulsüzlük, dolandırıcılık veya yolsuzluk yapan ya da bundan yarar sağlayanlardan, ulusal geri alma usulleri uyarınca geri alır. Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin fonların tamamen ya da kısmen geri alınmasında başarı sağlayamaması, Komisyonun fonları Yararlanıcıdan geri almasını engellemez.

Madde 30 Mali düzeltmeler

(1) Merkezi olmayan yönetim durumunda, fonların ilgili kurallar uyarınca kullanılmasını sağlamak üzere, Komisyon, Mali Tüzüğü'nün 53b(4) ve 53c(2) Maddeleri uyarınca ve Sektörel Anlaşmalar, veya Finansman Anlaşmalarında detaylandırıldığı üzere, hesapların temizlenmesi prosedürünü veya mali düzeltme mekanizmalarını harekete geçirir.

(2) Mali düzeltme aşağıdaki durumlardan sonra ortaya çıkabilir:

- Dolandırıcılık dahil spesifik bir usulsüzlüğün belirlenmesi;
- Yararlanıcının yönetim ve kontrol sistemlerinde bir zayıflığın veya eksikliğin belirlenmesi;

(3) Eğer Komisyon, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki programlar için yapılan harcamaların ilgili kuralları ihlal edecek şekilde gerçekleştirildiği sonucuna varırsa, hangi miktarların Topluluk finansmanının dışında bırakılacağına karar verir.

(4) Bu şekildeki mali düzeltmelerin ve geri alımların hesaplanması ve tesisi aşağıda 32, 33 ve 34. Maddelerde belirtilen kriterler ve usuller doğrultusunda Komisyon tarafından yapılır. Sektörel Anlaşmalarda veya Finansman Anlaşmalarında yer alan mali düzeltmelere ilişkin hükümler bu Çerçeve Anlaşmadakilere ilave olarak uygulanır.

Madde 31 Mali ayarlamalar

Merkezi olmayan yönetim durumunda, ilk etapta usulsüzlükleri soruşturma sorumluluğunu taşıyan Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, usulsüzlüklerin veya ihmalin tespit edildiği işlemler veya operasyonel programlarda, sözkonusu işlemler veya ilgili operasyonel programlara yönelik Topluluk katkısının tamamını ya da bir kısmını iptal etmek suretiyle, mali ayarlamaları yapar. Ulusal yetkilendirme görevlisi, usulsüzlüklerin yapısını ve derecesini ve bunun Topluluk katkısına mali zararını göz önünde bulundurur.

Madde 32 Mali düzeltmelere yönelik kriterler

(1) Yukarıda 30 (2). Maddede atıfta bulunulan durumlarda, Komisyon, bir programa yönelik Topluluk katkısının tamamını ya da bir kısmını iptal etmek suretiyle mali düzeltmeler yapabilir.

(2) Şahsi usulsüzlüklerin tespit edildiği durumlarda, Komisyon, sabit düzeltmelerin, anlık düzeltmelerin veya bulgulara dayanan düzeltmelerin uygulanıp uygulanmaması gerektiği konusunda karar verirken usulsüzlüğün sistematik yapısını göz önünde bulundurur. Kırsal Kalkınma Bileşeni için, mali düzeltmelere yönelik kriterler Finansman Anlaşmalarında veya Sektörel Anlaşmalarda ortaya konulmaktadır.

(3) Düzeltmenin miktarına karar verirken, Komisyon, usulsüzlüğün yapısını ve derecesini ve /veya ilgili programa ilişkin yönetim ve kontrol sisteminde bulunan zayıflıkların veya eksikliklerin boyutunu ve mali sonuçlarını göz önünde bulundurur.

Madde 33 Mali düzeltmelere ilişkin usul

(1) Komisyon, mali düzeltme kararı almadan önce, Ulusal Yetkilendirme Görevlisini vardığı geçici sonuçlar hakkında bilgilendirir ve görüşlerini iki ay içinde bildirmesini Ulusal Yetkilendirme Görevlisinden talep eder.

Komisyon, bulgulara veya sabit orana dayanan bir mali düzeltme önerisinde bulunduğu, Yararlanıcıya, ilgili belgelerin incelenmesi yoluyla usulsüzlüğün asıl boyutunu ortaya koyma fırsatı tanır. Yararlanıcı, Komisyon ile mutabakat halinde, bu incelemenin kapsamını uygun düşecek oran ve miktarda belgeyle sınırlandırabilir. Süre uzatımının makul görüleceği durumlar hariç olmak üzere, bu inceleme için tanınan süre birinci bentte bahsi geçen iki aylık süreyi geçmez.

¹¹ Avrupa Toplulukları Resmî Gazetesi L 371, 27 Aralık 2006, p.4

(2) Komisyon, 1. paragrafta bahsi geçen zaman sınırlamaları dahilinde, Yararlanıcı tarafından sağlanan her türlü kanıtı göz önünde bulundurur.

(3) Komisyon, 1. paragrafta ortaya konulan prosedürü başlatmasını izleyen altı ay içerisinde mali düzeltme ile ilgili bir karar almaya gayret eder.

Madde 34 Geri Ödeme

(1) Avrupa Birliği'nin genel bütçesine yapılacak geri ödemeler, Mali Tüzüğü'nün 72. Maddesi uyarınca düzenlenmiş olan geri alım talimatında belirtilen tarihten önce yapılır. Bu tarih, talimatın yayımlanmasını takip eden ikinci ayın son günüdür.

(2) Geri ödemede gecikme yaşanması, ödemenin yapılması gereken günden ödemenin yapıldığı güne kadar faiz işletilmesine yol açar. Söz konusu faiz, Avrupa Merkez Bankasının son ödeme tarihine tekabül eden ayın ilk iş gününde başlıca geri finansman işlemlerinde uyguladığı oranın %1,5 üzerinde gerçekleşir.

Madde 35 Topluluk katkısının tekrar kullanımı

(1) 30. Madde uyarınca yapılan mali düzeltmeleri müteakip iptal edilen Topluluk katkısından ayrılan kaynaklar faiziyle beraber Topluluk Bütçesine geri ödenir.

(2) Yukarıda kayıtlı 31. Madde uyarınca iptal edilen veya geri alınan katkı, geri almaya veya düzeltmeye konu olan işlem veya işlemler için tekrar kullanılamaz. Söz konusu katkı, geri alma veya düzeltmenin sistematik bir usulsüzlükle bağlantılı olması durumunda, sistematik usulsüzlüğün gerçekleştiği öncelik alanının tamamen veya kısmen içinde gerçekleşen işlemler için de kullanılamaz.

Madde 36 Merkezi olmayan yönetim durumunda izleme, izleme komiteleri

(1) Merkezi olmayan yönetim durumunda, Yararlanıcı, ilk finansman anlaşmasının yürürlüğe girmesini izleyen altı ay içerisinde, Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşenlerinin uygulanmasında bütünlüğü ve eşgüdümü sağlamak amacıyla, Komisyonla mutabakat içinde, bir Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi oluşturur.

(2) Katılım öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi, Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşenleri altında oluşturulan sektörel izleme komiteleri tarafından desteklenir. Bunlar programlara veya bileşenlere bağlı kalırlar. Uygun olduğu durumlarda, bahse konu izleme komiteleri sivil toplum temsilcilerini barındırabilir. Finansman Anlaşmaları veya Sektörel Anlaşmalarla daha detaylı kuralları getirilebilir.

(3) Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi, tüm program ve işlemlere ilişkin uygulamaların, çok yıllık endikatif planlama belgeleri ve finansman anlaşmalarında ortaya konulan amaçları karşılama yolunda, etkinliği, kalitesi ve bütünsel tutarlılığından emin olmalıdır.

(a) Katılım öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi, Komisyona, Ulusal Katılım Öncesi Yardım Aracı Koordinatörüne ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisine, farklı bileşenler altında uygulanan programlar ve işlemler arasında bütünlüğün ve eşgüdümün sağlanması ve temin edilen yardımın genel amaçlarına ulaşması ve genel etkinliğinin artması için gerekli olan bileşenler arası düzeltme tedbirlerinin alınması için girişilecek eylemlerle ilgili önerilerde bulunabilir. Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi, ayrıca, programlar veya ilgili Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni/bileşenleri altında sağlanan yardımın etkililiğini artırmak ve programın amaçlarına ulaşılmasını sağlamak için alınabilecek düzeltme tedbirlerine ilişkin kararlara yönelik olarak ilgili sektörel izleme komitesine/komitelerine önerilerde bulunabilir;

(b) Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi, Komisyonun belirlediği izleme komitesi görev yönergeleriyle uyumlu olmak ve Türkiye'nin kurumsal, yasal ve mali çerçevesi içinde kalmak üzere iç usul kurallarını kabul eder;

(c) Komisyon tarafından belirlenen izleme komitesi görev yönergelerinde aksi belirtilmedikçe, aşağıdaki hükümler uygulanır:

aa) Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesinin üyeleri arasında, Komisyon temsilcileri, Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, program otoriteleri temsilcileri ve stratejik koordinatör yer alır.

bb) Komisyondan temsilcisi ve Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi toplantılarına eş başkanlık ederler.

cc) Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi senede en az bir kere toplanır, Konusuna göre ara toplantılar da yapılabilir.

Madde 37 Merkezi ve ortak yönetim durumunda izleme

Merkezi ve ortak yönetim durumunda, Komisyon, Yararlanıcıya uygun bir biçimde bilgi vererek, ilgili programların izlenmesi için gerekli gördüğü tüm eylemleri üstlenir. Ortak yönetim durumunda, bu eylemler ilgili uluslararası organizasyonlarla beraber ortaklaşa yürütülebilir.

Madde 38 Uygulama hakkında yıllık ve nihai raporlar

(1) Program Otoriteleri sorumlusu oldukları programların uygulanması hakkında, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün II. Kısımında her bir Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni için tanımlanan usullerle uyumlu olmak kaydıyla, sektörel yıllık rapor ve sektörel nihai rapor hazırlar. Uygulama hakkındaki sektörel yıllık raporlar mali yılı kapsar. Uygulama hakkındaki sektörel nihai raporlar tüm uygulama süresini kapsar ve son sektörel yıllık raporu içerebilir.

(2) 1. paragrafta bahsi geçen raporlar, sektörel izleme komitelerince incelendikten sonra, Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörüne, Ulusal Yetkilendirme Görevlisine ve Komisyona gönderilir.

(3) Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, 1. paragrafta bahsi geçen raporlara dayanarak, Katılım Öncesi Yardım Aracı Tüzüğü altındaki yardımın uygulanmasına yönelik yıllık ve nihai raporları Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesi tarafından yapılan incelemeden sonra, Komisyona ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisine gönderir.

(4) İlki 2008 yılında olmak üzere, her yıl 31 Ağustos'a kadar gönderilecek olan, 3. paragrafta bahsi geçen uygulama ile ilgili yıllık rapor, farklı bileşenler altında yayımlanan farklı sektörel yıllık raporları birleştirir ve aşağıdaki konular ile ilgili bilgiler içerir:

a) Çok yıllık endikatif planlama dokümanı ve farklı programlarda oluşturulan öncelikler ile ilintili olarak, Topluluk yardımının uygulanmasında kaydedilen ilerleme;

b) Topluluk yardımının mali uygulaması.

(5) 3. paragrafta bahsedildiği gibi, uygulama ile ilgili nihai rapor tüm uygulama süresini kapsar ve 4. paragrafta bahsi geçen son yıllık raporu içerebilir.

Madde 39 Merkezi olmayan yönetim sistemi kapsamındaki programların kapanışı

(1) Komisyonun Yararlanıcının nihai ödemeye yönelik başvurusunu almasından sonra, aşağıda sıralananlardan birinin gerçekleşmesiyle bir program kapanmış sayılır.

- Komisyon tarafından ödenmesi gereken nihai bakiyenin ödenmesi;

- Komisyon tarafından bir geri alım talimatının çıkarılması;
 - Komisyonun ödeneklerin tahsisatlarını sona erdirmesi.
- (2) Bir programın kapatılması, Komisyonun daha sonraki bir aşamada mali bir düzeltme yapma hakkına hanel getirmez.
- (3) Bir programın kapatılması, Yararlanıcının ilgili belgeleri elinde bulundurmaya devam etmesi yükümlülüğünü etkilemez.
- (4) Yukarıda 1'den 3'e kadar olan paragraflara ilave olarak, programların kapanışı ile ilgili daha detaylı kurallara Finansman Anlaşmalarında veya Sektörel Anlaşmalarda yer verilebilir.

Madde 40 Merkezi ve ortak yönetim kapsamındaki programların kapanışı

- (1) Bir program, bu program tarafından finanse edilen tüm anlaşmaların ve hibelerin kapanışı yapıldığı zaman kapatılır.
- (2) Nihai ödeme başvurusu alındıktan sonra, aşağıda sıralananlardan birinin gerçekleşmesiyle, bir anlaşma veya hibe kapatılmış sayılır:

- Komisyon tarafından ödenmesi gereken nihai miktarın ödenmesi;
- Nihai ödeme başvurusunun alınmasını takiben Komisyon tarafından bir geri alım talimatının çıkarılması;
- Komisyonun ödeneklerin tahsisatlarını sona erdirmesi.

(3) Bir anlaşmanın veya hibenin kapatılması, Komisyonun daha sonraki bir aşamada mali düzeltme yapma hakkına hanel getirmez.

(4) Yukarıda 1'den 3'e kadar olan paragraflara ilave olarak, programların kapanışı ile ilgili daha detaylı kurallara Finansman Anlaşmalarında veya Sektörel Anlaşmalarda yer verilebilir.

BÖLÜM VI NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 41 Danışma

(1) İşbu Çerçeve Anlaşmanın icrası ve yorumuyla ilgili olarak ortaya çıkabilecek herhangi bir sorun, gerektiği takdirde, Anlaşma'da değişiklik yapılmasına da yol açacak şekilde, Akit Taraflar arasında danışmalara tabi olacaktır.

(2) İşbu Çerçeve Anlaşmayla getirilen bir yükümlülüğün yerine getirilememesi ve bu durumun zamanında telafi edilememiş olması halinde, Komisyon, Yararlanıcı ile danışmalarda bulunduktan sonra, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki faaliyetlerin finansmanını askıya alabilir.

(3) Yararlanıcı, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki faaliyetlerin tamamen veya kısmen uygulanmasından feragat edebilir. Akit Taraflar sözkonusu feragatin detaylarını mektup teatisi ile belirleyeceklerdir.

Madde 42 Farklılıkların giderilmesi, tahkim

(1) İşbu Çerçeve Anlaşmanın, yorumu, yürütülmesi ve uygulanmasından doğan her düzeydeki farklılıklar, 41. Maddede öngörüldüğü üzere danışmalar yoluyla dostane bir biçimde halledilecektir.

(2) Dostane bir çözüme varılamaması durumunda, her bir Akit Taraf, işbu Çerçeve Anlaşmanın imzalandığı tarihte yürürlükte olan Hakemlik Daimi Mahkemesi'nin Uluslararası Örgütler ve Devletlere Yönelik İhtiyari Tahkim Kuralları uyarınca konuyu tahkime götürebilir.

(3) Tahkim duruşmalarında kullanılacak dil İngilizce'dir. Hakemler, Akit Taraflardan birinin yazılı talebi üzerine Daimi Hakemlik Mahkemesi'nin Genel Sekreteri tarafından atanırlar. Hakemlerin kararı tüm taraflar üzerinde bağlayıcıdır ve karara karşı temyiz yolu kapalıdır.

Madde 43 Üçüncü taraflarla uyumsuzluk

(1) Sözleşmenin tarafları arasında sözleşmeden kaynaklanan uyumsuzluklarla ilgili olarak sözleşmede yetkili mahkeme olarak belirlenen mahkemenin yargı yetkisi saklı kalmak kaydıyla, Avrupa Topluluğu Türkiye Cumhuriyeti ülkesinde Avrupa Topluluğu ve/veya Yararlanıcı ile üçüncü taraf veya üçüncü taraflar arasında doğrudan veya dolaylı olarak işbu Çerçeve Anlaşma kapsamında Yararlanıcıya Topluluk yardımı sağlanmasıyla ilgili uyumsuzluklarda dava ve hukuki süreçten bağışık tutulacaktır; meğerki Avrupa Topluluğu belirli bir durumla ilgili olarak bu bağışıklığı açıkça kaldırmış olsun.

(2) Yararlanıcı, Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan bir mahkeme veya idari mercide görülen herhangi bir yasal veya idari süreçte bu bağışıklığı savunur ve Avrupa Topluluğunun çıkarlarını gerektiği şekilde dikkate alan bir tutum benimser. Gerektiği takdirde, Yararlanıcı ve Avrupa Komisyonu takınılacak tutum konusunda danışmalarda bulunur.

Madde 44 Duyurular

(1) İşbu Çerçeve Anlaşmayla ilgili herhangi bir bildirim yazılı olarak ve İngilizce dilinde yapılır. Her bir bildirim imzalanmalı ve asıl belge olarak veya faks marifetiyle tedarik edilmelidir.

(2) İşbu Çerçeve Anlaşmayla ilgili herhangi bir bildirim, aşağıda yer alan adreslere gönderilmelidir:

Komisyon adına:	Yararlanıcı adına:
Genişleme Genel Müdürlüğü	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
1049 Brüksel	Eskişehir Yolu 9. Km. 06800
BELÇİKA	ANKARA/TÜRKİYE
Faks: +32 2 295.95.40	Faks: +90 (312) 286 04 08

Madde 45 Ekler

Ekler, işbu Çerçeve Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

Madde 46 Yürürlüğe Giriş

İşbu Çerçeve Anlaşma, Akit Tarafların, iç mevzuatı veya usulü uyarınca onaylandığını birbirlerine yazılı olarak bildirdikleri gün yürürlüğe girer.

Madde 47 Değişiklik

Akit Taraflarca yapılmasına karar verilen herhangi bir değişiklik, yazılı olarak yapılacak ve bu Anlaşmanın bir parçasını oluşturacaktır. Bu değişiklik, Akit Taraflarca kararlaştırılan tarihte yürürlüğe girer.

Madde 48 Sona Erme

(1) Akit Taraflardan biri tarafından yazılı bildirimle sonlandırılmadığı müddetçe, bu Çerçeve Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalmaya devam eder. İşbu Anlaşma, fesihe ilişkin yazılı bildirim alındığı tarihten 3 ay sonra yürürlükten kalkar.

(2) İşbu Çerçeve Anlaşmanın sona ermesi halinde, halen yürütülmekte olan herhangi bir yardım, bu Çerçeve Anlaşma ve herhangi bir Sektörel Anlaşma ve Finansman Anlaşması uyarınca tamamlanır.

Madde 49 Dil

İşbu Çerçeve Anlaşma, Türkçe ve İngilizce olarak iki nüsha halinde hazırlanmıştır. İşbu Anlaşmanın iki nüshası arasında farklılık olması veya yoruma ilişkin uyumsuzluk halinde İngilizce metin esas alınır.

Komisyona Adına
Marc PIERINI
Delegasyon Başkanı
Avrupa Komisyonu Delegasyonu
Ankara,
Tarih: 10.07.2008

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına
Oğuz DEMİRALP
Büyükelçi
Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
Ankara
Tarih: 11.07.2008

EK A

Komisyona ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Çerçeve Anlaşmanın 8.maddesi uyarınca yapılar, yetkililer ve kurumların işlevleri ve ortak sorumlulukları

Ön söz:

Bu liste, ilgili yapıların, yetkililerin ve birimlerin temel görev ve ortak sorumluluklarını göstermektedir. İşbu liste, Çerçeve Anlaşmanın esas kısmına ek mahiyette olup, bütün görev ve sorumlulukları içermemektedir.

1) Yetkili Akreditasyon Görevlisi:

a) Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Yararlanıcı tarafından atanır. Türkiye Cumhuriyeti hükümetinde ya da devlet yönetiminde üst düzey bir yetkili konumundadır.

b) Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin akredite edilmesi, akreditasyonunun izlenmesi ve askıya alınması veya kaldırılmasından aşağıdaki hususlar bağlamında sorumludur;

• Türkiye Cumhuriyeti'ndeki AB fonlarının mali yönetiminden bütünüyle sorumlu ve bu çerçevede yapılan işlemlerin mevzuata ve usule uygunluğundan sorumlu Ulusal Fonun başkanı olarak;

• Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişi için sorumluluklarını yerine getirme kapasitesi ilgili olarak.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin akreditasyonu Ulusal Fon'u da kapsar.

Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Komisyonu Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin akreditasyonu ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin akreditasyonuna ilişkin değişiklikler hakkında bilgilendirir. Komisyonun talep edeceği ilgili bütün destekleyici bilgilerin sunulması da bu kapsam içerisindedir.

c) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin akredite edilmesinden önce, Yetkili Akreditasyon Görevlisi, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Kurallarının 11. Maddesinde belirtilen ilgili koşulların yerine getirildiğinden emin olur. Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin bu sorumluluğu, en azından Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün (akreditasyon kriterleri) Ekinde yer alan alanlarda etkili denetimler yapılabilmesi için Yararlanıcı tarafından kurulan yönetim ve kontrol sisteminin kurallara uygun hareket ettiğinin teyidini de kapsar. Söz konusu ek aşağıdaki genel koşulları öngörmektedir:

• Etik ve dürüstlük politikaları, usulsüzlük yönetimi ve raporlaması, personel planlaması, istihdam, hassas görev yönetimi dahil eğitim ve değerlendirme, hassas görevler ve çıkar çatışması, bireyler ve kurumlar için yasal zeminlerin oluşturulması, hesap verilebilirliğin tesisi, sorumluluk, sorumluluğun devri ve teşkilat çapında bütün görevler ve mevkiiler için gerekli yetkileri kapsayan denetim ortamı (teşkilatın ve personelin oluşturulması ve yönetilmesi);

• Risk tanımlaması, değerlendirme ve yönetimi, hedef belirleme ve hedeflere yönelik kaynakların tahsisi ve uygulama sürecinin planlanmasını içeren planlama ve risk yönetimi;

• Doğrulama usullerini, astlar tarafından sunulan yıllık güvence beyanları da dahil olmak üzere astlara devredilen görevlerin hesap verilebilir şekilde yönetimine ilişkin gözetim usullerini, her bir ihale türü ve ihale çağrısı için kuralları, ihale ve ihale çağrılarının her aşaması için kontrol listelerini içeren usulleri, tanıtım için kural ve usulleri, ödeme usullerini, eş finansman aktarımının izlenmesine dair usulleri, fonların kullanılabilmesini sağlamaya yönelik bütçesel usulleri, işlemlerin devamlılığına ilişkin usulleri, muhasebe usullerini, uzlaşma usullerini, uygun seviyede kabul edilmiş normal usullere tanınan istisnalarla birlikte istisnaların, onaylanmamış istisnalar ile denetim eksikliklerinin saptandıkları durumlarda raporlanmalarını, güvenlik usullerini, arşivleme usullerini, görev ayrımlarının ve iç denetim zaafalarının raporlanmalarını kapsayan denetim faaliyetleri (müdahalelerin uygulanması);

• Denetim raporlarının ve tavsiyeler ile değerlendirmelerin ele alındığı iç denetimi kapsayan izleme faaliyetleri (müdahalelerin denetimi);

• İç denetimin verimliliği ve etkinliği ile ilgili olarak uygun olan bütün düzeylerde düzenli raporlama ve planlama ve uygulamaya ilişkin bütün hususlar hakkında farklı kurumlar arasında bilgi alışverişinde bulunulması amacıyla düzenli eşgüdüm toplantıları gerçekleştirilmesini kapsayan iletişim (bütün aktörlerin görevlerini yerine getirmeleri için gerekli bilgileri almalarının sağlanması).

2) Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü:

a) Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü Yararlanıcı tarafından atanır. Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, Yararlanıcı'nın devlet ya da hükümet yönetiminde üst düzey bir yetkili olmalıdır.

b) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki AB mali yardımlarının genel koordinasyonunu sağlamakla görevlidir.

c) Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, Komisyon ve Yararlanıcı arasında ortaklık kurulmasını ve genel katılım süreci ile Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında sağlanacak AB katılım öncesi mali yardımlarının kullanılması arasında yakın ilişki tesis edilmesini sağlar. Başlıca görevleri şunlardır:

• Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde sağlanan programların eşgüdümü ve uyumu;

• Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma Bileşenine ilişkin ulusal düzeyde yıllık programlama;

• Üye ülkeler ve diğer Yararlanıcı ülkelerle birlikte, ilgili sınır ötesi işbirliği programlarına ve diğer Topluluk araçları çerçevesinde yapılan ulusötesi, bölgeler arası ya da deniz havzaları programlarına Yararlanıcının katılımının eşgüdümü. Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, sözü edilen eşgüdümlerle ilgili görevlerini bir sınır ötesi işbirliği koordinatörüne devredebilir.

d) Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü, Katılım Öncesi Yardım Aracı İzleme Komitesinin değerlendirmesini müteakip, bu Çerçeve Anlaşmanın 38. Maddesinde ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 61(3) Maddesinde tanımlandığı şekliyle, uygulamaya ilişkin Katılım Öncesi Yardım Aracı yıllık ve nihai raporlarını hazırlar ve Komisyona sunar. Bu raporların bir kopyasını Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'ne gönderir.

3) Stratejik Koordinatör:

a) Yararlanıcı tarafından, Bölgesel Kalkınma Bileşeni ile İnsan Kaynaklarını Geliştirme Bileşeninin eşgüdümünü sağlamak üzere Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörünün sorumluluğu altında bir stratejik koordinatör atanır. Stratejik

koordinatör, Yararlanıcının devlet idaresi içerisinde, bahsi geçen bileşenlerin uygulanmasıyla doğrudan ilgisi bulunmayan bir oluşumdur.

b) Stratejik koordinatörün başlıca görevleri:

- Bölgesel Kalkınma Bileşeni ve İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Bileşeni kapsamında sağlanacak yardımların eşgüdümünü sağlamak;
- Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 154. Maddesinde tanımlandığı şekliyle stratejik uyum çerçeve belgesini hazırlamak;

• Sektörel stratejiler ve programlar arasında eşgüdümü sağlamak.

4) Ulusal Yetkilendirme Görevlisi

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi Yararlanıcı tarafından atanır. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi Yararlanıcının devlet ya da hükümet yönetiminde üst düzey bir yetkili olmalıdır.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi aşağıdaki görevleri yerine getirir ve sorumlulukları üstlenir:

a) Türkiye'de AB fonlarının mali yönetiminden ve bu çerçevede yapılan işlemlerin mevzuata ve usulüne uygunluğundan Ulusal Fonun başkanı olarak bütünüyle sorumludur.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi bu sorumlulukları bağlamında başlıca aşağıdaki görevleri yerine getirir:

- İşlemlerin usulüne uygunluğu ve yasalılığı hususunda güvence vermek;
- Onaylanmış harcama ve ödeme beyannameleri hazırlamak ve Komisyona sunmak; ödeme başvurularının doğruluğundan ve fonların program otoritelerine ve/veya nihai yararlanıcılara doğru bir şekilde aktarılmasından bütünüyle sorumludur;

• Eş finansman unsurlarının mevcudiyetini ve doğruluğunu teyit etmek;

• Usulsüzlükleri tespit ederek derhal bildirmek;

• Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 50. Maddesi uyarınca, tespit edilen usulsüzlüklerle ilgili olarak gerekli mali ayarlamaları yapmak;

• Komisyon ile Yararlanıcı arasında mali bilgi alışverişi için temas noktası olmak.

b) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişinden sorumludur. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi bu sorumlulukları bağlamında başlıca aşağıdaki görevleri yerine getirir:

• Program otoritelerinin akreditasyonunu sağlamak, izlemek, askıya almak veya kaldırmak;

• Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki yardımın yönetim sistemlerinin mevcudiyetini ve etkin işleyişini sağlamak;

• Fonların yönetimine ilişkin iç kontrol sisteminin etkin ve verimli olmasını sağlamak;

• Yönetim ve kontrol sistemi hakkında rapor hazırlamak;

• Uygun bir raporlama ve bilgi sisteminin işleyişini sağlamak;

• Bu Çerçeve Anlaşmanın 18. Maddesi ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 30(1) Maddesi uyarınca, denetim otoritesinden alınan denetim raporlarında yer alan bulguların takibini yapmak;

• Yönetim ve kontrol sistemlerinde meydana gelen önemli değişiklikleri, bildirim bir suretini Yetkili Akreditasyon Görevlisine de göndererek Komisyona derhal bildirmek.

Yukarıda a) ve b)'de belirtilen sorumlulukların sonucu olarak, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, bu Çerçeve Anlaşmanın 17. Maddesinde tanımlandığı şekilde ve bu Anlaşmanın EK B'sine göre içinde aşağıdaki hususları barındıran Yıllık Güvence Beyanında bulunur:

• Yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişine ilişkin teyit;

• İşlemlerin yasalılığı ve usulüne uygunluğuna ilişkin teyit;

• Yönetim ve denetim sistemlerinde ve destekleyici hesap bilgilerinin unsurlarında meydana gelen değişikliklere dair bilgi.

(5) Yukarıda a) ve b)'de belirtilen Yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin işleyişini ve işlemlerin yasallığını ve usule uygunluğunu teyit edecek verilerin Güvence Beyanında mevcut olmaması halinde, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Komisyonu ve Yetkili Akreditasyon Görevlisini bunun nedenleri ve muhtemel sonuçları ile Topluluğun çıkarlarını korumak ve bu duruma çözüm getirmek üzere yapılan işlemler hakkında bilgilendirir.

5) Ulusal Fon:

a) Ulusal Fon, Yararlanıcı ülkede Devlet bakanlığı bünyesinde yer alan bir kurumdur. Ulusal Fon, merkezi bütçesel yetkiyi haizdir ve merkezi hazine birimi olarak hareket eder.

b) Ulusal Fon, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin sorumluluğu altında, Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde sağlanacak yardımların mali yönetimi ile görevlidir.

c) Ulusal Fon özellikle, banka hesaplarının düzenlenmesi, Komisyondan fonların talep edilmesi, Komisyondan temin edilen fonların program otoritelerine veya nihai yararlanıcılara transferinin yetkilendirilmesi ve Komisyona mali raporların sunulmasından sorumludur.

6) Program Otoriteleri:

a) Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki yardımın yönetimi ve uygulanması ile görevli olmak üzere her bir Katılım öncesi Yardım Aracı bileşeni ya da programı için bir program otoritesi oluşturulur. Program otoritesi, Yararlanıcı ülkenin idaresi içinde bir kurum ya da kurumlar topluluğudur.

b) Program otoritesi, Katılım Öncesi Yardım Aracı programı ya da ilgili programların sağlıklı mali yönetim prensibine uygun olarak yönetiminden ve uygulanmasından sorumludur. Bu hedeflere yönelik olarak program otoritesi aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

• Yıllık ya da çok yıllık programları hazırlamak;

• Özellikle programların uygulanmasının niteliğini izlemek için gerekli belgeleri sağlamak suretiyle, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 59. Maddesinde ve bu Çerçeve Anlaşmanın 36(2) Maddesinde tanımlandığı şekilde programın uygulanmasını izlemek ve sektörel izleme komitesinin çalışmalarına kılavuzluk etmek;

• Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 61(1) Maddesinde ve bu Çerçeve Anlaşmanın 38(1) ve (2) Maddesinde tanımlanan sektörel yıllık ve nihai uygulama raporlarını hazırlamak ve bu raporları, sektörel izleme komitesince incelenmesi sonrasında Komisyona, Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü'ne ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'ne sunmak;

• Fon sağlanacak projelerin programlara uygulanabilir kriterlere ve mekanizmalara uygun şekilde seçilmesini ve onaylanmasını ve ilgili Topluluk kuralları ve ulusal kurallar ile uyumlu olmalarını sağlamak;

- Yeterli bir denetim takibi sağlamak üzere gerekli bütün harcama ve denetim belgelerinin muhafazasını sağlamaya ilişkin prosedürleri oluşturmak;
 - İhale usulleri, hibe verme usulleri, bunları takip eden sözleşmeler ve nihai Yararlanıcıya ödeme ile nihai Yararlanıcıdan tazmine ilişkin düzenlenmeleri yapmak;
 - İşlemlerin uygulanmasında görev alan bütün kurumların ayrı bir muhasebe sistemi ya da ayrı bir muhasebe tedvini yürütmesini sağlamak;
 - Ulusal Fon ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin harcamalara ilişkin prosedür ve tahkikler hakkında gerekli bütün bilgileri almasını sağlamak;
 - Raporlama ve bilgi sistemini oluşturmak, muhafaza etmek ve güncellemek;
 - Beyan edilen harcamanın kurallara uygun olarak gerçekleştirildiğine, ürün ya da hizmetlerin kabul kararına uygun olarak teslim edildiğine ve nihai Yararlanıcının ödeme taleplerinin doğruluğuna dair uygun idari, mali, teknik ve işlemlerin fiziksel yönlerine ilişkin tahkikleri yapmak;
 - Program otoritesini oluşturan birimlerin iç denetimini sağlamak;
 - Usulsüzlük raporlamasının yapılmasını sağlamak;
 - Bilgilendirme ve kamuya açık olma gerekliliklerine uyulmasını sağlamak.
- c) Program otoritesini oluşturan kurumların başkanları bu Çerçeve Anlaşmasının 8(3) Maddesi ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 11(3) Maddesine uygun olarak açık biçimde görevlendirilirler ve başkanı oldukları kurumlara verilen görevlerin yerine getirilmesinden sorumludurlar.

7) Denetim Otoritesi:

- a) Denetim Otoritesi Yararlanıcı tarafından belirlenir ve yönetim ve kontrol sisteminde yer alan bütün taraflardan işlevsel olarak bağımsızdır. Otorite uluslararası kabul görmüş tüm mali denetim standartlarına uygun bir şekilde faaliyet gösterir.
- b) Denetim Otoritesi yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin ve anlamlı bir şekilde işlediğine dair doğrulamayı yapmakla sorumlu olur.

c) Başkanının sorumluluğu altındaki Denetim Otoritesi, özellikle aşağıda yer alan işlevleri yerine getirir ve sorumlulukları üstlenir:

- Her yıl aşağıdakilerin doğrulanmasına yönelik denetimleri içeren bir yıllık denetim iş planının oluşturulması:
 - yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili işleyişi;
 - Komisyona verilen hesap bilgilerinin güvenilirliği.

Denetim işi, uygun sayı ve kapsamda işlem veya muamelenin denetimi ile prosedürlerin incelenmesini içerir.

Yıllık denetim iş planı söz konusu yılın başlangıcından önce Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve Komisyona verilir.

- Aşağıda sıralandığı gibi raporların ve görüşlerin arz edilmesi:

- Bu Çerçeve Anlaşmanın C Ek'inde yer alan modele göre bir Yıllık Denetim Faaliyet Raporunun hazırlanması, bu raporda Denetim Otoritesince kullanılan kaynakların belirlenmesi, ve ilgili yılın 30 Eylül tarihinde biten bir önceki 12 aylık süre boyunca yıllık denetim iş planına uygun olarak yürütülen denetimlerde yönetim ve kontrol sisteminde veya muamelelerde tespit edilen zayıflıkların özeti. Yıllık Denetim Faaliyet Raporu, Komisyona, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'ne (NAO) ve Yetkili Akreditasyon Görevlisine (CAO) her yıl 31 Aralık tarihi itibarıyla iletilir. Bu şekilde hazırlanacak ilk rapor 1 Ocak 2007-30 Kasım 2007 dönemini kapsar.

- Yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili bir biçimde işleyip işlemediğine ve bu Çerçeve Anlaşmanın ve Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün ve/veya Komisyon ile Yararlanıcı arasındaki herhangi bir diğer anlaşmanın gerekliliklerine uyum sağlanıp sağlanmadığına dair, bu Çerçeve Anlaşmanın D Ek'inde belirtilen modele göre bir Yıllık Denetim Görüşü. Bu görüş, Komisyona, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'ne ve Yetkili Akreditasyon Görevlisine iletilecektir. Bu görüş, Yıllık Denetim Faaliyet Raporu ile aynı süreyi kapsar ve aynı bitiş süresine sahiptir.

- Herhangi bir programın veya bir kısmının kapanışı için Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından Komisyona sunulan son harcama beyanı hakkında görüş. Uygun düştüğü yerlerde, son harcama beyanı hakkında görüş, yıllık olarak sunulan hesap formları halinde, ödeme başvurularını içerebilir. Bu görüş, nihai ödeme başvurusunun geçerliliğine, mali bilgilerin doğruluğuna yönelik olur ve gerektiği takdirde nihai denetim faaliyet raporu ile desteklenir. Bu görüş, işbu Çerçeve Anlaşmanın E Ek'inde yer verilen modele göre hazırlanır. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından sunulan nihai harcama bildirimini ile aynı zamanda, veya en azından nihai harcama bildirimini verilmesini izleyen üç ay içerisinde Komisyona ve Yetkili Akreditasyon Görevlisine gönderilir.

• Önceki madde imi kapsamında bahsi geçen yıllık denetim iş planı ve/veya raporları ve görüşlerine yönelik ilave Özel gereklilikler Sektörel Anlaşmalar veya Finansman Anlaşmalarında ortaya konulabilir.

• Denetim işinin, raporların ve denetim görüşlerinin yöntemi ile ilgili olarak, Denetim Otoritesi özellikle risk değerlendirmesi, denetimin önem derecesi ve örnekleme olmak üzere denetime yönelik uluslararası standartlara uymalıdır. Bu yöntem, Komisyon tarafından sağlanan, Özellikle örnekleme ile gizlilik ve önem derecelerine yönelik uygun bir genel yaklaşım ile ilişkili ilave yönlendirme ve tanımlarla tamamlanabilir.

Komisyon ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Çerçeve Anlaşmaya

EK B

Türkiye Cumhuriyeti Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin¹

GÜVENCE BEYANI²

Ben, (soyad, ad, resmi unvan veya görev), Türkiye Cumhuriyeti'nin Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, 01/01/20xx'den 31/12/20xx'e kadar olan mali yıl için Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik olarak Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın [harcama beyanı], [hesaplar ve harcama beyanı]³, bu mektupla Komisyona sunarım.

[1'den 5'e] Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni ile ilgili bir yönetim ve iç kontrol sistemini uygulayıp denetimini yaptığımı bildiririm. (Yıllık Yönetim Bildirisi)

¹ Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 27. maddesine göre

² Her bir bileşen

³ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

Diğerleri meyanında, iç denetim çalışmasının sonuçları da dahil olmak üzere, kendi kararım ve elimdeki bilgiye dayanarak teyit ederim ki:

• 01/01/20xx'den 31/12/20xx'e³ kadar olan mali yıl esnasında Komisyona bildirilen harcama [ve sunulan hesaplar]³ bildiğim kadarıyla, yukarıda bahsi geçen mali yıla yönelik Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni [1'den 5'e] ile ilgili harcamaların ve makbuzların doğru, tam ve gerçek durumlarını yansıtmaktadır;

• Diğerleri meyanında, güvenilir bir mali yönetimin ilkelerine bağlılık da dahil olmak üzere, ilgili işlemlerin yasalılığı ve usulüne uygunluğu hakkında makul bir teminat sağlamak üzere yönetim ve kontrol sistemleri etkili bir biçimde işlemiştir;

• [1 'den 5'e] kadar olan bileşenlere yönelik yürütülen yönetim ve kontrol sistemi, idarenin istişaresine yönelik başvurunun yapıldığı sırada elde edilen tanımla kıyaslandığında [belirgin olarak]⁴ değiştirilmemiştir (geçmiş yıllarda Komisyona bildirilen değişiklikler göz önüne alınarak);

• Yukarıda maruz tarihleri kapsayan mali yıl süresince, beyan edilen harcamalar [ve sunulan hesaplar]³ üzerinde maddi etkisi olabilecek tüm ilgili sözleşmeli anlaşmalar, uyumsuzluk durumunda, uyumlu hale getirilmiştir. Bildirilen harcamalar [ve sunulan hesaplar]³ üzerinde uyumsuzluk halinde maddi etkisi olabilecek, Topluluk kurallarıyla uyumsuzluk arzeden bir vaka olmamıştır.

Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29. Maddesi uyarınca yayınlanan denetim otoritesinin raporları ve görüşleri hakkında, gerektiği durumlarda, uygun önlemleri aldığımı teyit ederim¹.

Lakin, bu teminat aşağıdaki çekincelere tabidir <çözümüne yönelik eylemleri de tanımlar>:

- ...
- ...].

Ayrıca, Topluluğun mali çıkarlarına hanel getirecek, henüz açıklığa kavuşmamış herhangi bir durum farketmediğimi teyit ederim.

(yayın yeri ve tarihi)

.....

İmza

Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin adı ve resmi unvanı veya görevi)

.....

Komisyon ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Çerçeve Anlaşmaya

EK C

Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin

Yıllık Denetim Faaliyet Raporu¹

- Avrupa Komisyonu, ...Genel Müdürlüğüne,
- (ülke) Yetkili Akreditasyon Görevlisine ve
- (ülke) Ulusal Yetkilendirme Görevlisine [kopyası]³ yöneltilen

1. GİRİŞ

- Raporun kapsadığı Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeninin/programının tespit edilmesi
- Denetim Otoritesi de dahil olmak üzere raporun hazırlanmasında yer alan kurumların belirtilmesi
- Raporun hazırlanması için atılan adımların tanımlanması
- Denetimlerin kapsamının belirtilmesi (ilgili işlemler hakkında ilgili seneye yönelik Komisyona bildirilen harcamalar dahil)
- Yıllık Denetim Faaliyet Raporunun kapsadığı dönemin belirtilmesi (30/09/20xx tarihinde sona eren önceki 12 ay)

2. BULGULARIN ÖZETİ

- Hem sistemlerden, hem bağımsız olarak yapılan testlerden kaynaklanan bulguların yapısının ve kapsamının tanımlanması. (Bu bulguların önem derecesine göre “büyük”, “orta” ve “küçük” olarak sınıflandırılması. Bu bulguların listesi, bu raporun ekinde maruzdur. Yapısı gereği sistemden kaynaklanan hataların belirlenmesi ve bir sonraki teşhisin hatalarla ilintili olarak ortaya çıkması ihtimalinin değerlendirilmesi. Karşılaşılan herhangi bir usulsüzlüğün tanımlanması ve rakamla ifade edilmesi.

3. İDARE VE KONTROL SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

- İdarenin (merkezi olmayan yönetim) istişaresine yönelik başvurunun yapıldığı sırada elde edilen tanımla kıyaslandığında ve son Yıllık Denetim Faaliyet Raporundan bu yana olan yönetim ve kontrol sistemlerindeki herhangi bir belirgin değişikliğin belirtilmesi.
- Çerçeve Anlaşmanın A Eki 4) b) uyarınca, bahsi geçen değişikliklerin Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından iletilip iletilmediğinin teyit edilmesi.

4. YILLIK DENETİM İŞ PLANINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

- Yıllık denetim iş planında yapılmış olan veya önerilen herhangi bir değişikliğin açıklama ve sebepleri verilerek belirtilmesi.
- Yukarıda listelenmiş değişikliklere göre, cevaben kabul edilen denetim yaklaşımının tanımlanması. Düzeltilmiş yıllık denetim iş planı bağlamında, herhangi bir ek denetimin seçilmesine yönelik dayanağın belirtilmesi de dahil değişiklikler ve sapmalara ait çıkarımların ana hatlarıyla verilmesi.

5. SİSTEM DENETİMLERİ

- Denetim Otoritesi dahil, bu raporun amacı doğrultusunda sistemin kontrolünü yapan kurumların belirtilmesi.

³ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

³ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

⁴ Uygun olduğu halde

³ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

³ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

¹ Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 27. maddesine göre

¹ her bir bileşen

² Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2) (b) Maddesine göre

³ tercih edilecek seçenek

- Gerektiği takdirde, yapılan denetimlerin özet bir listesinin eklenmesi; uygun olduğunda, uygulanan önem ve gizlilik derecelerinin (%) ve Komisyona iletilen denetim raporunun tarihinin belirtilmesi.
- Yıllık denetim iş planı bağlamında, denetimlerin seçilmesine dair dayanağın tanımlanması.
- Yapılan denetisel takibin yeterliliği ve Topluluk koşulları ve politikaları ile olan uyumu dahil, yönetim ve kontrol sistemlerine yönelik yürütülen denetim işinden çıkarılan başlıca bulguların ve sonuçların tanımlanması
- Bulguların herhangi bir mali etkisinin belirtilmesi.
- Denetim bulgularının takibi ve özellikle de uygulanan veya önerilen herhangi bir düzeltici ya da önleyici tedbir hakkında bilgi verilmesi.

6. İŞLEMLERİN ÖRNEKLERİNİN DENETİMİ

- Denetim otoritesi dahil, bu programın amacı doğrultusunda bağımsız ölçüm yapan kurumların belirtilmesi.
- Gerektiği takdirde, yapılan denetimlerin sayısının, uygulanan önem ve gizlilik derecelerinin (%), bileşenlere bölünen kontrolü yapılmış harcamaların miktarının, risk temelli ve istatistiki örnekleme yöntemini kullanarak ayırt ederek program öncelik ekseninin ve/veya tedbirinin bir özet listesinin eklenmesi. Kontrolü yapılmış harcamaların Komisyona bildirilen ilgili toplam harcamaya olan yüzdesinin temin edilmesi (hem söz konusu süreye yönelik olarak hem de toplam olarak)
- Denetimi yapılmış işlemlerin seçimine yönelik olarak dayanağın tanımlanması.
- Bağımsız olarak yapılan testin belli başlı sonuçlarının özellikle mali hataların genel oranının, örnekleme neticesinde ortaya çıkan denetimden geçmiş toplam harcamaya göre oranının belirtilerek tanımlanması,
- Hataların takibi, mali düzeltmeler ve/veya çözüme yönelik eylem planı hakkında bilgi verilmesi
- Sonuçlanan herhangi bir mali düzeltmenin belirtilmesi.

7. DENETİM KURUMLARI İLE DENETİM OTORİTESİNİN TEFTİŞİ ARASINDAKİ KOORDİNASYON

- Farklı ulusal denetim kurumları ile Denetim Otoritesi arasındaki koordinasyona yönelik usulün tanımlanması (uygulanabilirse)
- Denetim Otoritesi tarafınca diğer denetim kurumlarına uygulanan teftişe yönelik usulün tanımlanması

8. GEÇMİŞ SENELERE YÖNELİK YÜRÜTÜLMÜŞ DENETİM FAALİYETİNİN TAKİBİ

- Gerektiği takdirde, daha önceki senelerde yürütülmüş olan denetimlerin sonuçları ve denetim önerilerinin takibi hakkında bilgi sağlanması.

9. DENETİM OTORİTESİ TARAFINDAN KULLANILAN KAYNAKLAR

- Yıllık Denetim Faaliyet Raporunun hazırlanması için kullanılan kaynakların tanımlanması.

EK: Referans yıla ilişkin **yıllık denetim iş planı** (30/09/20xx tarihinde biten önceki 12 ay)

[Yukarıda 2. konuya göre bulguların listesi]

[Yukarıda 4. konuya göre değişikliklerin listesi]

[Yukarıda 5. konuya göre, ilişkide yer alan modeli takiben özet liste]

[Yukarıda 6. konuya göre, ilişkide yer alan modeli takiben özet liste]

SİSTEM DENETİMİNE YÖNELİK [Yukarıdaki 5. konuya göre özet liste]

Sistem denetiminin yapıldığı tarih	Denetimi yapılan program/sistem	Denetimi yapan kurum	Referans yılda bildirilen harcama	Bildirilen toplam harcama	Programın seçilmesine yönelik temel

BİLDİRİLEN HARCAMALAR VE ÖRNEK DENETİMLERE YÖNELİK [Yukarıdaki 6. konuya göre özet liste]

Fon	Referans (CCI no)	Program	Referans yılında bildirilen harcama	Rastgele seçilmiş örneğe yönelik denetimi yapılmış referans yılının harcaması		Rastgele seçilmiş örnekte (3) yer alan usule uygun olmayan harcamanın miktarı ve yüzdesi (hata oranı)		Denetimi yapılmış diğer harcamalar (4)	Diğer harcama örneğinde yer alan usule uygun olmayan harcamanın miktarı	Bildirilen toplam harcama	Bildirilen toplam harcamanın yüzdesi olarak denetimi yapılan toplam harcama	Gerçekleşme düzeyi (%)	Gizlilik düzeyi (%)
				1	2	Miktar	%						

1. Denetimi yapılan harcamanın miktarı

2. Referans yılda Komisyona bildirilen harcama ile ilgili olarak, denetimi yapılan harcamanın yüzdesi

3. Rastgele seçilmiş örneğin birden fazla fonu veya programı kapsadığı durumlarda, örneğin tümü için bilgi sağlanır

4. Referans yılda yer almayan tamamlayıcı örnek ile rastgele seçilmiş örneğe yönelik harcama

Komisyon ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında yapılan Çerçeve Anlaşmaya

**Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin¹³ yönetim ve kontrol sistemlerine ilişkin
Yıllık Denetim Görüşü**

- Avrupa Komisyonu, ... Genel Müdürlüğü,
- Türkiye Cumhuriyetinin Yetkili Akreditasyon Görevlisi (CAO) ve
- [kopya]¹⁴ Türkiye Cumhuriyetinin Ulusal Yetkilendirme Görevlisine hitap eder.

Giriş:

Ben (soyad, ad, resmi unvan yada görev), Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin Başkanı olarak, (görevlendirilen Denetim Otoritesinin adı), yönetim yetkisinin verilmesi için yapılan başvuru sırasında (tarih) Komisyon'a gönderilen açıklamada sunulduğu üzere, (tarih)'inde sona eren önceki 12 aylık dönem süresince Katılım Öncesi Yardım Aracının [1'den 5'e kadar] bileşeni kapsamındaki işlemler için yönetim ve kontrol sistemlerinin işleyişini (bu görüşe ekli Yıllık Denetim Faaliyet raporunda belirlenen değişikliklerle birlikte (tarih)'inde önceki yıllarda Komisyon'a bildirilen değişiklikleri de dikkate alarak) inceledim.

Bu incelemenin amacı, Çerçeve Anlaşması ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmalar ile yönetim ve kontrol sistemlerinin uygunluğuna ve – Komisyon'a sunulan [harcama beyannameleri] [hesaplar ve harcama beyannameleri]¹⁵'nin güvenilir bir şekilde oluşturulmasına katkıda bulunmak için tasarlanan ve böylece başka unsurların yanı sıra bu beyannamelerin temelini oluşturan işlemlerin yasallıklarının ve uygunluklarının teminine yardımcı olan – bu yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin bir şekilde işletildiğine ilişkin bir görüş yayınlamaktır.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve denetçilerin sorumlulukları:

Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 25. Maddesine göre Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, diğer işlerin yanı sıra Güvence Beyanının hazırlanması ve uygun bir şekilde sunulmasından sorumludur. Bu sorumluluk; Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin bir biçimde işleyişinin, Beyanın temelini oluşturan işlemlerin yasallıkları ve uygunlukları açısından makul bir teminat sağlayıp sağlamadığının yanı sıra Komisyon'a beyan edilen harcamanın [ve sunulan hesapların]³ doğruluk, eksizlik ve kesinliğine ilişkin yapılan bildirimle yönelik bir açıklama içerir.

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi değerlendirmesinde, kendinde bulunan tüm bilgileri esas almalıdır. Bu, iç denetim biriminin yaptığı çalışmayı da içerir.

Bu raporda benim sorumluluğum, - Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) Maddesi 2. paragrafına göre - tüm maddi açılardan (tarih)'inde sona eren önceki 12 aylık dönem süresince Katılım Öncesi Yardım Aracının [1'den 5'e kadar] bileşeni kapsamındaki işlemler için oluşturulan yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin bir şekilde işleyişine ilişkin görüş açıklamaktır.

Denetimlerimiz bu amaç (ve beyan edilen harcama [ile 5. Bileşenin yıllık hesapları]¹⁶ ile nihai ödeme beyannamelerine ilişkin görüş sağlama amacı ile birlikte) göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir. Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü Madde 29 kapsamındaki tüm sorumluluklarımızı yerine getirmek için genel denetim çalışma planı düzenleriz. Denetimlerimizi aslında Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin Güvence Beyanının güvenilirliğine ilişkin genel bir görüş açıklayabilme unsurunu dikkate alarak planlamadık ve gerçekleştirmedik. Ancak, yürüttüğümüz denetim çalışmasının sonuçlarının Güvence Beyanı açısından önemli kaygılara yol açıp açamayacağı yönündeki kararlarımızı belirtiyoruz. Özellikle de denetim bulgularımızın Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin Güvence Beyanına yönelik çekincelerinin olması ya da olmaması durumu ile tutarlı olup olmadığını değerlendirdik. Denetimlerimizi uluslar arası denetim standartlarına göre yerine getirdik. Bu standartlar, diğer unsurların yanı sıra etik gerekliliklere uymamızı ve denetimlerimizi, görüşümüzü dayandıracığımız makul bir teminat elde edecek şekilde planlayıp gerçekleştirilmemizi gerektirmektedir.

Yapılan çalışmanın görüşünüz için sağlam bir temel sağlayacağına inanıyorum.

İncelemenin kapsamı:

Denetim görevleri, söz konusu 12 aylık dönem süresince bu bileşen açısından yıllık denetim çalışma planına göre yapıldı ve (tarih)'e kadar olan dönemi kapsayan Yıllık Denetim Faaliyet raporunda açıklandı.

Sisteme dayalı denetimimiz, denemeyi temel alarak, Komisyon'a sunulan [harcama beyannameleri] [hesaplar ve harcama beyannameleri]³ 'nin güvenilir bir şekilde oluşturulmasını tehdit eden risklerin etkin bir biçimde idaresi için Yararlanıcı tarafından ortaya konulan yönetim ve kontrol sistemlerinin tasarımı ve işletilmesinin incelenmesini içermektedir.

İncelemenin kapsamına ilişkin herhangi bir sınırlamayı belirtin:

→ Her türlü sınırlamayı açıklayın

Denetçinin Görüşü:

[Görüş 1 – Olumlu görüş]

Yukarıda bahsedilen incelemeye dayalı olarak benim görüşüm, 1 Ekim 20xx – 30 Eylül 20xx +1 dönemi için Komisyon'a sunulan [harcama beyannameleri] [hesaplar ve harcama beyannameleri]³ 'nın güvenilir bir şekilde oluşturulmasına katkıda bulunmak için tasarlanan ve böylece başka unsurların yanı sıra bu Beyannamelerin temelini oluşturan işlemlerin yasallıklarının ve uygunluklarının teminine yardımcı olan yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin olarak işledikleri ve tasarım ve işletmeye yönelik olarak ise Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Anlaşması ile ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmalar ile maddi tüm açılardan uyumlu oldukları yönündedir. Güvence Beyanının genel güvenilirliğine ilişkin bir görüş açıklamadan, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından çıkarılan Güvence Beyanının bizim denetim bulgularımızla maddi açılardan uyumsuz hiçbir beyan içermediği ve bu nedenle Güvence Beyanının uygulanabilir mevzuata uygun olarak doğru bir şekilde hazırlandığı hususunda herhangi bir şüphe yaratmadığı sonucuna ulaştım.

Denetimler GÜN/AY/20YIL ve GÜN/AY/20YIL tarihleri arasında yapılmıştır. Bulgularına ilişkin rapor bu görüşle aynı tarihte teslim edilir.

(Onay Yeri ve Tarihi)

¹² Her bir bileşen için

¹³ Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) Maddesine uygun olarak

¹⁴ Seçilecek opsiyon

¹⁵ Bileşene bağlı olarak seçilecek opsiyon

¹⁶ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

İmza

Görevlendirilen Denetim Otoritesi Amirinin Adı ve Resmi Ünvanı yada görevi]]

[Görüş 2 – Şartlı görüş¹⁷

Yukarıda bahsedilen incelemeye dayalı olarak benim görüşüm, 1 Ekim 20xx – 30 Eylül 20xx +1 dönemi için Komisyon’a sunulan [harcama beyannameleri] [hesaplar ve harcama beyannameleri]3 ’nın güvenilir bir şekilde oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni [1’den 5’e kadar] için tasarlanan ve böylece başka unsurların yanı sıra bu beyannamelerin temelini oluşturan işlemlerin yasallıklarının ve uygunluklarının teminine yardımcı olan yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin olarak işledikleri ve tasarım ve işletmeye yönelik olarak ise Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Anlaşması ile ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmaların uygulanabilir gerekliliklerinin tamamına aşağıdaki unsurlar hariç olmak üzere maddi tüm açılardan uygun oldukları yönündedir:

→ Şartları belirtin ve açıklayın (Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ile anlaşmazlıktan dolayı mı yoksa kapsam sınırlamasından mı); özellikle de ilgili organları belirtin

→ Şartların tekrar eden/ sistemik bir yapıda mı ya da tek mi olduklarını belirtin.

Sonuç olarak, [Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti] [... otorite] [herhangi bir diğer aktör] Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Anlaşmasına ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmaların gerekliliklerine uyum sağlayamadı.

Şart(ların) etkisinin, kamu katkısının [%]... EUR’ına tekabül eden ve beyan edilen toplam harcamanın [%]... EUR’su olduğunu tahmin ediyorum. Bu nedenle etkilenen Topluluk katkısı Bir bütün olarak Güvence Beyanının genel güvenilirliğine ilişkin bir görüş açıklamadan, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından çıkarılan Güvence Beyanının bizim denetim bulgularımızla maddi açılardan uyumsuz beyanlar içerdiği ve bu nedenle de Güvence Beyanının, bu yöndeki uygulanabilir mevzuata uygun olarak doğru bir şekilde hazırlandığını hususunda bazı şüphelere yol açtığı sonucuna ulaştım.

Bu beyan(lar) ve uyumsuzluk(lar) şudur(şunlardır): <beyanı açıklayın>

Denetimler GÜN/AY/20YIL ve GÜN/AY/20YIL tarihleri arasında yapılmıştır. Bulgularına ilişkin rapor bu görüşle aynı tarihte teslim edilir.

(Onay Yeri ve Tarihi

İmza

Görevlendirilen Denetim Otoritesi Amirinin Adı ve Resmi Ünvanı yada görevi]]

[Görüş 3 – Olumsuz görüş

Yukarıda bahsedilen incelemeye dayalı olarak benim görüşüm, 1 Ekim 20xx’den – 30 Eylül 20xx +1’e kadar olan dönemi için Komisyon’a sunulan [harcama beyannameleri] [hesaplar ve harcama beyannameleri]3 ’nın güvenilir bir şekilde oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni [1’den 5’e kadar] için tasarlanan ve böylece başka unsurların yanı sıra bu beyannamelerin temelini oluşturan işlemlerin yasallıklarının ve uygunluklarının teminine yardımcı olan yönetim ve kontrol sistemlerinin etkin olarak işlemedikleri ve tasarım ve işletmeye yönelik olarak ise Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Anlaşması ile ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde (ülke) ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmaların uygulanabilir gerekliliklerine önemli açılardan uyum sağlamadıkları yönündedir.

Bu olumsuz görüş aşağıdaki gözlem(ler)e dayanmaktadır:

→ Beyana neden olan koşulları tanımlayın – Topluluk kurallarıyla önemli ölçüde uyum içinde olmasının sonuçları ile birlikte- ve eğer uygunsa, özellikle etkilenen organları sıralayın.

Bir önceki paragrafta değerlendirilen konuların etkileri nedeniyle, [Türkiye Cumhuriyeti] [... otorite] [herhangi bir diğer aktör] Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Anlaşması ile ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde (ülke) ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmaların gerekliliklerine uyum sağlamadı.

Denetimler GÜN/AY/20YIL ve GÜN/AY/20YIL tarihleri arasında yapılmıştır. Bulgularına ilişkin rapor bu görüşle aynı tarihte teslim edilir.

(Onay Yeri ve Tarihi

İmza

Görevlendirilen Denetim Otoritesinin Amirinin Adı ve Resmi Ünvanı yada görevi]]

[Görüş 4 – Görüş bildirmeme

Bir önceki paragrafta ele alınan konunun önemi nedeniyle, 1 Ekim 20xx ‘den 30 Eylül 20xx+1 ‘e kadar olan dönem için Katılım Öncesi Yardım Aracı bileşeni [1’den 5’e kadar] kapsamında yer alan yönetim ve kontrol sistemlerinin etkinlikleri ve bunun Katılım Öncesi Yardım Aracı Çerçeve Anlaşması ile ve/veya Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti ve Komisyon arasında yapılan diğer anlaşmalar ile uyumluluğuna ilişkin bir görüş bildirmiyorum. Bir bütün olarak Güvence Beyanını genel güvenilirliğine ilişkin bir görüş açıklamadan, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından çıkarılan Güvence Beyanının bizim denetim bulgularımızla maddi açılardan uyumsuz beyanlar içerdiği ve bu nedenle de Güvence Beyanının, bu yöndeki uygulanabilir mevzuata uygun olarak doğru bir şekilde hazırlandığını hususunda bazı şüphelere yol açtığı sonucuna ulaştım. Bu beyan(lar) ve uyumsuzluk(lar) şudur (şunlardır): <beyanı açıklayın>

(Onay Yeri ve Tarihi

İmza

Görevlendirilen Denetim Otoritesinin Amirinin Adı ve Resmi Ünvanı yada görevi]]

**Komisyonla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki
Çerçeve Anlaşmaya
EK E¹**

¹⁷ Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ile anlaşmazlık ya da kapsam sınırlaması nedeniyle uygulanabilir

¹ Her bir bileşen için

Türkiye Cumhuriyeti Denetim Otoritesinin²
[5. Bileşenin hesapları ve harcama beyannamesi hakkındaki]³
[... ilgili programın] nihai harcama beyannamesi hakkındaki
(...ilgili programın ...Bölümü) (Nihai Denetim Faaliyet Raporu tarafından desteklenen)⁴
Denetim Görüşü

- Avrupa Komisyonu, ...Genel Müdürlüğüne
- Türkiye Cumhuriyeti'nin Yetkili Akreditasyon Görevlisine (CAO)

1. Giriş

Ben, (*ad, soyad, resmi unvan ya da görev*) Türkiye Cumhuriyeti'nin Denetim Otoritesinin (belirlenen Denetim Otoritesinin adı) Başkanı olarak, denetim çalışma planına uygun olarak Denetim Otoritesi tarafından ya da onun sorumluluğu altında, programla (programın adı, bileşeni, dönemi, referans (CCI) numarası)) ilgili olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasının sonuçlarını inceledim [ve gerekli gördüğümde ilave çalışmaları yaptım].

2. Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin ve Denetçilerin Sorumlulukları

Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 25. maddesine göre, Komisyona bildirilen harcama beyannamelerinin hazırlanması ve kurallara uygun bir biçimde sunulması, bu beyannamelerin temelini oluşturan işlemlerin hukukiliğinin ve usule uygunluğunun sağlanması Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin sorumluluğu altındadır.

[Bu sorumluluk, hileden ya da hatadan kaynaklanabilecek maddi bir yanlış beyan içermeyen yıllık hesapların hazırlanması ve kurallara uygun bir biçimde sunulmasıyla ilgili olarak iç denetimin kurulmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini; uygun muhasebe politikalarının uygulanmasını ve içinde bulunulan koşullar için akla uygun muhasebe tahminleri yapmayı içine almaktadır.]³

Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesinin 3. paragrafı uyarınca benim bu rapordaki sorumluluğum, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından sunulan [nihai harcama beyannamesinin güvenilirliği], [harcama beyannamesi ve yıllık hesapların güvenilirliği]³ ve [nihai ödeme başvurusunun geçerliliği] konusunda görüş beyan etmektir. Denetimleri uluslararası denetim standartlarına uygun bir biçimde yürüttüm.

Bu standartlar, benim, denetimleri, harcama beyannamesi ve yıllık hesaplar ile programa sağlanan Topluluk katkısının nihai dengesi için yapılan ödeme başvurusunun herhangi bir maddi hatalı beyan içerip içermediği ve iç denetim prosedürlerinin etkinliği konusunda makul bir teminat elde etmek amacıyla planlayıp uygulamamı gerektirmektedir.³

Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29. maddesi kapsamındaki bütün sorumluluklarımızı yerine getirmek için genel bir denetim çalışma planı düzenlemekteyiz. Denetimler, (nihai harcama beyannamesindeki ve programa sağlanan Topluluk katkısının nihai dengesi için yapılan ödeme başvurusundaki meblağları ve açıklamaları destekleyen kanıtların örnekleme yöntemiyle incelenmesini) (yıllık hesaplardaki bilgileri destekleyen kanıtların örnekleme yöntemiyle incelenmesini, harcama beyannamesindeki yıllık hesaplardaki meblağ ve açıklamalar hakkındaki denetim kanıtları elde etmek amacıyla prosedürlerin ve uygun işlem örneklerinin incelenmesini) içermektedir.³ (Denetimler, ödemelerin Topluluk kurallarına uygunluğunu, sadece akredite edilmiş idari yapıların, kurallara uygunluğun ödemeler yapılmadan önce kontrol edilmesini temin etme ehliyetine sahip olmaları bakımından kapsar)⁵.

Denetimlerimin, görüşüm için makul bir dayanak oluşturduğuna inanıyorum.

3. İncelemenin kapsamı

İncelememi Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun bir biçimde gerçekleştirdim.

İncelememizin kapsamı, Komisyon'a sunulan nihai harcama beyannamesinin temelini oluşturan işlemlerin hukukiliği ve usule uygunluğu konusunda bir görüş oluşturmak için belirlenmemiştir⁶. İncelemenin kapsamı konusunda herhangi bir sınırlama olmamıştır.⁵

Kapsam daha sonra aşağıdaki unsurların etkisiyle sınırlandırılmıştır:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ... vs.

(Sistematik sorunlar, yönetim ve kontrol sistemindeki zayıflıklar, destekleyici dokümanların bulunmaması, dava konusu olan vakalar vs. gibi incelemenin kapsamıyla ilgili her türlü sınırlamayı belirtiniz ve harcama miktarlarını ve yapılacak Topluluk katkısının hesaplayınız. Denetim Otoritesi, sınırlamaların açıklanan nihai harcamalar üzerinde herhangi bir etkisi olmayacağını düşünüyorsa bu durum da ifade edilmelidir.)

4. Hatalar ve usulsüzlükler

Denetim çalışması sırasında tespit edilen hata oranları ve usulsüzlük vakaları, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin bu konularla tatmin edici bir biçimde ilgilenmiş olması ve zaman içinde ortaya çıkış seviyelerindeki eğilim göz önünde bulundurulduğunda, olumlu görüş verilmesini engelleyecek boyutta değildir.

Ya da

Denetim çalışması sırasında tespit edilen hata oranları ve usulsüzlük vakaları ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin bu konuyu ele alış biçimi, olumlu görüş verilmesini engelleyici niteliktedir. Bu vakaların bir listesi nihai denetim faaliyet raporunda, tüm sistemi etkilemesi mümkün olan özellikleri ve sorunun boyutu da belirtilerek, sunulmaktadır.

5. Denetçilerin Nihai Harcama Beyannamesi Hakkındaki Görüşü

1. Seçenek – Olumlu Görüş

(İncelemenin kapsamına herhangi bir sınırlama getirilmemiş olması ve hata oranları, usulsüzlük vakaları ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin bunları ele alış biçiminin, olumlu görüş verilmesine engel oluşturmaması halinde)

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak, Katılım Öncesi Yardım Aracı [1-5]..... bileşeni kapsamında, (tarih)-(tarih) dönemine ait işlemlerle ilgili olarak Komisyona bildirilen hesapların

² Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesi uyarınca

³ 5. Bileşen için tercih edilecek seçenek

⁴ Uygun görüldüğünde ve bileşene uygun olmayan tüm durumlarda

⁵ 5. bileşen için seçimlik

⁶ Tercih edilecek seçenek

(özellikle, harcama beyannamesi), <temel işlemlerin hukukiliği ve usule uygunluğu ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere> **esasa ilişkin yönlerden doğru** olarak sunulmuş olduğu ve iç denetim prosedürlerinin yeterince iyi uygulanmış olduğu görüşümdedir.³

Ya da

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak, nihai harcama beyannamesinin, (tarih)-(tarih) dönemi Katılım Öncesi Yardım Aracı [1-5]....bileşeni ilgili çalışma programı kapsamında yapılan harcamayı –temel işlemlerin hukukiliği ve usule uygunluğu ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere⁷ **esasa ilişkin yönlerden doğru** olarak sunmakta olduğu ve programa sağlanan Topluluk katkısının nihai miktarı için yapılan ödeme başvurusunun geçerli olduğu görüşümdedir.

Denetimlerim GG/AA/20YY – GG/AA/20YY tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Düzenlendiği yer ve tarih

İmza

Atanan Denetim Otoritesi Başkanının adı, resmi unvanı ya da görevi

2. Seçenek – Koşullu Görüş

(İncelemenin kapsamına sınırlamalar getirilmiş olması ve/veya hata oranları, usulsüzlük vakaları ve

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin bunları ele alış biçimi, koşullu görüş verilmesini gerektirdiği ancak bunun ilgili tüm harcamalar için olumsuz görüş verilmesine neden olmayacağı durumlarda)

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak, Katılım Öncesi Yardım Aracı [1-5] bileşeni kapsamında, (tarih)-(tarih) dönemine ait işlemlerle ilgili olarak Komisyon'a bildirilen hesapların, aşağıda belirtilen hususlar dışında, <temel işlemlerin hukukiliği ve usule uygunluğu ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere>⁷ esasa ilişkin yönlerden doğru olarak sunulmuş olduğu ve iç denetim prosedürlerinin yeterince iyi uygulanmış³ olduğu görüşümdedir:

- (a) ...
- (b) ...
- (c) ...vs.

(koşulları, özellikle de ilgili kurumları belirtiniz ve tekrar eden / sistematik bir yapıya mı sahip olduklarını yoksa bir defaya mı mahsus olduklarını açıklayınız.)

Koşulların etkisinin, açıklanan toplam harcamanın ...Avro'su kadar olduğunu tahmin ediyorum. [kamu katkısının [%...]'a] [Avro'suna] karşılık gelmektedir] Dolayısıyla, yapılan Topluluk katkısı...'dır.

Ya da

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak, nihai harcama beyannamesinin, (tarih)-(tarih) dönemi Katılım Öncesi Yardım Aracı [1-5] bileşeni... ilgili çalışma programı kapsamında yapılan harcamayı, yukarıda 3. maddede belirtilen konularla ve/veya 4. maddede hata oranları, usulsüzlük vakaları ve bunların Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından ele alınış biçimleri hakkındaki gözlemlerle ilgili olanlar **dışında**, temel işlemlerin hukukiliği ve usule uygunluğu ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere⁷, esasa ilişkin yönlerden doğru olarak sunulmuş olduğu ve programa sağlanan Topluluk katkısının nihai miktarı için yapılan ödeme başvurusunun geçerli olduğu görüşümdedir.

Koşulların etkisinin, açıklanan toplam harcamanın ... Avro'su kadar olduğunu tahmin ediyorum. [kamu katkısının [%...]'a] [Avro'suna] karşılık gelmektedir] Dolayısıyla, yapılan Topluluk katkısı...'dır.

Denetimlerim GG/AA/20YY – GG/AA/20YY tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Düzenlendiği yer ve tarih

İmza

Atanan Denetim Otoritesi Başkanının adı, resmi unvanı ya da görevi

3. Seçenek – Olumsuz Görüş

(Hataların ve usulsüzlük vakalarının niteliği ve kapsamı ve bunların

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından ele alınış biçimi, bir koşulun, nihai harcama beyannamesinin bir bütün olarak yanıtıcı yönünü ortaya koymakta yetersiz kalmasına sebep oluyorsa)

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak, özellikle de hataların ve usulsüzlük vakalarının niteliği ve kapsamı ve bunların

Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından 4. maddede açıklandığı gibi tatmin edici bir biçimde ele alınmış olmamasını göz önünde bulundurarak, Katılım Öncesi Yardım Aracı [1-5] bileşeni kapsamında, (tarih)-(tarih) dönemine ait işlemlerle ilgili olarak Komisyona bildirilen hesapların, esasa ilişkin yönlerden doğru olarak sunulmuş olmadığı ve iç denetim prosedürlerinin yeterince iyi uygulanmamış olduğu görüşümdedir.³

Ya da

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak, nihai harcama beyannamesinin, (tarih)-(tarih) dönemi Katılım Öncesi Yardım Aracı [1-5].... bileşeni ilgili çalışma programı kapsamında yapılan harcamayı –temel işlemlerin hukukiliği ve usule uygunluğu ile ilgili olanlar da dahil olmak üzere- esasa ilişkin yönlerden doğru olarak sunmadığı ve programa sağlanan Topluluk katkısının nihai miktarı için yapılan ödeme başvurusunun geçerli olmadığı görüşümdedir.

Denetimlerim GG/AA/20YY – GG/AA/20YY tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Düzenlendiği yer ve tarih

İmza

Atanan Denetim Otoritesi Başkanının adı, resmi unvanı ya da görevi

4. Seçenek – Görüş Bildirmeme

(Araştırmanın kapsamı üzerinde, daha başka çalışmalar yapılmadan nihai harcama beyannamesinin güvenilirliği konusunda bir sonuca varmayı engelleyen önemli sınırlandırmalar bulunuyorsa)

⁷ Uygulanabildiği durumlarda isteğe bağlı olarak bileşenlere dahil edilir (bkz. Dipnot 6)

Yukarıda atıfta bulunulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı Uygulama Tüzüğü'nün 29(2)(b) maddesine uygun olarak gerçekleştirilen denetim çalışmasını [ve benim yaptığım ilave çalışmaları] içine alan incelemeye dayanarak ve özellikle de 3. maddede belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda, bir görüş belirtmem mümkün değildir.

Düzenlendiği yer ve tarih

İmza

Atanan Denetim Otoritesi Başkanının adı, resmi unvanı ya da görevi

EK-2:

1 SIRA NOL'LU TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA) ÇERÇEVE ANLAŞMASI GENEL TEBLİĞİ

Giriş

Avrupa Birliği'nin aday ve potansiyel aday ülkelere ilişkin mali yardım mekanizması, Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-Instrument for Pre-Accession Assistance) olarak yeniden düzenlenmiş ve tek bir hukuki çerçeve içerisine dahil edilmiştir.

Bu kapsamda, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde Avrupa Birliği'nin 2007-2013 bütçe dönemine ilişkin mali yardımlar için 11.07.2008 tarihinde Türkiye ile Avrupa Komisyonu arasında imzalanan "*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Toplulukları Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) ile Temin Edilen Yardımın Uygulanması Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetine Sağlanan Avrupa Topluluğu Mali Yardımlarıyla İlgili İşbirliği Kuralları Hakkında Çerçeve Anlaşma'nın* (IPA Çerçeve Anlaşması), 03.12.2008 tarih ve 5824 sayılı Kanunla¹⁸ onaylanması uygun bulunmuş, 19.12.2008 tarih ve 2008/14450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁹ ekinde yayımlanmış ve 21.01.2009 tarih ve 2009/14614 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²⁰ ile 24.12.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1- Amaç

Bu Tebliğin amacı, IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinde yer alan vergi istisnalarına ilişkin hükümlerin uygulama usul ve esaslarını, aynı maddenin 3. fıkrasının verdiği yetki kapsamında belirlemektir.

2- Kapsam

Bu Tebliğ; Avrupa Birliği'nin 2007-2013 bütçe döneminde IPA Çerçeve Anlaşması ve bu Anlaşmaya dayanarak Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanan sektörel anlaşmalar veya finansman anlaşmaları ile IPA kapsamındaki diğer Topluluk programları çerçevesinde ve finansmanı Avrupa Birliği veya Türkiye-Avrupa Birliği ortak finansmanı ile karşılanan Avrupa Birliği tarafından bu amaçla yetkilendirilmiş Sözleşme Makamları ile Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicisi arasında imzalanan sözleşmeleri kapsamaktadır.

3- Tanımlar

3.1. Sözleşme Makamı: Avrupa Komisyonu ile Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa Birliği mali yardımlarını kullandırmakla görevlendirilen ve Avrupa Topluluğu (AT) yüklenicisi ile AT sözleşmesini imzalayan kurum veya kuruluşlardır.

3.2. Finansman Anlaşması: IPA kapsamındaki bileşenler çerçevesinde, herhangi bir mali yardım programı veya projesine ilişkin olarak Avrupa Birliği katkısını onaylayan ve Avrupa Komisyonu ile Türkiye arasında imzalanan yıllık veya birden çok yılı kapsayan anlaşmalardır.

3.3. Sektörel Anlaşma: Avrupa Komisyonu ve Türkiye arasında imzalanan IPA Çerçeve Anlaşması veya finansman anlaşmalarında yer almayan hükümleri düzenleyen belirli bir IPA bileşeni için yapılan anlaşmalardır.

3.4. Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicisi: AT Sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe sözleşmesini yürüten gerçek veya tüzel kişidir. Ayrıca, AT Yüklenicisi, bir konsorsiyum veya ortak teşebbüsteki ortakları, yüklenicileri ve yerleşik eşleştirme danışmanları olarak bilinen katılım öncesi danışmanları da kapsamaktadır.

3.5. Avrupa Topluluğu (AT) Sözleşmesi: Avrupa Topluluğu veya Türkiye veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan ve bir faaliyetin, muhtemel ortak finansmanını da içerecek şekilde, IPA çerçevesinde finanse edilmesini sağlayan ve yasal olarak bağlayıcılığı olan herhangi bir belgedir.

3.6. Tedarikçi: AT Sözleşmesi kapsamında AT Yüklenicisine mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan gerçek ya da tüzel kişilerdir. AT Yüklenicisi ile bir AT Sözleşmesi kapsamındaki mal, hizmet veya işleri temin etmek amacıyla tedarik sözleşmesi imzalayan gerçek veya tüzel kişilerin, tedarik sözleşmelerinde kendilerini farklı sıfatlarla nitelendirmeleri bunların "Tedarikçi" vasfını değiştirmez.

3.7. Tedarik Sözleşmesi: AT Yüklenicisi ile Tedarikçi arasında AT Sözleşmesi kapsamındaki mal, hizmet ve işlerin tedariki amacıyla imzalanan sözleşmelerdir.

3.8. Hibe Yararlanıcısı: AT Sözleşmesi kapsamında nihai olarak hibeden yararlanan gerçek veya tüzel kişilerdir.

3.9. Hibe Yararlanıcısı Konumunda Olan AT Yüklenicisi: AT Sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe sözleşmesini yürüten aynı zamanda da hibeden doğrudan yararlanan gerçek veya tüzel kişidir.

4- IPA Çerçeve Anlaşması Kapsamındaki Vergi İstisnaları ve Uygulaması

4.1. Vergi İstisnasına İlişkin Genel Kural

IPA Çerçeve Anlaşması'nın "*Vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve yükleri ve/veya eş etkili vergilere ilişkin kurallar*" başlıklı 26. maddesinin ilk fıkrasında; "*Sektörel Anlaşma ya da bir Finansman Anlaşmasında başka bir şekilde belirtilmedikçe vergiler, gümrük ve ithalat vergi ve yükleri ve/veya eş etkiye sahip vergiler, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında finanse edilmeyecektir. Bu muafiyet, Türkiye Cumhuriyeti tarafından sağlanan ortak finansmanı da kapsamaktadır*" denilmektedir.

Buna göre, Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen sözleşmelerin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek vergiler, gümrük ve ithalat vergi ve yükleri ve/veya eş etkiye sahip vergiler, IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinde yer alan hükümlere göre mali yardımlardan finanse edilmeyecektir.

4.2. İthalat İşlemlerinde Vergi İstisnası ve Uygulaması

4.2.1. Anlaşma Hükümleri

¹⁸ 07.12.2008 tarih ve 27077 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁹ 24.12.2008 tarih ve 27090 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁰ 10.02.2009 tarih ve 27137 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

IPA Çerçeve Anlaşması'nın "Programların uygulanması ve sözleşmelerin yerine getirilmesi için kolaylıklar sağlanması" başlıklı 25/1-e maddesinde; "Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında gerçekleştirilen ithalatların, vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ve/veya eş etkili diğer vergilerden muaf tutulmaları" hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, aynı Anlaşmanın 26-2/a maddesinde; "AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatın, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, Katma Değer Vergisi (KDV) ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, harç veya ücrete tabi olmaksızın Türkiye Cumhuriyeti'ne girmesine izin verilir. Bu muafiyet, sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır. Türkiye Cumhuriyeti, yukarıda belirtilen vergi, gümrük vergisi veya harçlar ile ilgili herhangi bir uyumsuzluk veya gecikmeye bakılmaksızın, sözleşme hükümlerinde belirlendiği üzere ve sözleşmenin normal olarak uygulanması için gerektiği gibi hemen kullanılmak üzere AT yüklenicisine teslimi için giriş noktasından serbest bırakılmasını sağlayacaktır" denilmektedir.

Söz konusu maddenin 2/f maddesinde ise; "Hizmet ve/veya iş ve/veya hibe sözleşmeleri ve/veya eşleştirme sözleşmelerinde veya anlaşmalarında belirtilen görevleri yerine getirmek üzere yerel olarak istihdam edilenler dışında kalan gerçek kişiler (ve onların birinci derecedeki aile üyeleri) tarafından kişisel kullanımlarına yönelik olarak ithal edilen şahsi eşyalar ve ev eşyaları, sözleşmenin sona ermesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak yeniden ihraç edilmeleri ya da ülke içinde elden çıkarılmaları kaydıyla gümrük vergileri, ithalat vergileri, vergiler, yükler ve/veya eş etkiye sahip diğer vergilerden muaf tutulacaktır" hükmüne yer verilmiştir.

4.2.2. İstisnanın Uygulanması

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 25/1-e ve 26/2-a maddelerine göre, AT Yüklenicisi tarafından AT Sözleşmesi kapsamında yapılan ithalat işlemleri, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, Katma Değer Vergisi (KDV), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve diğer benzeri vergi ve harçlardan istisnadır. Bu istisna, sadece AT Sözleşmesi kapsamında AT Yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır.

AT Yüklenicisi tarafından ithal edilecek mallara ilişkin bilgileri içeren İthal Edilecek Mallar Listesi'nin düzenlenmesi (EK-1/a) ve düzenlenen bu listedeki malların AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun hibe yararlanıcısına onaylatılması ve bu liste ile birlikte vergi idaresi tarafından kendisine verilen KDV İstisna Sertifikası'nın örneğinin ilgili Gümrük İdaresine ibraz edilmesi halinde, söz konusu listede yer alan mallar, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV, ÖTV ve diğer benzeri vergi ve harçlardan istisna olarak ithal edilebilecektir.

AT Yüklenicisinin aynı zamanda hibe yararlanıcısı olması halinde İthal Edilecek Mallar Listesi'nin Sözleşme Makamı tarafından onaylanması gerekmektedir. Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu İthal Edilecek Mallar Listesi'nin;

- genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi)

tarafından onaylanması gerekmektedir.

Yukarıda (b) bendinde yer alan gerçek veya tüzel kişi AT Yüklenicileri, yukarıda belirtilen belgelere ek olarak bu Tebliğ eki Taahhütnameyi de (EK-1/b) Gümrük İdaresine ibraz edeceklerdir.

AT Sözleşmesi kapsamındaki ithalatın vergisiz gerçekleştirilmesi için ilgili Gümrük İdaresi tarafından düzenlenecek makbuzda, AT Sözleşmesine ve IPA Çerçeve Anlaşması'na atıf yapılarak gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV, ÖTV ve diğer benzeri vergi ve harçlar hesaplanmayacak ve Gümrük İdaresi AT Yüklenicisinin ibraz etmiş olduğu İthal Edilecek Mallar Listesi ile KDV İstisna Sertifikası'nın birer örneğini muhafaza edecektir.

4.2.3. İthalat İstisnası ile ilgili Özellikli Durumlar

AT Sözleşmesi kapsamında AT Yüklenicisi tarafından yapılan ithalatın, sözleşme süresinin sona ermesine rağmen, idari işlemlerden kaynaklanan çeşitli sebeplerle (güvenlik, sağlık vb.) tamamlanamaması halinde;

- ithal edilen malların AT Sözleşmesi süresi içerisinde Türkiye Cumhuriyeti gümrük sahasına girmesi ve
- AT Yüklenicisinin yukarıda belirtilen belgeleri yine aynı sürede tamamlayarak Gümrük İdaresine ibraz etmesi, şartları ile, ithalatın AT Sözleşmesinde belirtilen sürenin bitiminden sonra gerçekleşmiş olması halinde de söz konusu mallar, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV, ÖTV ve diğer benzeri vergi ve harçlardan istisna tutularak ithal edilebilecektir.

AT Yüklenicisi tarafından AT Sözleşmesi süresi içinde ithal edilen bir ürünün garanti süresi içerisinde ancak AT Sözleşmesi süresinin sona ermesinden sonra aynı model ve vasıftaki yenisi ile değiştirilmek üzere ihraç edilerek ilave bir bedel ödenmeksizin yenisinin tekrar ithal edilmesi durumunda, bu ithalat, ilk ithalat gibi değerlendirilerek, ilk ithalat işlemine ait gümrük beyannamesi ve faturaya atıf yapılmak suretiyle, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV, ÖTV ve diğer benzeri vergi ve harçlardan istisna olarak gerçekleştirilecektir.

AT Sözleşmesi kapsamında yapılan ithalatın kredili olması ya da kredi kullanımı söz konusu olduğunda bu kredili işlem dolayısıyla bir ek yükümlülük olarak ithalat sırasında yürürlükte mevzuat gereğince Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) kesintisi yapılacaktır. Bu nedenle ithalat işlemleri sırasında ödenmesi gereken KKDF'ler, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamında istisna değildir.

Vergi idaresi tarafından AT Yüklenicisine verilen KDV İstisna Sertifikası'nın bir başka gerçek veya tüzel kişiye devredilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, AT Yüklenicinin yapacağı ithalat işlemi sırasında, söz konusu KDV İstisna Sertifikasını ya doğrudan kendisi ya da kendi adına iş ve işlemlerde bulunmaya yetkili olan gerçek veya tüzel kişiler aracılığı ile kullanacaktır. İthalat işlemi sırasında ortaya çıkan KDV, ÖTV ve diğer benzeri vergi ve harçlara ilişkin istisnadan sadece AT Yüklenicisi yararlanabilecektir. AT Yüklenicisi dışında başka gerçek veya tüzel kişilerin, yapacakları ithalat dolayısıyla söz konusu vergi istisnalarından yararlanmaları mümkün değildir.

Ayrıca, IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/f bendi gereğince, AT Sözleşmeleri kapsamında yerel olarak istihdam edilenler dışında kalan gerçek kişiler ve onların birinci derece aile üyeleri tarafından kişisel kullanımlarına yönelik olarak ithal edilen şahsi eşyalar ve ev eşyaları, AT Sözleşmesinin sona ermesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak yeniden ihraç edilmeleri ya da ülke içinde elden çıkarılmaları kaydıyla gümrük vergileri, ithalat vergileri, vergiler, yükler ve/veya eş etkiye sahip diğer vergilerden istisna tutulacaktır.

İthalat işlemi sırasında yukarıda belirtilenlerin yanı sıra diğer hususlarda Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi ve gümrük mevzuatına ilişkin usul ve esaslar geçerli olacaktır.

4.3. Katma Değer Vergisi İstisnası ve Uygulaması

4.3.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26. maddesinin 2/b maddesinde;

“AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet ve/veya tedarik edilen mal ve/veya yapılan iş için KDV’den muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de KDV’den muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV’den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği KDV’yi, diğer işlemleri için tahsil ettiği KDV’den indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, KDV’nin iadesine ilişkin Türk mevzuatı kapsamında istenen gerekli belgelerle birlikte vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde vergi idaresinden doğrudan KDV iadesi alabilecektir”

hükümüne yer verilmektedir.

4.3.2. İstisnanın Uygulaması

4.3.2.1. KDV İstisna Sertifikası Başvurusu Yapılacak Makam

KDV İstisna Sertifikası almak üzere AT Yüklenicilerinden;

- Türkiye’de yerleşik gerçek kişiler için ikâmetgahı, tüzel kişiler için ise iş merkezi (kayıtlı merkez) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulu olan illerde (EK-2) bulunanlardan imzaladıkları AT Sözleşmesinde kendisine ayrılan bütçe payı 1 (bir) milyon Avro’dan (1 milyon Avro dahil) az olanlar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı’na (İstanbul’da yerleşik AT Yüklenicileri İstanbul’da kurulu Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı’nın mükellefi iseler buraya, değılseler İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı’na), AT Sözleşmesinde kendisine ayrılan bütçe payı 1 (bir) milyon Avro’dan fazla olanlar ise Gelir İdaresi Başkanlığı’na,
- Türkiye’de yerleşik gerçek kişiler için ikâmetgahı, tüzel kişiler için ise iş merkezi (kayıtlı merkez) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulu olan illerde (EK-2) bulunmayanlar Gelir İdaresi Başkanlığı’na,

başvuracaktır.

Başvuru üzerine AT Yüklenicisine, uygun bulunması halinde özelge verilecektir. AT Yüklenicisi bu özelge ile birlikte bağlı olduğu veya kendisine özelgede bildirilen Vergi Dairesi Müdürlüğü’ne başvurarak örneği bu Tebliğin ekinde (EK-3) yer alan ve AT Sözleşmesinde yazılı süre için geçerli ve kendisine ait bütçe tutarı ile sınırlı olmak üzere Katma Değer Vergisi (KDV) İstisna Sertifikası’nı alabilecektir.

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve/veya Türkiye’de ikamet etmeyen gerçek kişi AT Yüklenicileri (yerleşik eşleştirme danışmanları dâhil) ile Türkiye’de işyeri veya sabit yerleri olmayan tüzel kişi AT Yüklenicileri Gelir İdaresi Başkanlığı’na başvuracaklardır. Başvurunun uygun bulunması halinde AT Yüklenicisine Gelir İdaresi Başkanlığı’nca özelge ve ekinde Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası verilecektir.

AT Yüklenicisi tarafından KDV İstisna Sertifikası için yapılacak başvuru için bu Tebliğ ile belirlenen başvuru makamlarından başka makamlara başvuru yapılması halinde, başvuru evrakları, başvuru makam tarafından doğru makama ivedilikle iletilecek ve bu durum ayrıca AT Yüklenicisine yazı ile bildirilecektir.

Gelir İdaresi Başkanlığı veya ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı’nca AT Yüklenicisine IPA Çerçeve Anlaşması’nda belirlenen vergi istisnalarından bu Tebliğle belirlenen usul ve esaslar dahilinde yararlanabileceğine dair özelge verilecektir. Bu özelge ile AT Yüklenicisinin IPA Çerçeve Anlaşması karşısındaki hukuki durumu ortaya konularak, söz konusu Anlaşmada yer alan her bir vergi istisnası için AT Yüklenicisinin ayrı ayrı özelge başvurusu yapmasına gerek kalmayacaktır.

IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26/3-b maddesi gereğince, vergi idaresi tarafından AT Yüklenicisine, gerekli belgelerle eksiksiz olarak müracaat ettiği tarihten itibaren 30 gün içinde KDV İstisna Sertifikası’nın düzenlenip verilmesi gerekmektedir.

4.3.2.1.1. Eşleştirme Sözleşmelerinde Görevli Kısa ve Orta Dönemli Uzmanların KDV İstisnasından Yararlanmak için Yapacağı İşlemler

Avrupa Birliği veya Avrupa Birliği-Türkiye ortak katkısı ile finanse edilen eşleştirme projeleri kapsamında Sözleşme Makamı ile AT Yüklenicisi olan Yerleşik Eşleştirme Danışmanı arasında imzalanan AT Sözleşmesinin uygulaması sırasında görev alan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye’de ikamet etmeyen kısa veya orta vadeli uzmanlar, KDV istisnasından yararlanmak için Gelir İdaresi Başkanlığı’na talep dilekçesi ve Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından verilen “söz konusu uzmanların isimleri ve görev sürelerini belirtir” yazı ile başvuracaklardır. Aynı AT Sözleşmesi kapsamında görevli uzmanlar, her birinin dilekçede imzası olmak kaydıyla, tek bir dilekçe ile KDV istisnası talebinde bulunabileceklerdir.

Bu başvuru üzerine, tedarikçilere ibraz etmeleri için, kendilerine AT Sözleşmesi kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımı ile işlerin katma değer vergisinden istisna olduğu hususunda özelge verilecektir. Söz konusu uzmanlar, tedarikçilere bu özelgenin örneği ve Yerleşik Eşleştirme Danışmanına Gelir İdaresi Başkanlığı’nca verilen KDV İstisna Sertifikası’nın da bir örneğini ibraz edeceklerdir. Yerleşik Eşleştirme Danışmanı, söz konusu özelge ve Sertifikanın örneklerini “aslı gibidir” şeklinde onaylayacaktır.

4.3.2.1.2. Eşleştirme Sözleşmelerinde Görevli Yerleşik Eşleştirme Danışmanı Asistanının KDV İstisnasından Yararlanmak için Yapacağı İşlemler

Eşleştirme sözleşmesi kapsamında Yerleşik Eşleştirme Danışmanlarına hizmet sunan Yerleşik Eşleştirme Danışmanı Asistanı, IPA Çerçeve Anlaşması uygulamasında tedarikçi konumundadır. Buna göre, Yerleşik Eşleştirme Danışmanı Asistanı Eşleştirme sözleşmesi çerçevesinde Yerleşik Eşleştirme Danışmanına sunacağı hizmet sırasında bu Tebliğin 4.3.3 numaralı bölümünde belirlenen usul ve esaslara uymak zorundadır.

4.3.2.2. KDV İstisna Sertifikası Başvurusunda İstenilen Belgeler

4.3.2.2.1. Genel Olarak İstenilen Belgeler

- Başvuru talep dilekçesi:** Dilekçede, KDV İstisna Sertifikası talebi açıkça belirtilerek AT Yüklenicisi tarafından tarih, isim ve unvan yazılarak imzalanmalı ve dilekçeye iletişim bilgileri (adres, telefon, faks ve e-mail) yazılmalıdır (EK-4/a-b).

- b) **Sözleşme, Ekleri ve Bütçe örneği:** Sözleşme Makamı ile imzalanan sözleşmenin ve ekinde varsa bütçesinin bir örneğinin her sayfası, Sözleşme Makamı veya AT Yüklenicisinin gerçek kişi olması durumunda kendisi, tüzel kişi olması durumunda kurum yetkilisi tarafından “aslının aynıdır” şeklinde ibare konularak ve onaylayan kişinin isim ve unvanı ile tarih yazılarak imzalanmalıdır.
- Sözleşmenin tutarı, uygulamaya başlama ve sona erme tarihi, değişiklik yapma usulleri vb. hususlar sözleşmede yer almayıp eklerinde yer alıyorsa; sözleşmenin yanı sıra, bu ekler ve hibelere ilişkin olarak yapılan başvuruda yüklenici tarafından Sözleşme Makamına verilen başvuru belgeleri de aynı şekilde onaylanarak başvuru belgeleri arasına eklenmelidir.
- Ayrıca, eşleştirme sözleşmelerinde, Sözleşme Makamı tarafından işe başlama tarihini belirtir “Bildirim (notification) Belgesi”nin bir örneği, Yerleşik Eşleştirme Danışmanı tarafından “aslının aynıdır” şeklinde onaylanmalıdır.
- AT Yüklenicisinin, konsorsiyum üyesi olarak AT Sözleşmesine ortak olması durumunda;
- konsorsiyum lideri ile Sözleşme Makamı arasında imzalanan sözleşme ve eklerinin,
 - konsorsiyum lideri ve ortak arasında imzalanan ortaklık veya katılım anlaşmasının ve eklerinin,
 - her bir ortağa sözleşmeden ayrılan bütçe payını gösterir bütçe tablosunun,
- Sözleşme Makamı tarafından onaylı örneklerinin ibrazı gereklidir.
- c) **Bilgi Formunun Aslı:** Bu Tebliğ eki “Bilgi Formu” (EK-5), hem AT Yüklenicisi hem de Sözleşme Makamı yetkilisi tarafından imzalanmalıdır. İmza atan kişilerin adı-soyadı ve unvanı ile imza tarihi mutlaka yer almalı, Bilgi Formu’ndaki bilgiler ile sözleşmedeki bilgiler aynı olmalıdır. Bilgi Formu’nda eğer elle doldurulan bölümler varsa Sözleşme Makamı’nca mutlaka paraflanması ve mühürlenmesi gerekmektedir. Bilgi Formunda AT Yüklenicisini ilgilendirmeyen kısımlar varsa bu bölümlere “Yok” ibaresi yazılmalıdır.
- Konsorsiyum üyesi ortak AT Yüklenicisi tarafından yapılacak başvuruda kendi adına düzenlenmiş ve Sözleşme Makamınca onaylanmış Bilgi Formunun bedel bölümünde, toplam sözleşme bedelinin yanı sıra kendisine ayrılan bütçe payı da yer almak zorundadır.

4.3.2.2.2. Avrupa Komisyonu veya Türkiye Cumhuriyeti Sınırları Dışındaki Topluluk Ajansları ile İmzalanan AT Sözleşmelerinde İstenilen Belgeler

Avrupa Komisyonu (Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu hariç) veya Avrupa Komisyonu tarafından mali yardımlar kapsamında yetkilendirilen Türkiye sınırları dışındaki Topluluk Ajansları veya kurum ve kuruluşlar ile doğrudan imzalanan veya imzalanan bu tür sözleşmelere ortak olarak katılım sağlanan durumlarda KDV İstisna Sertifikası başvurusunda aşağıdaki belgelerin ibrazı gerekmektedir.

- a) **Başvuru talep dilekçesi:** Dilekçede, KDV İstisna Sertifikası talebi açıkça belirtilerek AT Yüklenicisi tarafından tarih, isim ve unvan yazılarak imzalanmalı ve dilekçeye iletişim bilgileri (adres, telefon, faks ve e-mail) yazılmalıdır (EK-4/a-b).
- b) **Sözleşme ve eklerinin örneği:** AT Yüklenicisi; Sözleşme Makamı ile tek başına AT Sözleşmesi imzalamışsa, bu sözleşmenin; konsorsiyum ortağı ise konsorsiyum lideri ile Sözleşme Makamı arasında imzalanan AT Sözleşmesi ile ortaklık/katılım sözleşmesinin birer örneği AT Yüklenicisi gerçek kişi olması durumunda kendisi, tüzel kişi olması durumunda kurum yetkilisi tarafından “aslının aynıdır” şeklinde ibare konularak ve onaylayan kişinin isim ve unvanı ile tarih yazılıp imzalanarak başvuru belgeleri arasına eklenmelidir.
- Sözleşmenin tutarı, uygulamaya başlama ve sona erme tarihi, değişiklik yapma usulleri vb. hususlar sözleşmede yer almayıp eklerinde yer alıyorsa; sözleşmenin yanı sıra, bu ekler ve hibelere ilişkin olarak yapılan başvuruda yüklenici tarafından Sözleşme Makamına verilen başvuru belgeleri de aynı şekilde onaylanarak başvuru belgeleri arasına eklenmelidir.
- c) **Bilgi Formunun aslı:** Bu Tebliğ eki Bilgi Formu (EK-5), AT Yüklenicisi gerçek kişinin kendisi veya tüzel kişi kurumun üst düzey yetkilisi (Örneğin Üniversitelerde Rektör veya Rektör Yardımcısı) tarafından imzalanmalıdır. Bilgi Formunda imza atan kişilerin adı-soyadı ve unvanı ile imza tarihi mutlaka yer almalıdır. Bilgi Formunun Sözleşme Makamı tarafından onaylanacak bölümü boş bırakılacaktır. Bilgi Formunda AT Yüklenicisini ilgilendirmeyen kısımlar varsa bu bölümlere “Yok” ibaresi yazılmalıdır.
- d) **Bütçe örneği:** AT Sözleşmesinin toplam bedelinden AT Yüklenicisine düşen payı gösteren sözleşme eki bütçe tabloları veya kanıtlayıcı diğer resmi belgeler, AT Yüklenicisi gerçek kişi olması durumunda kendisi, tüzel kişi olması durumunda kurum yetkilisi tarafından “aslının aynıdır” şeklinde ibare konularak ve onaylayan kişinin isim ve unvanı ile tarih yazılarak imzalanmalıdır.

4.3.2.2.3. AT Sözleşmesindeki Değişikliklerde İstenilen Belgeler ve Yapılacak İşlemler

Herhangi bir şekilde AT Sözleşmesinin süresinde, bedelinde, işe başlama tarihinde, AT Yüklenicisinin ve hibe yararlanıcısının unvanında, AT sözleşmesinin konusu ve numarasında Sözleşme Makamı tarafından değişiklik yapılması halinde, sözleşme süresi halen devam ediyorsa, AT Yüklenicisi, mevcut KDV İstisna Sertifikası’nı değiştirmek için;

- a) değişikliğe ilişkin talep dilekçesi,
- b) değişiklik ile ilgili Sözleşme Makamından alınmış kanıtlayıcı belgenin, AT Yüklenicisi gerçek kişi olması durumunda kendisi, tüzel kişi olması durumunda kurum yetkilisi tarafından “aslının aynıdır” şeklinde ibare konularak ve onaylayan kişinin isim ve unvanı ile tarih yazılarak imzalanmış bir örneği,

ile ilk KDV İstisna Sertifikası başvurusu yaptığı makama (Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Başkanlığı) başvurması gerekmektedir.

KDV İstisna Sertifikası doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı’ndan alınmış ise, AT yüklenicisi yapacağı başvuruda, bir önceki KDV İstisna Sertifikası’nın aslını da istenilen belgeler arasına ekleyecektir. AT Yüklenicisinin başvurusunun uygun bulunması halinde, kendisine yazı ekinde yeni KDV İstisna Sertifikası düzenlenip verilecektir.

Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Başkanlığı’nca ilk KDV İstisna Sertifikası başvurusu sonrasında verilen özelge doğrultusunda KDV İstisna Sertifikası vergi dairesi müdürlüğünden alınmış ise, AT Yüklenicisi, sözleşmedeki değişiklik talebinin uygun bulunması sonrasında, bir önceki Sertifikası’nın aslını, vergi dairesi müdürlüğüne teslim edecek ve değişikliğe uygun yeni KDV İstisna Sertifikası’nı buradan alabilecektir.

AT Sözleşmesinde değişiklik yapılması durumunda (örneğin süre uzatımları) daha önce verilen KDV İstisna Sertifikası’nın aslı vergi idaresine teslim edilmeden, AT Yüklenicisine yeni KDV İstisna Sertifikası verilmeyecektir.

AT Sözleşmesinin bedelinde meydana gelecek değişikliklerde, sözleşme bedelinin 1 (bir) milyon Avro'yu aşması durumunda, sözleşme bedeli düzeltilmiş KDV İstisna Sertifikası ilk sertifikayı veren makam tarafından verilecektir.

4.3.2.3. Vergi Dairesi Başkanlığı'na Yapılacak İşlemler

İstenilen belgelerle birlikte KDV İstisna Sertifikası başvurusunda bulunan AT Yüklenicisinin başvurusu, belgelerin eksik olması durumunda dahi kabul edilecektir. Ancak, bu eksikler AT Yüklenicisine, başvurunun Vergi Dairesi Başkanlığı'nın resmi kayıtlarına giriş tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde yazılı olarak bildirilecektir.

Söz konusu başvuru belgeleri incelendikten sonra eğer başvuru uygun bulunursa, AT Yüklenicisine bir özelve verilerek, bağlı olduğu veya tespit edilen vergi dairesi müdürlüğüne KDV İstisna Sertifikası almak üzere başvuru yapması gerektiği bildirilecektir. Ayrıca eş zamanlı olarak söz konusu Sertifikayı verecek vergi dairesi müdürlüğüne de, bu konuyla ilgili talimat yazısı yazılacak ve ekine AT Yüklenicisine verilen özelve'nin bir örneği konulacaktır.

AT Yüklenicisi tarafından yapılan başvurunun red olunması halinde nedenleri yazılı olarak bildirilecektir.

KDV İstisna Sertifikalarını Vergi Dairesi Başkanlığı'na başvurmak suretiyle alan AT Yüklenicilerinin IPA Çerçeve Anlaşması ve bu Tebliğ ile ilgili görüş talepleri doğrudan ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları'na değerlendirilecektir. Bu kapsamda verilen özelve'nin bir örneği, özelve tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Gelir İdaresi Başkanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı'na resmi yazı ile gönderilecektir.

Bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren Vergi Dairesi Başkanlıkları'na yapılacak başvurular sonrasında vergi dairesi müdürlüğüne verilen KDV İstisna Sertifikaları'na ilişkin olarak, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla ve söz konusu dönemleri izleyen ayın 25. günü akşamına kadar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından ekteki tablo doldurularak (EK-6) Gelir İdaresi Başkanlığı'nın avrupabirligi@gelirler.gov.tr elektronik posta adresine gönderilecektir.

4.3.2.4. Vergi Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılacak İşlemler

Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan veya Vergi Dairesi Başkanlığı'ndan AT Yüklenicileri ile ilgili talimat yazısı alan vergi dairesi müdürlüğü, AT Yüklenicisinin başvurması halinde, dilekçe ve eki özelve örneği dışında hiçbir belge aramaksızın "Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası"nı (EK-3) özelve'deki bilgiler doğrultusunda eksiksiz olarak düzenleyip AT Yüklenicisine imza karşılığı teslim edecek veya posta ile gönderecektir.

KDV İstisna Sertifikası'nı düzenlemeden önce, AT Yüklenicisinin kimliğini ve adresini teyit ile ilgili işlemler vergi dairesi müdürlüğüne ivedilikle sonuçlandırılacaktır.

Vergi dairesi müdürlüğü, düzenlediği KDV İstisna Sertifikası'nın bir örneğini, AT Yüklenicisine verilme tarihinden itibaren 15 gün içinde kendisine talimat yazısını gönderen makama (Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Başkanlığı) gönderecektir.

AT Yüklenicisinin, sözleşmenin süresi içinde KDV İstisna Sertifikası almak üzere başvurmaması halinde, bu durum yazılı olarak sözleşme süresinin sona ermesinden itibaren 15 gün içinde kendisine talimat yazısını gönderen makama bildirilecektir. Ancak, AT Sözleşmesinin süresinin sona ermesinden sonra AT Yüklenicisinin vergi dairesi müdürlüğüne başvuru yapması durumunda, süre sona erdiği için KDV İstisna Sertifikası düzenlenmeyecek, AT Sözleşmesi süresi ile sınırlı olmak üzere varsa yüklenen KDV'lerin iadesinin bu Tebliğ'de belirlenen usul ve esaslar dahilinde talep edilebileceğine dair AT Yüklenicisine yazılı olarak bildirilecektir.

4.3.3. KDV İstisna Sertifikasının Kullanılması

4.3.3.1. 2.000 TL'nin Üstündeki Alımlarda

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında, temin edeceği mal, hizmet ve işler için tedarikçinin düzenlediği fatura bedeli (KDV Hariç) 2.000 TL'nin üstünde ise; öncelikle tedarikçi ile "tedarik sözleşmesi" yapacaktır. Söz konusu tedarik sözleşmesinin, sözleşmeye konu mal, hizmet ve işlerin AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun hibe yararlanıcısı tarafından "*Bu tedarik sözleşmesi tarih ve sayılı AT Sözleşmesine dayanılarak yapılmıştır*" şeklinde şerh düşülerek onaylanması halinde bu mal teslimi, hizmet ifası ve işlere KDV uygulanmayacaktır.

AT Yüklenicisinin aynı zamanda hibe yararlanıcısı konumunda olduğu durumlarda söz konusu tedarik sözleşmesinin;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir.

Tedarik sözleşmesi, sözleşme taraflarının kimliklerini, sözleşmenin konusunu, bedelini ve dayanağı olduğu AT Sözleşmesini açıkça ihtiva etmelidir.

Tedarikçi ancak, hibe yararlanıcısı tarafından onaylanmış AT Yüklenicisi ile yaptığı tedarik sözleşmesinin ve AT Yüklenicisinde yer alan KDV İstisna Sertifikası'nın kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu tedarik sözleşmesi ve sertifikanın birer örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta "*5824 sayılı Kanun'la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2. maddesi gereğince, sayılı AT Sözleşmesi kapsamında KDV hesaplanmamıştır*" şeklinde atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaktır.

Söz konusu sertifika ile katma değer vergisi ödemeksizin mal ve hizmet alan, iş yaptıran AT Yüklenicisi; unvanını, vergi kimlik numarasını, katma değer vergisi ödemeksizin almış olduğu mal ve hizmetler ile işlerin türünü, tutarlarını, fatura tarihi ile numaralarını ve mal ve hizmet satın aldığı, iş yaptırdığı mükelleflerin; unvanlarını, vergi kimlik numaralarını gösteren tabloyu (EK-7) doldurarak takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu dönemleri izleyen ayın 25. günü akşamına kadar KDV İstisna Sertifikası'nı aldığı makama bildirecektir.

4.3.3.2. 2.000 TL'nin Altındaki Alımlarda

AT Yüklenicisi tarafından AT Sözleşmesi kapsamında (KDV Hariç) 2.000 TL'nin altında yapılacak her bir alım için, tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapmak ve hibe yararlanıcısına onaylatmak şartı aranmaksızın, KDV İstisna Sertifikası'nın örneğinin ibrazı ile KDV istisnası kendiliğinden uygulanır.

Bu kapsamda, AT yüklenicisi, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla ve izleyen ayın 25. günü akşamına kadar, KDV istisnasından yararlanarak yapmış olduğu harcamalarla ilgili olarak bildirim tablosunu (EK-8) hazırlayarak hibe yararlanıcısına, "*Bu tabloda yer alan harcamalar, sayılı AT sözleşmesi kapsamında yapılmıştır*" şeklinde şerh düşülerek onaylattırarak suretiyle, KDV İstisna Sertifikası'nı alındığı makama bildirecektir.

AT Yüklenicisinin aynı zamanda hibe yararlanıcısı konumunda olduğu durumlarda söz konusu tablonun;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir.

Bu kapsamda KDV'siz mal teslimi, hizmet ifası veya iş yapan tedarikçi, kendilerine ibraz edilen sertifikanın bir örneğini alarak muhafaza edecek ve düzenleyeceği fatura ve benzeri evrakta "5824 sayılı Kanun'la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2. maddesi gereğince, sayılı AT Sözleşmesi kapsamında KDV hesaplanmamıştır" şeklinde atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaktır.

4.3.4. Katma Değer Vergisi İadesi

4.3.4.1. KDV Mükellefi AT Yüklenicisine KDV İadesi

4.3.4.1.1. Süresi Devam Eden AT Sözleşmeleri Kapsamındaki İadeler

IPA Çerçeve Anlaşması kapsamında bir AT Yüklenicisi veya bu Tebliğ'de öngörüldüğü şekilde istisnaya hak kazanan bir AT Yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Tebliğ'de öngörüldüğü şekilde KDV'den istisna olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak yüklendiği katma değer vergisini diğer işlemleri için tahsil ettiği katma değer vergisinden indirme hakkına sahiptir.

Bu düzenleme tam istisna mahiyetinde olduğundan istisna kapsamına giren teslim ve hizmetler dolayısıyla yüklenen vergiler, indirim yoluyla telafi edilememeleri halinde, AT Yüklenicisi ve/veya tedarikçiye nakden veya mahsuben iade edilebilecektir. Nakden veya mahsuben yapılacak iade işlemleri istisna kapsamındaki işlemlerin beyan edildiği dönem beyannameleri ile birlikte verilecek iade talep dilekçesine dayanılarak yapılacaktır.

AT Yüklenicisi tarafından yapılacak iade başvurusunda aşağıdaki belgelerin ibrazı gereklidir.

- 1) İade talep dilekçesi,
- 2) İndirilecek katma değer vergisi listesi (AT Sözleşmesi kapsamında yapılan faaliyetler ve dışındakiler için ayrı ayrı),
- 3) Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası'nın bir örneği,
- 4) AT Sözleşmesi kapsamındaki mal alım/satımı ile hizmet sunumu ve işlere ilişkin fatura veya benzeri belgelerin aslı veya fotokopileri,
- 5) Yüklenen katma değer vergisi tablosu.

Yüklenen KDV tablosunda, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin²¹ 1.1.3.1 bölümünde belirtilen bilgilere yer verilecektir.

İade için AT Yüklenicisi, kural olarak KDV İstisna Sertifikası aldığı vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır. Doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan KDV İstisna Sertifikası alan AT Yüklenicisi öncelikle Gelir İdaresi Başkanlığı'na iade talebini bildirecektir. Daha sonra Başkanlıkça kendisine yazı ile bildirilen vergi dairesi müdürlüğüne iade için başvuracaktır.

Tedarikçilerin AT Sözleşmesi kapsamındaki KDV iade başvurularını yürürlükteki KDV mevzuatı çerçevesinde bağlı oldukları vergi dairesi müdürlüğüne yapması gerekmektedir. Fatura veya benzeri belgedeki tutarın 2.000 TL'yi aşması durumunda tedarikçi, AT Yüklenicisi ile yaptığı tedarik sözleşmesinin, bu Tebliğin 4.3.3.1 numaralı bölümündeki esaslar dahilinde, onaylı örneğini ibraz etmek zorundadır.

Yıllara sari inşaat - taahhüt işi yapan AT Yüklenicisi, bu inşaat - taahhüt işi ile ilgili olarak yüklendiği ve ilgili dönemde verdiği KDV beyannamesinde indiremediği katma değer vergisini, bu Tebliğ'de belirtilen usul ve esaslar dahilinde iade alabilecektir. Ancak 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde belirtilen satış faturaları yerine, ilgili vergilendirme döneminde yaptıkları işlemlerle ilgili hakediş belgeleri karşılığında Sözleşme Makamınca yapılan ödemeye ilişkin verilen makbuzun (banka dekontu, tahsilat alındısı vb.) yüklenen KDV tablosuna eklenmesi yeterli olacaktır.

4.3.4.1.2. Süresi Sona Eren AT Sözleşmeleri Kapsamındaki İadeler

AT Sözleşmesinin süresi sona ermiş ise, öncelikle AT Yüklenicisi tarafından bu Tebliğin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda Gelir İdaresi Başkanlığı veya ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı'na KDV İstisna Sertifikası başvurusu yapılacaktır. Başvurunun uygun bulunması halinde, AT Sözleşmesinin süresinin geçmiş olması nedeniyle KDV İstisna Sertifikası düzenlenmeyecek ancak, AT Yüklenicisine iade ile ilgili gerekli işlemlerin yapılması için bir özelge verilecektir. AT Yüklenicisi, bu kapsamdaki iade başvurularında, kendisine verilen özelge örneği ile birlikte, bu Tebliğin 4.3.4.1.1 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslara tabi olarak iade talebini kendisine bildirilen vergi dairesi müdürlüğüne yapacaktır.

4.3.4.2. KDV Mükellefi Olmayan AT Yüklenicisine KDV İadesi

KDV yönünden mükellefiyet kaydı olmayan AT Yüklenicisi, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki AT Sözleşmesi çerçevesinde tedarik ettiği mal, hizmet veya işler nedeniyle ödediği ve Sözleşme Makamından tahsil edemediği katma değer vergilerini aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak iade alabilecektir.

4.3.4.2.1. Süresi Devam Eden AT Sözleşmeleri Kapsamındaki İadeler

KDV mükellefiyeti bulunmayan AT Yüklenicisi, yürüttüğü AT Sözleşmesi kapsamında daha önceden KDV İstisna Sertifikası almamış ise; öncelikle bu Tebliğin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar dahilinde KDV İstisna Sertifikası talebinde bulunarak KDV İstisna Sertifikası'nı alması gerekmektedir.

KDV İstisna Sertifikası almak için ilk başvurunun yapıldığı makam, AT Sözleşmesi kapsamında yüklenen KDV'lerin iadesinin yapılabilmesi için AT Yüklenicisine bir özelge vererek iade başvurusunun yapılacağı ildeki yetkili vergi dairesi müdürlüğüne (EK-9) yönlendirecektir.

AT Yüklenicisi iade için, özalgıda belirtilen vergi dairesi müdürlüğüne, aşağıdaki belgelerle birlikte başvuracaktır.

- 7) İade talep dilekçesi,
- 8) Sözleşme Makamı tarafından AT sözleşmesi kapsamında yapılan harcamaya ait olduğu onaylanmış yüklenen KDV tablosu,
- 9) Mal ve hizmet alımları ile yaptırılan işlere ilişkin fatura ve benzeri belgelerin aslı veya onaylı örnekleri,
- 10) Sözleşme Makamı tarafından, kendisine ibraz edilen fatura ve benzeri belgeler karşılığında yapılan ödemelere ilişkin makbuzların (banka dekontu dahil) aslı veya onaylı fotokopisi,

²¹ 23.11.2001 tarih ve 24592 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

- 11) Kendisine Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Başkanlığı'na iade ile ilgili verilen özelge örneği veya KDV İstisna Sertifikası'nın onaylı fotokopisi,
- 12) Katma değer vergisinden başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunması halinde, bu vergi türünden dolayı borcu olup olmadığına dair ilgili vergi dairesinden alınan yazı.

Yüklenilen KDV tablosunda, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin 1.1.3.1 bölümünde belirtilen bilgilere yer verilecektir. Sözleşme Makamı, AT Yüklenicisine Avrupa Birliği fonundan yapılan ödemenin KDV dahil olup olmadığı konusunda yüklenilen KDV tablosuna şerh düşerek, yetkilinin ismi, unvanı ve tarihi belirtilmek suretiyle onaylayacaktır. AT Sözleşmesi ile ilgili olarak düzenlenmiş Yeminli Mali Müşavir Raporu'nun bulunması halinde, Sözleşme Makamı bu rapora dayanarak anılan tabloyu onaylayacaktır.

Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu tablonun;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir. Bu şekilde yapılacak onayda, yapılan harcamaların AT Sözleşmesi kapsamında olduğuna ilişkin düzenlenmiş Yeminli Mali Müşavir Raporu'nun bir örneğinin de eklenmesi gerekmektedir.

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, AT Yüklenicisi tarafından bu fotokopilerin aslının aynı olduğuna dair bir şerh verilerek, varsa kaşe tatbiki, imza ve tarih konulmak suretiyle onaylanması gerekir.

4.3.4.2.2. Süresi Sona Eren AT Sözleşmeleri Kapsamındaki İadeler

KDV mükellefiyeti bulunmayan AT yüklenicisinin yürüttüğü AT Sözleşmesinin süresi sona ermiş ise, öncelikle AT Yüklenicisi tarafından bu Tebliğin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda Gelir İdaresi Başkanlığı veya ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı'na başvuru yapılacaktır. Başvurunun uygun bulunması halinde, Sertifika düzenlenmeyecek ve iade ile ilgili gerekli işlemlerin yapılması için AT Yüklenicisine bir özelge verilerek yetkili vergi dairesi müdürlüğüne yönlendirilecektir. AT Yüklenicisinin, bu kapsamdaki iade başvurularında, kendisine verilen özelge örneği ile birlikte bu Tebliğin 4.3.4.2.1 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslara tabi olarak iade talebi yerine getirilebilecektir.

4.3.4.3. KDV İadesi için Vergi Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılacak İşlemler

KDV iadesi yapmakla görevlendirilen vergi dairesi müdürlüğüne, yukarıda belirtilen belgelerle birlikte müracaat eden KDV mükellefi olmayan AT yüklenicisine, öncelikle hiçbir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunmaması halinde potansiyel bir vergi kimlik numarası verilecektir. Eğer KDV dışında başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı varsa, buna ilişkin vergi kimlik numarasından iade dilekçesi kabul edilecektir. Bu Tebliğ eki (EK-9) ile belirlenen yetkili vergi dairesi müdürlüğü, AT yüklenicisinin iade talebini, gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, nakden veya mahsuben yerine getirecektir.

KDV mükellefi olan AT Yüklenicilerinin ve tedarikçilerin iade talepleri bağlı oldukları vergi dairesi müdürlüğü tarafından değerlendirilecektir.

Nakden veya mahsuben iade talepleri, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin mal ihracından doğan katma değer vergisinin iadesindeki esaslar çerçevesinde azami 10 gün içerisinde sonuçlandırılacaktır. İade işlemleri sırasında 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin "Özel Esaslar" bölümündeki düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, bu Tebliğin 4.3.4.1.1 ve 4.3.4.2.1 numaralı bölümlerinde belirtilen belgeler dışında herhangi bir belge istenilmeyecektir.

İade için Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporu ibraz edilen durumlarda mal ihracı için öngörülen limitler geçerli olacaktır. AT Sözleşmesinde yer alan bedeli aşan harcamalara ait KDV ile AT Yüklenicisi tarafından AT Sözleşmesi kapsamında ödenen ve Sözleşme Makamından tahsil edilen KDV, AT Yüklenicisine iade edilemez.

Vergi Dairesi Müdürlüğü, IPA Çerçeve Anlaşma kapsamında AT Yüklenicileri ve tedarikçilere yaptığı KDV iadelerine ilişkin olarak hazırlanacak listeyi (EK-13) takvim yılının üçer aylık dönemleri itibari ile ve bu dönemleri takip eden ayın 15. günü akşamına kadar Gelir İdaresi Başkanlığı'na göndermekle yükümlüdür.

4.3.5. KDV Açısından Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler ile İlgili Hususlar

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında teslim edeceği mallar veya sunacağı hizmetler veya yapacağı işler ile bağlantılı olarak temin edeceği Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT Sözleşmesi kapsamında kullanılan kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT Sözleşmesinin sona ermesi ile hibe yararlanıcısına bedelsiz tesliminin öngörülmesi halinde, yukarıda yer alan esaslara göre KDV'siz olarak temin edebilme imkânına sahiptir. Bu durumda AT Yüklenicisinin tedarikçi ile yapacağı ve hibe yararlanıcısı tarafından onaylanacak tedarik sözleşmesinde, bu kıymetin AT Sözleşmesi sonunda hibe yararlanıcısına bedelsiz devir olunacağı açıkça belirtilecektir.

Hibe yararlanıcısının aynı zamanda AT Yüklenicisi olması durumunda, söz konusu tedarik sözleşmesi, Sözleşme Makamı tarafından onaylanacaktır. Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu listenin;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir.

Tedarikçi, AT Yüklenicisi ile yapmış olduğu tedarik sözleşmesinin hibe yararlanıcısı tarafından, hibe yararlanıcısı ile AT Yüklenicisinin aynı olması durumunda ise Sözleşme Makamı veya yukarıda belirtilen şahıslar tarafından onaylanmış bir örneğini almak suretiyle düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT Sözleşmesine "5824 sayılı Kanun'la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması ve sayılı AT Sözleşmesi gereğince KDV hesaplanmamıştır" şeklinde şerh düşerek KDV hesaplamayacaktır.

Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin AT Sözleşmesinde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT Yüklenicisi söz konusu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta KDV ödemek suretiyle satın alacak ve yüklenilen KDV'yi diğer vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV'den indirim konusu yapacaktır. AT Sözleşmesinin sona ermesi ile, ödenen KDV'nin, bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin, bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için bu Tebliğin 4.3.4 numaralı bölümünde yer alan esaslara göre iade talep

edecektir. Bu durumda AT Yüklenicisi, tedarik sözleşmesini hibe yararlanıcısına onaylatırken, hibe yararlanıcısının bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında ne kadar süre kullanılacağına dair bir şerh koymasını sağlayacaktır.

4.4. Özel Tüketim Vergisi İstisnası ve Uygulaması

4.4.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/d maddesinde; "AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet yalnızca, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır" denilmektedir.

4.4.2. İstisnanın Uygulaması

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV'ye tabi bir mal almak istediğinde öncelikle KDV İstisna Sertifikası başvurusunu bu Tebliğin 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar dahilinde yapmış olmak zorundadır.

4.4.2.1. ÖTV Mükellefi Olmayanlardan Yapılan Alımlarda

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV mükellefi olmayan tedarikçiden temin edeceği özel tüketim vergisine tabi mallar için başlangıçta ÖTV ödeyerek alış yapacaktır.

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesinin başlangıç tarihinden itibaren takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu kapsamda satın aldığı malları, liste (EK-10) halinde hazırlayarak, "Bu listede yer alan ürünler sayılı AT Sözleşmesi kapsamındadır" şeklinde şerh düşülerek hibe yararlanıcısına onaylatıracak ve iade için istenilen belgeler arasına ekleyecektir.

Hibe yararlanıcısının aynı zamanda AT Yüklenicisi olması durumunda söz konusu Onaylı ÖTV İçeren Mal Alım Listesi, Sözleşme Makamı tarafından AT Sözleşmesi ile ilgili olarak düzenlenmiş Yeminli Mali Müşavir Raporu'na dayanılarak onaylanacaktır.

Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu listenin;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir. Bu şekilde yapılacak onayda, yapılan harcamaların AT Sözleşmesi kapsamında olduğuna ilişkin düzenlenmiş Yeminli Mali Müşavir Raporu'nun bir örneğinin de eklenmesi gerekmektedir.

AT Yüklenicisi tarafından istisna olmasına rağmen ödenen ÖTV'ler, bu Tebliğ'in 4.4.3 numaralı bölümdeki yer alan usul ve esaslar çerçevesinde iade alınabilecektir.

4.4.2.2. ÖTV Mükellefi Olanlardan Yapılan Alımlarda

AT Sözleşmesi kapsamında AT Yüklenicisi tarafından ÖTV mükellefi olanlardan temin edilecek malların ise tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapılması ve bu sözleşme konusu malların AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun hibe yararlanıcısı tarafından onaylanması halinde ÖTV ödenmeksizin tedarik edilmesi mümkündür. ÖTV mükelleflerinden alımlarda yapılacak tedarik sözleşmeleri için herhangi bir limit bulunmamaktadır.

Hibe yararlanıcısının aynı zamanda AT Yüklenicisi olması durumunda, söz konusu tedarik sözleşmesi, Sözleşme Makamı tarafından onaylanacaktır. Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu sözleşmenin;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir.

Tedarikçi, ancak, AT Yüklenicisi ile yapmış olduğu tedarik sözleşmesinin yukarıdaki usullerde onaylanmış halinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu tedarik sözleşmesinin bir örneğini almak suretiyle düzenlediği fatura ve benzeri evrakta "5824 sayılı Kanun'la onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması ve sayılı AT Sözleşmesi gereğince ÖTV hesaplanmamıştır" şeklinde şerh düşerek ÖTV hesaplamayacaktır.

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV mükellefinden ÖTV ödeyerek yaptığı alımlar için ÖTV içeren mal alım listesini (EK-10) bu Tebliğin 4.4.2.1 numaralı bölümünde belirlenen şekilde onaylatarak ve iade için istenilen belgeler arasına ekleyecektir.

4.4.3. AT Yüklenicisi Tarafından Ödenen Özel Tüketim Vergisinin İadesi

4.4.3.1. KDV İstisna Sertifikası Almış AT Yüklenicisine ÖTV İadesi

Daha önce AT Sözleşmesi kapsamındaki mal ve hizmet alımları ile işlerin katma değer vergisinden istisna tutulması için Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası almış bulunan AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamındaki harcamaları dolayısıyla ödediği özel tüketim vergilerini bu Tebliğin 4.4.3.3 numaralı bölümünde belirtilen belgelerle birlikte, gerçek kişi için ikametgahı, tüzel kişi için ise iş merkezinin (kayıtlı merkez) bulunduğu ildeki ekli listede (EK-9) yer alan vergi dairesi müdürlüğüne başvurarak iade alabilecektir. Doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı'nca KDV İstisna Sertifikası'nın verildiği durumlarda ise, AT Yüklenicisi iade talebini, bu Tebliğ eki listede (EK-9) yer alan vergi dairesi müdürlüklerinden herhangi birine yapabilecektir.

4.4.3.2. KDV İstisna Sertifikası Almamış AT Yüklenicisine ÖTV İadesi

Daha önceden KDV İstisna Sertifikası almamış olan AT Yüklenicisi, öncelikle, Sözleşme Makamı ile imzaladığı sözleşmenin; IPA Çerçeve Anlaşması kapsamında AT Sözleşmesi olduğunu ve kendisinin de AT Yüklenicisi olduğunu teyit etmek zorundadır. Bunun için AT Yüklenicisinin, bu Tebliğ'in 4.3.2.2 numaralı bölümünde belirtilen belgelerle birlikte öncelikle bu Tebliğ'in 4.3.2 numaralı bölümünde belirtilen makamlara müracaatı gerekmektedir. AT Yüklenicisine, müracaatının uygun bulunması halinde, vergi idaresi tarafından bir özele verilecektir.

AT Yüklenicisi, verilen özele ve bu Tebliğ'in 4.4.3.3 numaralı bölümünde belirtilen diğer belgelerle birlikte, iş ya da ikametgah adreslerinin bulunduğu ildeki ekli listede (EK-9) yer alan vergi dairesi müdürlüğüne başvurarak iade alabileceklerdir. İş ya da ikametgah adresleri Türkiye'de bulunmayan AT Yüklenicileri ise, iade talepleri için ekli listede (EK-9) isimleri belirtilen vergi dairesi müdürlüklerinden herhangi birine başvurabileceklerdir.

4.4.3.3. ÖTV İadesi İçin İstenilen Belgeler

AT Yüklenicileri;

- 6) İade talep dilekçesi,

- 7) Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Başkanlığı'ndan alınan özelgenin veya KDV İstisna Sertifikası'nın bir örneği,
- 8) Onaylı ÖTV İçeren Mal Alım Listesi (EK-10),
- 9) ÖTV içeren mal alımlarına ilişkin fatura veya benzeri evrakın aslı veya onaylı fotokopileri,
- 10) ÖTV içeren mal alımları içerisinde yer alan kendileri tarafından hesaplanmış iade edilecek ÖTV listesi, ile birlikte vergi dairesine iade için başvuru olacaktır.

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, AT Yüklenicisi tarafından bu fotokopilerin aslının aynı olduğuna dair bir şerh verilerek, varsa kaşe tatbiki, imza ve tarih konulmak suretiyle onaylanması gerekir.

Sözleşme süresi devam eden AT Yüklenicisi, ÖTV iade talebini, AT Sözleşmesinin başlangıç tarihinden itibaren takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla yapacaktır. Sözleşme süresi sona eren AT Yüklenicisi, ÖTV iade talebini sözleşmenin tamamlandığı tarihten itibaren yapabilecektir.

4.4.3.4. ÖTV İadesi için Vergi Dairesi Müdürlüğünce Yapılacak İşlemler

ÖTV iadesi yapmakla görevlendirilen vergi dairesi müdürlüğünce, yukarıda belirtilen belgelerle birlikte kendisine müracaat eden AT Yüklenicisine, öncelikle hiçbir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunmaması halinde, potansiyel bir vergi kimlik numarası verilecektir. Eğer herhangi bir vergi türünden mükellefiyet kaydı varsa, buna ilişkin vergi kimlik numarasından iade dilekçesi kabul edilecektir.

Vergi dairesi müdürlüğü gerekli incelemeleri yaptıktan sonra iade talebini nakden veya mahsuben yerine getirecektir. Bu incelemede, ÖTV içeren mal alımlarına ilişkin fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen malların ÖTV Kanunu'na ekli listelerde yer alan mallar olduğu ve mal alım bedeli içindeki ÖTV tutarının doğruluğu tespit edilecektir. Bu tespit; maktu vergi uygulanan (I) sayılı listedeki mallar ile (III) sayılı listedeki alkollü içkiler ve tütün mamulleri için miktar üzerinden maktu tutar olarak hesaplanması mümkündür. Ancak verginin, ithalatta veya üreticinin teslimindeki matrah üzerinden tabi olduğu orana göre nispi olarak hesaplandığı (II) ve (IV) sayılı listedeki mallar ile (III) sayılı listedeki malların nispi vergi tutarları, gerekirse bu safhalar için vergi incelemesi yapılmak suretiyle tespit edilebilecektir. Bu şekilde hesaplanan ÖTV tutarlarının, ithalatta gümrük idaresine, yurt içinde ise mükellefleri tarafından vergi dairesine beyan edilip ödendiğinin de tespiti gerekmektedir. Bu inceleme veya tespit için mali müşavirlerce düzenlenecek rapor ile de ispatı mümkün bulunmaktadır.

Nakden veya mahsuben yapılacak ÖTV iadeleri, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin mal ihracından doğan katma değer vergisinin iadesindeki esaslar çerçevesinde işlem görecektir. İade için Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporu ibraz edilen durumlarda da mal ihracı için öngörülen limitler geçerli olacaktır. AT Yüklenicisinin, bu Tebliğin 4.4.3.3 numaralı bölümünde belirtilen belgelerin dışında belge ibraz etmelerine gerek bulunmamaktadır.

İade başvurusu sırasında bu Tebliğin 4.4.3.3. numaralı bölümünün (2) numaralı fıkrasında AT Yüklenicisinden istenilen Gelir İdaresi Başkanlığı veya Vergi Dairesi Başkanlığı'ndan alınan özelgenin veya KDV İstisna Sertifikası'nın örneği, aslı görülmek suretiyle Vergi Dairesi Müdürü veya yetkilendirdiği personel tarafından tasdik edilecektir.

Vergi Dairesi Müdürlüğü, IPA Çerçeve Anlaşma kapsamında AT Yüklenicileri ve tedarikçilere yaptığı ÖTV iadelerine ilişkin olarak hazırlanacak listeyi (EK-14) takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarı ile ve bu dönemleri takip eden ayın 15. günü akşamına kadar Gelir İdaresi Başkanlığı'na göndermekle yükümlüdür.

4.4.4. ÖTV Açısından Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler ile İlgili Hususlar

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında ÖTV mükelleflerinden temin edeceği Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler için, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT Sözleşmesi kapsamında kullanılacak kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT Sözleşmesi sonunda hibe yararlanıcısına bedelsiz devrinin öngörülmüş olması halinde, bu kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemeksizin alabilecektir. Bunun için tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapan AT Yüklenicisi, söz konusu tedarik sözleşmesinde bu malların AT Yüklenicisinin taraf olduğu AT Sözleşmesi kapsamında olduğunu ve AT Sözleşmesinin sona ermesi ile AT Yüklenicisi tarafından hibe yararlanıcısına bedelsiz olarak devir edileceğini de hibe yararlanıcısına onaylattırır.

Hibe yararlanıcısının aynı zamanda AT Yüklenicisi olması durumunda, söz konusu tedarik sözleşmesi, Sözleşme Makamı tarafından onaylanacaktır. Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu listenin;

- c) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
 - d) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);
- tarafından onaylanması gerekmektedir.

Tedarikçi, AT Yüklenicisi ile yapmış olduğu tedarik sözleşmesinin hibe yararlanıcısı tarafından, hibe yararlanıcısı ile AT Yüklenicisinin aynı olması durumunda ise Sözleşme Makamı veya yukarıda belirtilen şahıslar tarafından onaylanmış bir örneğini almak suretiyle düzenlediği fatura ve benzeri evrakta, AT Sözleşmesine "5824 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması ve sayılı AT Sözleşmesi gereğince ÖTV hesaplanmamıştır" şeklinde şerh düşerek ÖTV hesaplamayacaktır.

Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin AT Sözleşmesinde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT Yüklenicisi söz konusu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemek suretiyle satın alacaktır. AT Sözleşmesinin sona ermesi ile, ödenen ÖTV'nin, bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin, bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için bu Tebliğin 4.4.3 numaralı bölümünde yer alan esaslara göre iade talep edecektir. Bu durumda AT Yüklenicisi, tedarik sözleşmesini hibe yararlanıcısına onaylattırırken, hibe yararlanıcısının bu kıymetin AT Sözleşmesi kapsamında ne kadar süre kullanılacağına dair bir şerh koymasını sağlayacaktır.

4.4.5. ÖTV İstisnasından Yararlanılarak İlk İktisabı Yapılan Araçların Üçüncü Kişilere Devrinde ÖTV Uygulanması

ÖTV Kanunu'nun 15/2-a maddesi, (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tabi mallardan, veraset yoluyla intikaller hariç ilk iktisabında istisna uygulananların, istisnadan yararlananlar dışındakilerce iktisabında, ilk iktisaptaki matrah esas alınarak, adına kayıt ve tescil işlemi yapıldan, kayıt ve tescil tarihinde geçerli olan oran üzerinden bu tarihte ÖTV alınacağını hükme bağlamıştır. Bu hüküm uyarınca, ÖTV istisnasından yararlanılarak ilk iktisabı yapılan kayıt ve tescile tabi taşıt araçlarının, istisnadan yararlanan hibe yararlanıcısına devri ile veraset yoluyla intikalleri hariç olmak üzere, üçüncü kişiler tarafından iktisabında, söz konusu araçları adına kayıt ve tescil ettirecek olan üçüncü kişiler tarafından Kanun'un 15/2-a maddesi kapsamında ÖTV beyanında bulunulmak suretiyle ÖTV tarhiyatı yapılacaktır. Söz konusu aracın AT Sözleşmesinde yer alan

işlerden başka işlerde de kullanılacak olması nedeniyle başlangıçta ÖTV ödemek suretiyle satın alınmış, ancak daha sonra sözleşme kapsamında kullanım süresine bağlı olarak hesaplanan ÖTV tutarı iade edilmiş olması halinde, iade edilen tutarın üçüncü kişiler tarafından beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

4.5. Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası ve Uygulaması

4.5.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşmasınının 26. maddesinin 2/c maddesinde;

“Türk vatandaşı olmayan ve Türkiye’de ikamet etmeyen gerçek kişiler tarafından, Yararlanıcının ortak finansman katkısı ve Topluluk tarafından finansmanı sağlanan hizmet ve/veya iş ve/veya hibe ve/veya eşleştirme sözleşmelerinin ifasından elde edilen gelirler Türkiye’de gelir vergisine tabi tutulmaz.

Tüzel kişiler de, Türkiye’de iş yeri veya sabit yerleri olmaması kaydıyla, yukarıdaki aynı hükme tabi olacaklardır.

AT sözleşmelerinden kaynaklanan kâr ve/veya gelir, bu kâr ve/veya geliri elde eden gerçek ve/veya tüzel kişilerin Yararlanıcı tarafından onaylanan ve bu kişilere uygulanabilir çifte vergilendirme anlaşmalarının hükümleri uyarınca, Türkiye’de iş yeri veya sabit yerleri var ise, Türkiye’nin vergi sistemine göre vergiye tabi tutulacaktır.”

hükümü yer almaktadır.

4.5.2. İstisnanın Uygulanması

IPA Çerçeve Anlaşması’na göre, Avrupa Birliği veya Avrupa Birliği ve Türkiye ortak katkısı ile finanse edilen AT Sözleşmelerinin yürütülmesi çerçevesinde bu sözleşmelerde görev alan ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye’de ikamet etmeyen gerçek kişi AT Yüklenicilerinin bu sözleşmelerden elde ettiği gelirler, gelir vergisine tabi değildir.

Aynı zamanda bu sözleşmeler kapsamında bir AT Yüklenicisine bağlı olarak hizmet ifa eden ve ücreti AT Sözleşmesi bütçesinden ödenen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve Türkiye’de ikamet etmeyen gerçek kişilerin de elde ettikleri gelirler, gelir vergisine tabi değildir.

AT Sözleşmesini yürüten tüzel kişi AT Yüklenicilerinin Türkiye’de iş yeri veya sabit yerleri olmaması kaydıyla, AT Sözleşmesinin yürütülmesinden dolayı elde ettikleri kurum kazancı, kurumlar vergisine tabi değildir.

Bununla birlikte, AT Sözleşmelerinden kaynaklanan kâr ve/veya gelir, bu kâr ve/veya geliri elde eden gerçek ve/veya tüzel kişilerin, Türkiye tarafından onaylanan ve bu kişilere uygulanabilir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının hükümleri uyarınca, Türkiye’de iş yeri veya sabit yerlerinin bulunması halinde, Türk vergi mevzuatı uyarınca vergiye tabi tutulacaktır.

Buna göre, AT Sözleşmesi kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan veya Türkiye’de mukim olan gerçek kişiler ile Türkiye’de iş yeri veya sabit yerleri olması kaydıyla tüzel kişilere AT Sözleşmesi kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmek üzere hibe şeklinde sağlanan tutarlar, ticari kazanç kapsamında gelir olarak kabul edilerek gelir vergisine; kurumlar vergisi mükellefleri için de ticari kazancın bir unsuru olarak kurum kazancına dahil edilerek kurumlar vergisine tabi olacaktır.

4.6. Veraset ve İntikal Vergisi İstisnası ve Uygulaması

4.6.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26/2-e maddesinde; *“Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki proje ve/veya sözleşme ve/veya faaliyetlerden faydalananlar, Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamında ne şekilde olduğuna bakılmaksızın kendilerine transfer edilen mal ve/veya hak ve/veya sağlanan olanaklar ve/veya fonlar ile ilgili olarak doğan ‘Veraset ve İntikal Vergisi’nden muaf olacaklardır”* hükmü yer almaktadır.

4.6.2. İstisnanın Uygulanması

Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen AT Sözleşmesi ile ilgili olarak herhangi bir şekilde karşılıksız olarak kendilerine transfer edilen mal ve/veya hak ve/veya sağlanan olanaklar ve/veya sağlanan fonlar ilgili olarak hibe yararlanıcıları, veraset ve intikal vergisinden veya bu vergi yerine ihdas edilecek vergiden istisna tutulacaktır. Dolayısıyla söz konusu bu transferlerle ilgili herhangi bir veraset veya intikal vergisi beyanında bulunulmayacaktır.

4.7. Damga Vergisi ve Harç İstisnası ve Uygulaması

4.7.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26/2-g maddesinde; *“AT sözleşmeleri, Türkiye Cumhuriyeti’nde damga vergisine veya tescil harcına veya eş etkili diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır. Bu muafiyet, tedarik sözleşmeleri hariç, AT sözleşmeleri kapsamındaki işlemler ve ilgili ödeme emirlerine de uygulanacaktır”* denilmektedir.

4.7.2. İstisnanın Uygulanması

4.7.2.1. Damga Vergisi İstisnası Uygulaması

Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen ve Sözleşme Makamı ile AT Yüklenicisi arasında imzalanan ve bu Tebliğ’in 3.5 numaralı bölümünde tanımlanan AT Sözleşmesi, damga vergisinden istisna tutulacaktır. Buna göre, Avrupa Topluluğu veya Türkiye veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan ve bir faaliyetin, muhtemel ortak finansmanını da içerecek şekilde, IPA çerçevesinde finanse edilmesini sağlayan ve yasal olarak bağlayıcılığı olan her türlü belge damga vergisinden istisna tutulacaktır. Ancak, AT Yüklenicisi ile tedarikçi arasında düzenlenen tedarik sözleşmesi damga vergisi istisnasından yararlanamayacaktır.

4.7.2.2. Harç İstisnası Uygulaması

Avrupa Birliği veya Türkiye ile Avrupa Birliği ortak katkısı ile finanse edilen ve Sözleşme Makamı ile AT Yüklenicisi arasında imzalanan AT Sözleşmesi ve AT Sözleşmesi kapsamında yapılacak işlemler harca tabi tutulmayacaktır. Ancak, AT Yüklenicisi ile tedarikçi arasında düzenlenen tedarik sözleşmesi ile bu sözleşme kapsamında yapılacak işlemler istisna kapsamında yer almadığından, söz konusu işlemler harca tabi tutulacaktır.

4.8. Özel İletişim Vergisi İstisnası ve Uygulaması

4.8.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşması’nın 26. maddesinin 2/i maddesinde; *“Yukarıda bahsedilen vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ile yükler ve/veya eş etkili vergilerden başka; aşağıda belirtilenler de muafiyet kapsamındadır: Özel İletişim Vergisi”* denilmektedir.

4.8.2. İstisnanın Uygulanması

AT Yüklenicisinin IPA Çerçeve Anlaşması uyarınca imzalanan AT Sözleşmesi kapsamında olan ve AT Sözleşmesi bütçesinden karşılanan özel iletişim vergisinin konusuna giren harcamaları, AT Sözleşmesinin süresi ile sınırlı olmak üzere, özel iletişim vergisinden istisnadır. AT Yüklenicisi, öncelikle bu istisna kapsamına giren harcamalara ilişkin özel iletişim vergisini ödeyecektir. Ancak, AT Sözleşmesi kapsamında istisna olan harcamalar dolayısıyla ödenen özel iletişim vergileri, AT Yüklenicisine aşağıdaki usul ve esaslar dahilinde iade edilecektir.

4.8.3. Ödenen Özel İletişim Vergisinin İadesi

İstisna kapsamında olmasına rağmen ödenen özel iletişim vergilerinin iadesi için, AT Yüklenicisi, devam eden AT Sözleşmeleri için AT Sözleşmesinin başladığı tarihten itibaren takvim yılı esas alınarak üçer aylık dönemlerle, süresi biten AT Sözleşmeleri için ise sürenin bittiği tarihten sonra KDV İstisnası Sertifikası aldığı vergi dairesi müdürlüğüne, doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı'na KDV İstisna Sertifikası'nın verildiği durumlarda ise bu Tebliğ eki listede (EK-9) yer alan vergi dairesi müdürlüklerinden herhangi birine aşağıdaki belgelerle başvurması gerekmektedir.

4.8.3.1. Özel İletişim Vergisinin İadesi Başvurusunda İstenilen Belgeler:

- 1) İadesi Talep Dilekçesi,
- 2) Ödenen Özel İletişim Vergilerine İlişkin Onaylı Liste,
- 3) Ödenen Özel İletişim Vergisi'ne ait fatura veya fatura benzeri belgelerin örnekleri,
- 4) Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası ve/veya vergi idaresi tarafından bu kapsamda verilen özelge örneği.

AT Yüklenicisi, istisna olmasına rağmen ödediği özel iletişim vergilerinin iadesi için öncelikle ödenen özel iletişim vergileri ile ilgili fatura veya fatura benzeri belgelere ilişkin olarak liste hazırlayacaktır. Söz konusu liste, hibe yararlanıcısı tarafından "Bu listede belirtilen ve ekteki fatura veya fatura benzeri belgelerde ayrıntısı yer alan harcamalar, AT Sözleşmesi kapsamında yapılmış olup, AT Sözleşmesi bütçesinde bu konu için ayrılan bedel aşılmamıştır" şerhi düşülmek suretiyle onaylanacaktır.

Hibe yararlanıcısının aynı zamanda AT Yüklenicisi olması durumunda, söz konusu liste, Sözleşme Makamı tarafından onaylanacaktır. Bununla birlikte, Sözleşme Makamının Türkiye sınırları dışında olduğu durumda söz konusu listenin;

- a) genel bütçeli kamu kurum ve kuruluşları, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları ve bunlara bağlı birimlerin AT Yüklenicisi olması halinde bu kurumların üst idari amiri;
- b) bunlar dışındaki AT Yüklenicilerinde ise, hibe yararlanıcısı unvanı ile gerçek kişi AT Yüklenicisinin kendisi, tüzel kişi AT Yüklenicisinde ise tüzel kişiliğin üst yetkilisi (örneğin, dernek veya vakıf başkanı, şirketlerde imzaya yetkili yönetici gibi);

tarafından onaylanması gerekmektedir.

AT Sözleşmesi bütçesinde, özel iletişim vergisi kapsamındaki harcamalar için bir bedel yer almamışsa iade yapılamaz. Ayrıca, AT Sözleşmesi bütçesinde bu konuda bir bedel yer almasına rağmen ibraz edilen fatura ve benzeri belgeler toplamı bu bedeli aşması halinde, bu bedeli aşan kısım için de iade yapılamaz.

4.8.3.2. Vergi Dairesi Müdürlüğüne Yapılacak İşlemler

Vergi dairesi müdürlüğü, daha önce KDV İstisna Sertifikası vermiş olduğu AT Yüklenicisinin, yukarıdaki bilgi ve belgelerle birlikte ödenen özel iletişim vergilerinin iadesi için başvurması halinde, yürürlükteki mevzuattaki usul ve esaslar dahilinde iadesi ile ilgili iş ve işlemleri yapacaktır.

4.9. Motorlu Taşıtlar Vergisi İstisnası ve Uygulaması

4.9.1. Anlaşma Hükümü

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26. maddesinin 2/i maddesinde, "Yukarıda bahsedilen vergiler, gümrük ve ithalat vergileri ile yükler ve/veya eş etkili vergilerden başka; aşağıda belirtilenler de muafiyet kapsamındadır: Motorlu Taşıtlar Vergisi" hükmüne yer verilmiştir.

4.9.2. İstisnanın Uygulaması

AT Yüklenicisinin, AT Sözleşmesi kapsamında satın alarak adına trafik, belediye veya liman sicili ile Ulaştırma Bakanlığı'na tutulan sivil hava vasıtaları vb. sicillerinden ilgili olana kayıt ve tescil ettirdiği ve bedelsiz olarak hibe yararlanıcısına devredilmek şartı ile kara, deniz veya hava nakil vasıtaları, AT Sözleşmesindeki süre ve şartlarla sınırlı olmak üzere motorlu taşıtlar vergisinden (MTV) istisnadır.

AT Yüklenicisi, AT Sözleşmesi kapsamında satın aldığı taşıtı öncelikle ilgili tescil kuruluşunda adına kayıt ve tescil ettirecek ve sözleşme süresince tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisini ödeyecektir.

AT Sözleşmesi kapsamında alınan araca ait AT Sözleşmesinin süresi içerisinde ödenen motorlu taşıtlar vergisi, AT Sözleşmesinin süresi sona erdikten ve söz konusu araç hibe yararlanıcısına devredildikten sonra, bu Tebliğ'in 4.9.3 numaralı bölümünde belirtilen usul ve esaslar dahilinde başvurulması halinde AT Yüklenicisine iade edilecektir.

4.9.3. Ödenen MTV'lerin İadesi

AT Yüklenicisi, ödediği MTV'lerin sözleşme süresine isabet eden kısmının iadesi için;

- a) Talep dilekçesi,
- b) KDV İstisna Sertifikası alınması için yapılan başvuru sonrasında Gelir İdaresi Başkanlığı veya ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen özelgenin bir örneği,
- c) Sözleşme Makamından taşıtın AT Sözleşmesi kapsamında alındığı ve/veya kullanıldığına dair alınan resmi yazının (EK-11) örneği,
- d) AT Yüklenicisi tarafından satın alınan ve MTV'si ödenen araca ilişkin Motorlu Araç Tescil Belgesi'nin örneği ile bu aracın hibe yararlanıcısına devredilmesinden sonra hibe yararlanıcısı adına düzenlenen Motorlu Araç Tescil Belgesi'nin örneği,

ile birlikte MTV'nin tahsiline yetkili vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır. MTV'nin tahsiline yetkili vergi dairesi müdürlüğünün bulunmadığı durumlarda KDV İstisna Sertifikasının alındığı vergi dairesi müdürlüğüne başvurulacaktır.

Doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan KDV İstisna Sertifikası alan AT Yüklenicileri ise, iade başvurusu yapılmak istenen ildeki MTV'nin tahsiline yetkili vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır. MTV'nin tahsiline yetkili vergi dairesi müdürlüğünün bulunmadığı durumlarda ise, bu Tebliğ eki listede (EK-9) belirtilen ve başvuru yapılmak istenen ilde görevli vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır.

Ödenen MTV'nin iadesi için bu belgelerin dışında yürürlükteki mevzuat hükümleri gereğince istenilen bilgi ve belgelerin bulunması halinde, AT yüklenicisi bunları da ibraz etmekle yükümlüdür.

Söz konusu AT Sözleşmesinin süresinin sona ermesine bağlı olarak AT Yüklenicisi adına kayıt ve tescilli olup da mülkiyeti hibe yararlanıcısına geçen taşıtlar, sözleşme süresinin bittiği tarihten itibaren yürürlükteki MTV mevzuatı hükümleri gereğince motorlu taşıtlar vergisine tabi tutulacaktır.

4.9.4. Vergi Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılacak İşlemler

IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki AT Sözleşmesi çerçevesinde satın alınan ve AT Yüklenicisi adına kayıt ve tescil edilen taşıtlar kapsamında, sözleşme süresine isabet eden kısım için ödenen MTV'nin iadesi için, AT Yüklenicisi tarafından yukarıdaki belgelerle birlikte başvuru yapılan vergi dairesi müdürlüğü; eğer KDV İstisna Sertifikasını düzenleyen vergi dairesi

müdürlüğü değil ise AT Sözleşmesinin süresinin sona erip ermediğini KDV İstisna Sertifikası verilen birimden yazı ile teyid almak zorundadır.

Başvuru yapılan vergi dairesi müdürlüğü, ödenen MTV'nin iadesi ile ilgili işlemleri yürürlükteki mevzuat hükümleri kapsamında yapacaktır.

5- 5303 Sayılı Kanun'la Onaylanması Uygun Bulunan Çerçeve Anlaşma Ve Bununla İlgili Genel Tebliğlerin Durumu

IPA Çerçeve Anlaşması'nın "Giriş" kısmının (3) numaralı bölümüne göre, katılım öncesi yardım aracı (IPA), daha önce var olan katılım öncesi araçlarının yerini almakta ve Türkiye'ye mali yardım yapılması hakkındaki 97/256/AT ve 1999/311/AT sayılı Kararlar ile 2500/2001 sayılı Tüzükleri ortadan kaldırmaktadır.

Ayrıca "Genel Hükümler" başlıklı 1. bölümün 1. maddesinin (5) numaralı bendinde de; "*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Komisyon arasındaki 14 Mayıs 2004 tarihli Çerçeve Anlaşma, önceki katılım öncesi araçları kapsamında kararlaştırılan ve üzerinde anlaşılacak tedbirler için, sözkonusu tedbirler ilgili Uygulama Anlaşmaları ile belirlenen kurallara uygun olarak tamamlanuncaya kadar, uygulanabilir olmaya devam edecektir*" denilmektedir.

Buna göre, 22.2.2005 tarih ve 5303 sayılı Kanunla²² onaylanması uygun bulunan ve 17.3.2005 tarih ve 2005/8636 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²³ ekinde yayımlanan Çerçeve Anlaşma kapsamında finanse edilen sözleşmelere, bu Anlaşmanın EK-A/8. maddesi ve 1, 2 ve 3 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği²⁴ uygulanmaya devam edecektir.

Bu Anlaşma kapsamındaki sözleşmeler sona erene kadar, bu sözleşmelerle ilgili bütün başvurular, eskiden olduğu gibi Gelir İdaresi Başkanlığı'na yapılmaya devam edecektir.

6- Sözleşme Makamlarının Yapacağı İşlemler

IPA Çerçeve Anlaşması uygulamasının daha hızlı ve etkin bir biçimde yürütülmesini teminen AT Yüklenicisi ile AT Sözleşmesi imzalayan Türkiye'de yerleşik Sözleşme Makamları;

- a) AT Yüklenicileri ile imzalanan bütün AT Sözleşmelerine ait bilgileri, bir liste halinde (EK-12) sözleşmenin imzalanmasını takip eden 15 gün içerisinde avrupabirligi@gelirler.gov.tr elektronik posta adresine;
- b) KDV İstisna Sertifikası başvurusunda AT Yüklenicisinden istenilen Bilgi Formu'nu onaylamakla yetkili kişi veya kişilerin isim, unvan ve imza sirkülerini görevlendirme sonrasında ivedilikle resmi yazı ile;
- c) Gelir İdaresi Başkanlığı'na listesi gönderilen AT Sözleşmelerinde meydana gelen süre, bedel ve unvan gibi değişikliklerde, bu değişikliklerin yapılmasını müteakip en geç 15 gün içerisinde resmi yazı ile;
- d) AT Sözleşmelerinde yazılı şartların ihlali sebebi ile veya diğer herhangi bir sebeple iptal edilen AT Sözleşmelerinin iptal gerekçesinin ve iptal edilen bütçe bedelinin ayrıntılı olarak anlatıldığı yazı ve eklerini, iptal işleminin gerçekleştiği tarihi takip eden 15 gün içerisinde resmi yazı ile;

Gelir İdaresi Başkanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı Avrupa Birliği Müdürlüğü'ne göndermekle ve bu Tebliğde belirlenen diğer görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler.

7- Sorumluluk

7.1. AT Yüklenicilerinin Sorumluluğu

AT Yüklenicilerinin bu Tebliğ ile belirlenen bildirimleri yerine getirmemeleri halinde adlarına 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 148, 149 ve mükerrer 355. maddeleri gereğince özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

Söz konusu cezai işlemler, yürürlükteki mevzuat hükümleri doğrultusunda, KDV İstisna Sertifikası'nın verildiği vergi dairesi müdürlüğüne, KDV İstisna Sertifikasının doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığı'na verildiği durumlarda ise, Başkanlık talimatı üzerine yetkili vergi dairesi müdürlüğüne yerine getirilecektir.

7.2. Türkiye'de Yerleşik Sözleşme Makamlarının Sorumluluğu

IPA Çerçeve Anlaşması'nın 5/2-a maddesinin ikinci paragrafına göre, Avrupa Komisyonu Delegasyonu tarafından yönetilen projeler de dâhil olmak üzere, Komisyon Türkiye'ye merkezi yönetim kapsamında uygulanan programlar ve projelere ilişkin gerekli bilgiyi sağlamakla yükümlüdür.

Söz konusu madde ve IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/3-b maddesinin verdiği yetkiye istinaden, Türkiye'de yerleşik Sözleşme Makamlarının, bu Tebliğin 6. maddesinde belirtilen bildirimleri yerine getirmemeleri halinde, Avrupa Birliği mali yardımlarına ilişkin vergi istisnalarının uygulamasında aksaklıklar meydana geleceğinden, bu bildirimlerle ilgili olarak, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın AT Yüklenicilerinin bu kapsamda yaptıkları başvuruları (KDV İstisna Sertifikası, iade, süre uzatımı, görüş sorma vb.) reddetme ve/veya verilmiş KDV İstisna Sertifikaları'nı iptal etme hakkı saklıdır.

Tebliğ olunur.

²² 26.2.2005 tarih ve 25739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

²³ 15.4.2005 tarih ve 25787 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁴ 1 Sıra No'lu Türkiye - Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği 20.05.2005 tarih ve 25820 sayılı; 2 Sıra No'lu Türkiye - Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği 20.04.2006 tarih ve 26145 sayılı ve 3 Sıra No'lu Türkiye - Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği 29.08.2006 tarih ve 26274 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanmıştır.

İthal Edilecek Mallara İlişkin Liste

İthal Edilecek Mallara İlişkin Listesi				
AT Yüklenicisinin				
Unvanı/Adı				
Tüzel Kişiler için Vergi Kimlik Numarası				
Gerçek Kişiler için T.C. Kimlik Numarası				
İthal edilen mallara ve Tedarikçilere ilişkin bilgiler				
Sıra No	Malın GTİP No'su	Cinsi	Miktarı	Tutarı (CIF Bedeli ²⁵)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

“Yukarıda yer alan mallar, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki sayılı AT Sözleşmesi çerçevesinde ithal edilmiştir.”

Doğruluğu Onaylanır.

(Yetkili Kişi Adı-Unvan, Tarih, Kaşe/Mühür)

²⁵ CIF bedeli belli değil ise, CIF bedeli yerine AT Sözleşmesinde hangi bedel türünün dikkate alınacağı belirtilmişse o bedel yazılacaktır.

KDV İstisna Sertifikası Örneği

**T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanan ve
5824 Sayılı Kanun ile Onaylanması uygun bulunan
IPA Çerçeve Anlaşması Çerçevesinde

KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNA SERTİFİKASI

Tarih : / /
Sayı :

AVRUPA TOPLULUĞU (AT) YÜKLENİCİSİNİN	
Adı/Unvanı	
Bağlı Olduğu Vergi Dairesi (<i>Varsa</i>)	
Vergi Kimlik veya T.C. Kimlik Numarası (<i>Gerçek kişiler İçin</i>)	
AT SÖZLEŞMESİNE KONU PROJE ADI	
AT SÖZLEŞMESİNİN	
Tarih ve Sayısı	
Başlangıç Tarihi,	
Süresi	
Bitiş Tarihi	
Bedeli	
Özelgenin Tarih ve Sayısı	
Hibe Yararlanıcısının Unvanı Adı/Unvanı	

Yukarıda kimlik bilgileri yer alan AT Yüklenicisi'nin IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2-b maddesi kapsamında; AT Sözleşmesi çerçevesinde ve Sözleşme süresi içinde, 2.000 TL'nin üstündeki alımlarında tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapması ve bu tedarik sözleşmesi konusu mal, hizmet ve işin AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun 1 Sıra No'lu Türkiye - Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nde belirtilen usul ve esaslar dahilinde onaylanması halinde, bu tedarik sözleşmesinde yazılı mal, hizmet ve iş için katma değer vergisi tahsil edilmez.

2.000 TL'nin altında yapılan alımlarda ise, tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapma şartı aranmaksızın, doğrudan bu belgenin AT Yüklenicisi tarafından onaylı örneğinin ibrazı ile KDV istisnası uygulanacaktır.

Bu KDV İstisna Sertifikası, yalnızca yukarıda kimlik bilgileri yazılı AT Yüklenicisi tarafından AT sözleşmesi süresi içinde kullanılır. Başkasına devredilemez.

Onaylayan

(İsim, Unvan, Kaşe ve Mühür)

EK-4/a

Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası Talep Dilekçesi
(Gelir İdaresi Başkanlığı'na Yapılacak Başvurular için)

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI'NA
(Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı)
ANKARA

Avrupa Birliği mali yardımları kapsamında isimli sözleşme makamı ile imzalanan tarih ve sayılı sözleşme ve isimli sözleşme ile ilgili olarak yapılacak mal alımları, hizmet ifaları ve yaptırılacak işlerde Katma Değer Vergisi istisnasından yararlanmak üzere, 5824 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması gereğince, tarafımıza KDV İstisna Sertifikası'nın düzenlenip verilmesini arz ederim.

...../...../200...

(Yetkili Kişi Adı-Soyadı ve Unvan, Varsa kaşe)

İletişim Bilgileri:

Adres :

.....

.....

Tel. :

Faks :

E-mail :

5824 Sayılı Kanun'la Onaylanması Uygun Bulunan IPA Çerçeve Anlaşması Kapsamındaki Katma Değer Vergisi İstisnası'ndan Yararlanmak İçin Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicisi ve Avrupa Topluluğu Sözleşmesi Hakkında

BİLGİ FORMU

Sözleşme Makamı	
Hibe Yararlanıcısının Adı/Unvanı	
AT Sözleşmesinin Dayandığı Finansman Anlaşması Tarih ve Sayısı	
AT Yüklenicisi (İsim veya Unvan)	
AT SÖZLEŞMESİNİN	
Tarih-Sayısı	
Uygulanacağı Yer/ler	
Bedeli	
Başlangıç Tarihi	
Süresi	
AT Sözleşmesine Konu Proje Adı (Türkçe ve İngilizce)	
AT YÜKLENİCİSİNİN	
Bağlı Olduğu Vergi Dairesi ve İli (varsa)	
Vergi Kimlik Numarası (Tüzel Kişiler İçin)	
Vergi Kimlik ve/veya T.C. Kimlik Numarası (Gerçek Kişiler İçin)	
İletişim Bilgileri (Adres, Telefon, Faks, Elektronik Posta)	
AT Yüklenicisi Adına Yetkili Kişi veya Kişilerin Adı ve Unvanı	

<p><i>Yukarıdaki bilgilerin doğruluğu onaylanır.</i></p> <p>AT Yüklenicisi Yetkilisi <i>(Adı, Unvanı, İmza, Kaşe/Mühür, Tarih)</i></p>	<p><i>Yukarıdaki bilgilerin doğruluğu onaylanır.</i></p> <p>Sözleşme Makamı Yetkilisi <i>(Adı, Unvanı, İmza Kaşe/Mühür, Tarih)</i></p>
--	--

EK-7

Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicileri Tarafından 2.000 TL'nin Üstünde Yapılan Alımlara İlişkin Üçer Aylık Bildirim Tablosu
(KDV İstisna Sertifikası alınan vergi idaresine gönderilecektir.)

Dönem						
AT Yüklenicisinin						
Unvanı/Adı						
Tüzel Kişiler için Vergi Kimlik Numarası						
Gerçek Kişiler için T.C. Kimlik Numarası						
Temin edilen mal, hizmet ve işe ve Tedarikçilere ilişkin bilgiler						
Sıra No	Tedarikçinin		Temin edilen mal, hizmet ve işin		Faturanın	
	Adı /Unvanı	Vergi Kimlik No'su	Türü	Tutarı	Tarihi	Sayısı
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

“Yukarıda yer alan harcamalar, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki sayılı AT Sözleşmesi çerçevesinde yapılmıştır.”

Doğruluğu Onaylanır.

(Yetkili Kişi Adı-Unvan, Tarih, Kaşe/Mühür)

EK-8**Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicileri Tarafından 2.000 TL'nin Altında Yapılan Alımlara İlişkin Üçer Aylık Bildirim Tablosu***(KDV İstisna Sertifikası alınan vergi idaresine gönderilecektir.)*

Dönem		AT Yüklenicisinin				
Unvanı/Adı						
Tüzel Kişiler için Vergi Kimlik Numarası						
Gerçek Kişiler için T.C. Kimlik Numarası						
Temin edilen mal, hizmet ve işe ve Tedarikçilere ilişkin bilgiler						
Sıra No	Tedarikçinin		Temin edilen mal, hizmet ve işin		Faturanın	
	Adı /Unvanı	Vergi Kimlik No'su	Türü	Tutarı	Tarihi	Sayısı
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

“Yukarıda yer alan harcamalar, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki sayılı AT Sözleşmesi çerçevesinde yapılmıştır.”

Doğruluğu Onaylanır.

(Yetkili Kişi Adı-Unvan, Tarih, Kaşe/Mühür)

Katma Değer Vergisi (KDV) Mükellefi olmayan Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicilerine KDV İadesine ve AT Yüklenicilerine Özel Tüketim Vergisi (ÖTV), Özel İletişim Vergisi (ÖİV) ve Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV) İadesi Yapmakla Yetkili Vergi Dairesi Müdürlükleri Listesi

Vergi Dairesinin Bulunduğu İl	Yetkili Vergi Dairesi Müdürlüğünün Adı
Adana	Yüreğir
Adıyaman	Adıyaman
Afyonkarahisar	Kocatepe
Ağrı	Ağrı
Aksaray	Aksaray
Amasya	Amasya
Ankara	Hitit
Antalya	Kalekapı
Ardahan	Ardahan
Artvin	Merkez
Aydın	Efeler
Balıkesir	Kurtdereli
Bartın	Merkez
Batman	Merkez
Bayburt	Bayburt
Bilecik	Bilecik
Bingöl	Bingöl
Bitlis	Bitlis
Bolu	Bolu
Burdur	Burdur
Bursa	Ertuğrulgazi
Çanakkale	Çanakkale
Çankırı	Çankırı
Çorum	Merkez
Denizli	Pamukkale
Diyarbakır	Süleyman Nazif
Düzce	Düzce

Edirne	Arda
Elazığ	Hazar
Erzincan	Fevzipaşa
Erzurum	Kazım Karabekir
Eskişehir	Battalgazi
Gaziantep	Gazikent
Giresun	Giresun
Gümüşhane	Gümüşhane
Hakkari	Merkez
Hatay	23 Temmuz
Iğdır	Iğdır
Isparta	Davraz
İstanbul	Beyoğlu
İzmir	Çakabey
Kahramanmaraş	Aslanbey
Karabük	Karabük
Karaman	Karaman
Kars	Kars
Kastamonu	Kastamonu
Kayseri	Erciyes
Kırıkkale	Irmak
Kırklareli	Merkez
Kırşehir	Kırşehir
Kilis	Kilis
Kocaeli	Tepecik
Konya	Selçuk
Kütahya	Çinili
Malatya	Fırat
Manisa	Mesir
Mardin	Merkez
Mersin	Uray
Muğla	Muğla
Muş	Muş
Nevşehir	Nevşehir
Niğde	Niğde
Ordu	Boztepe
Osmaniye	Osmaniye
Rize	Kaçkar
Sakarya	Ali Fuat Cebesoy
Samsun	19 Mayıs
Siirt	Siirt
Sinop	Sinop
Sivas	Kale
Şanlıurfa	Şehitlik
Şırnak	Şırnak
Tekirdağ	Namık Kemal
Tokat	Tokat

Trabzon	Hızırbey
Tunceli	Tunceli
Uşak	Uşak
Van	Merkez
Yalova	Yalova
Yozgat	Yozgat
Zonguldak	Uzunmehmet

EK-10

**Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicisi Tarafından Yetkili Vergi Dairesi Müdürlüğüne
Yapılacak Özel Tüketim Vergisi İade Başvurusunda İbraz Edilecek Doğrudan ÖTV
Mükelleflerinden Yapılmayan Alımlarla İlgili Üçer Aylık Liste**

AT Yüklenicisinin							
Unvanı/Adı							
Tüzel Kişiler için Vergi Kimlik Numarası							
Gerçek Kişiler için T.C. Kimlik Numarası							
Temin edilen mal, hizmet ve işe ve Tedarikçilere ilişkin bilgiler							
Sıra No	Tedarikçinin		Temin edilen mal, hizmet ve işin			Faturanın	
	Adı /Unvanı	Vergi Kimlik No'su	Türü	Toplam bedel	ÖTV ödenen tutarı	Tarihi	Sayısı
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

“Yukarıda yer alan harcamalar, IPA Çerçeve Anlaşması kapsamındaki sayılı AT Sözleşmesi çerçevesinde yapılmıştır.”

Doğruluğu Onaylanır.

(Yetkili Kişi Adı-Unvan, Tarih, Kaşe/Mühür)

EK-11

Avrupa Topluluğu (AT) Sözleşmesi Kapsamında Satın Alınan Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na Tabi Araçlarla İlgili Sözleşme Makamından Alınacak Resmi Yazı Örneği

**GELİR İDARESİ BAŐKANLIđINA/
..... VERGİ DAİRESİ BAŐKANLIđINA**

..... ile imzalanan tarih ve sayılı
..... isimli AT Sözleşmesi kapsamında,
..... özellikli taşıtın bedeli AT Sözleşmesinin
bütçesinden karşılanacak, sözleşme süresi içerisinde sözleşme çerçevesinde kullanılacak ve
sözleşme sonunda bedelsiz olarak hibe yararlanıcısına devredilecektir.

Bu kapsamda söz konusu taşıtın IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2-i maddesi gereğince,
MTV'den istisna tutulması hususu bilgilerinize arz/rica olunur.

(Yetkili Kişi Adı-Unvan, Tarih, Kaşe/Mühür)

EK-3:

KDV İSTİSNA SERTİFİKASI BAŞVURUSU İÇİN TALEP DİLEKÇESİ ÖRNEĞİ

Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası Talep Dilekçesi
(Gelir İdaresi Başkanlığı'na Yapılacak Başvurular için)

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI'NA
(Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı)
ANKARA

Avrupa Birliği mali yardımları kapsamında isimli sözleşme makamı ile imzalanan tarih ve sayılı sözleşme ve isimli sözleşme ile ilgili olarak yapılacak mal alımları, hizmet ifaları ve yaptırılacak işlerde Katma Değer Vergisi istisnasından yararlanmak üzere, 5824 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan IPA Çerçeve Anlaşması gereğince, tarafımıza KDV İstisna Sertifikası'nın düzenlenip verilmesini arz ederim.

...../...../200...

(Yetkili Kişi Adı-Soyadı ve Unvan, Varsa kaşe)

İletişim Bilgileri:

Adres :

Tel. :
Faks :
E-mail :

EK-4:
KDV İSTİSNA SERTİFİKASI BAŞVURUSU İÇİN BİLGİ FORMU ÖRNEĞİ

5824 Sayılı Kanun’la Onaylanması Uygun Bulunan IPA Çerçeve Anlaşması Kapsamındaki Katma Değer Vergisi İstisnası’ndan Yararlanmak İçin Avrupa Topluluğu (AT) Yüklenicisi ve Avrupa Topluluğu Sözleşmesi Hakkında BİLGİ FORMU

Sözleşme Makamı	
Hibe Yararlanıcısının Adı/Unvanı	
AT Sözleşmesinin Dayandığı Finansman Anlaşması Tarih ve Sayısı	
AT Yüklenicisi (İsim veya Unvan)	
AT SÖZLEŞMESİNİN	
Tarih-Sayısı	
Uygulanacağı Yer/ler	
Bedeli	
Başlangıç Tarihi	
Süresi	
AT Sözleşmesine Konu Proje Adı (Türkçe ve İngilizce)	
AT YÜKLENİCİSİNİN	
Bağlı Olduğu Vergi Dairesi ve İli (varsa)	
Vergi Kimlik Numarası (Tüzel Kişiler İçin)	
Vergi Kimlik ve/veya T.C. Kimlik Numarası (Gerçek Kişiler İçin)	
İletişim Bilgileri (Adres, Telefon, Faks, Elektronik Posta)	
AT Yüklenicisi Adına Yetkili Kişi veya Kişilerin Adı ve Unvanı	

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğu onaylanır.

AT Yüklenicisi Yetkilisi

(Adı, Unvanı, İmza, Kaşe/Mühür, Tarih)

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğu onaylanır.

Sözleşme Makamı Yetkilisi

(Adı, Unvanı, İmza Kaşe/Mühür, Tarih)

EK-5:

KDV İSTİSNA SERTİFİKASI ÖRNEĞİ

**T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanan ve
5824 Sayılı Kanun ile Onaylanması uygun bulunan
IPA Çerçeve Anlaşması Çerçevesinde

KATMA DEĞER VERGİSİ İSTİSNA SERTİFİKASI

Tarih : / /

Sayı :

AVRUPA TOPLULUĞU (AT) YÜKLENİCİSİNİN	
Adı/Unvanı	
Bağlı Olduğu Vergi Dairesi (Varsa)	
Vergi Kimlik veya T.C. Kimlik Numarası (Gerçek kişiler İçin)	
AT SÖZLEŞMESİNE KONU PROJE ADI	
AT SÖZLEŞMESİNİN	
Tarih ve Sayısı	
Başlangıç Tarihi,	
Süresi	
Bitiş Tarihi	
Bedeli	
Özelgenin Tarih ve Sayısı	
Hibe Yararlanıcısının Unvanı Adı/Unvanı	

Yukarıda kimlik bilgileri yer alan AT Yüklenicisi'nin
IPA Çerçeve Anlaşması'nın 26/2-b maddesi kapsamında; AT Sözleşmesi çerçevesinde ve Sözleşme
süresi içinde, 2.000 TL'nin üstündeki alımlarında tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapması ve bu
tedarik sözleşmesi konusu mal, hizmet ve işin AT Sözleşmesi kapsamında olduğunun 1 Sıra No'lu
Türkiye - Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nde
belirtilen usul ve esaslar dahilinde onaylanması halinde, bu tedarik sözleşmesinde yazılı mal,

hizmet ve iş için katma değer vergisi tahsil edilmez.

2.000 TL'nin altında yapılan alımlarda ise, tedarikçi ile tedarik sözleşmesi yapma şartı aranmaksızın, doğrudan bu belgenin AT Yüklenicisi tarafından onaylı örneğinin ibrazı ile KDV istisnası uygulanacaktır.

Bu KDV İstisna Sertifikası, yalnızca yukarıda kimlik bilgileri yazılı AT Yüklenicisi tarafından AT sözleşmesi süresi içinde kullanılır. Başkasına devredilemez.

Onaylayan

(İsim, Unvan, Kaşe ve Mühür)